

TENTO DOKUMENT OBSAHUJE:

**METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ
VAKCINACE NA ROK 2010**

Č.j.: 34994/2009-10000

V Praze dne 18. 11. 2009

**ÚPRAVA METODIKY KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A
NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2010**

Č.j.: 7313/2010 – 10000

V Praze dne 4. 3. 2010

Ministerstvo zemědělství ČR
Státní veterinární správa ČR
Č.j.: 34994/2009-10000
V Praze dne 18. 11. 2009

METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2010

V souladu § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje Ministerstvo zemědělství povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce, a určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu.

OBSAH:

- I. Povinné preventivní a diagnostické úkony hrazené ze státního rozpočtu
  - A. Vakcinace proti nálezům
  - B. Kontrola zdraví
- II. Povinné preventivní a diagnostické úkony hrazené chovatelem
  - A. Vakcinace proti nálezům
  - B. Kontrola zdraví
- III. Národní programy tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže
- IV. Povinné akce vyhlášené Evropskou komisí, hrazené ze státního rozpočtu a z fondů Evropské unie
- V. Povinné akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR
- VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I. a III.
- VII. Přílohy
  1. Vysvětlivky zkratk
  2. Metodika Národního programu ozdravování od IBR
  3. Národní program tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce v letech 2008–2010
  4. Národní program tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech nosnic (*Gallus gallus*) letech 2010–2014
  5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso v letech 2009–2011
  6. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krocanů a krůt v letech 2010–2012

Ministerstvo zemědělství stanovuje v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona tyto termíny:

- a) zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2009 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení,
- b) v případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v roce 2009 požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října 2010.

I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu

A. Vakcinace proti nálezům

1. Vakcinace vodících a asistenčních psů

EpO100 VZTEKLINA – Va
Vakcinace v souladu s veterinárním zákonem.

2. Vakcinace drůbeže

EpF201 SALMONELA – Va
Vakcinace a revakcinace kuřic živou vakcínou v hospodářství s **reprodukčním chovem** drůbeže v souladu s Národním programem tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech drůbeže (*Gallus gallus*).

- EpF202** SALMONELA – Va
Vakcinace a revakcinace kuřic inaktivovanou vakcínou v hospodářství s **reprodukčním chovem** drůbeže v souladu s Národním programem tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech drůbeže (*Gallus gallus*).
- EpF203** SALMONELA – Va
Vakcinace a revakcinace živou vakcínou v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.
- EpF204** SALMONELA – Va
Vakcinace a revakcinace inaktivovanou vakcínou v hospodářství s chovem kuřic určených **pro produkci konzumních vajec** v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Kuřice určené pro chovy nosnic určené pro produkci konzumních vajec do tržní sítě.

B. Kontrola zdraví

3. Skot (pokud se jedná o farmový chov, vztahuje se i na bizony a buvoly)

- EpA100** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA101** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA102** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č.2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA103** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Plemenní býci v přirozené plemenitbě 1 x ročně.
- EpA110** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Všechna hospodářství skotu (stáda), která **nedodávají** mléko do mlékárny nebo **nemají** povolen přímý prodej produktů prvovýroby – vyšetřuje se všechen skot od stáří 24 měsíců ve stádě 1x ročně. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA111** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Všechna hospodářství se stádem dojníc, kde je dojeno **nad 100 kusů** do **jednoho** bazénu, která **dodávají** mléko do mlékárny nebo **mají povolen** přímý prodej produktů prvovýroby, vyšetřuje se všechen skot od stáří 24 měsíců ve stádě 1x ročně. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA112** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA113** BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého brucelózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vyšetřují se směsné vzorky 10 sér.
- EpA120** BRUCELOZA – VyLa – vyšetření mléka (ELISA) – vykazuje se počet zvířat v té době dojených Bazénové vzorky mléka ze **všech** stád dojníc (i nad 100 kusů), kde je dojeno **do 100 kusů do jednoho ba-**

zénu nebo existuje jiná možnost jak zajistit, aby jeden vzorek pocházel od maximálně sta dojených kusů z hospodářství, která **dodávají** mléko do mlékárny nebo **mají** povolen přímý prodej produktů prvovýroby, 2x ročně v rozpětí minimálně 3 měsíců. Odběr provádí KVS. Vyšetřují se vzorky s nádojem maximálně od 100 ks dojnic.

- EpA130** **BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Všechny zmetalky 1x – bezprostředně po zmetání.
- EpA140** **BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)**
Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení. KVS podle § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, organizují provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nakažení tím, že určí rozsah vyšetření (dále jen „KVS určí rozsah vyšetření“).
- EpA201** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)**
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví od stáří 6 týdnů a plemenných býků (býčků). Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulinaci.
- EpA202** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)**
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého tuberkulózy skotu se provádí vyšetření zvířat samičího pohlaví od stáří 6 týdnů a plemenných býků (býčků) od 6 týdnů stáří. Vyšetření musí být provedeno co nejdříve po příchodu zvířat na místo určení, ale s ohledem na případnou předchozí tuberkulinaci.
- EpA203** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)**
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA204** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)**
Plemenní býci v izolační stáji inseminační stanice, v případě, že nebyli vyšetřeni před přijetím do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA205** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)**
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA206** **TUBERKULÓZA – Adg – jednoduchá tuberkulinace (Bovitubal)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě 1x ročně.
- EpA210** **TUBERKULÓZA – Adg – simultánní tuberkulinace (Avitubal + Bovitubal)**
Vyšetření se provádí u zvířat ve stádě nebo jeho části, kde bylo zjištěno zvíře s pozitivní reakcí při jednoduché tuberkulinaci.
- EpA211** **TUBERKULÓZA – Adg – simultánní tuberkulinace (Avitubal + Bovitubal)**
U zvířat u nichž byla při jednoduché tuberkulinaci dubiozní reakce.
- EpA212** **TUBERKULÓZA – Adg – simultánní tuberkulinace (Avitubal + Bovitubal)**
Došetření nákazy při tuberkulózním (PA) nálezu z jatek – počet zvířat závisí zejména na způsobu ustájení a krmění. KVS určí rozsah vyšetření.
Týká se všech případů, kdy je prováděna tuberkulinace. Před tuberkulinací musí být ověřen datum poslední provedené tuberkulinace, z důvodu dodržení stanovené doby mezi jednotlivými vyšetřeními (42 dnů).
- EpA301** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.

- EpA302** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA303** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v inseminačních stanicích – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA304** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě v hospodářstvích (stádech) ozdravených (gE ELISA test) 1 krát ročně.
- EpA305** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě v hospodářstvích (stádech) prostých nákazy (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru) 1 krát ročně.
- EpA310** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA, Eg ELISA)**
Zmetalky 1x v hospodářstvích (stádech) prostých nákazy nebo ozdravených. Odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpA320** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Vyšetřování zmetků a plodových obalů při podezření z nákazy nebo nakažení.
KVS určí rozsah vyšetření.
- EpA331** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) ozdravených (gE ELISA test) – 1x ročně:
– všechny krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) do 50 kusů krav,
– 50 % krav a jalovic starších 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) od 51 kusů zvířat samičího pohlaví, ale nejméně 50 kusů zvířat.
- EpA332** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) prostých nákazy (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru) 1x ročně:
– všechny krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) do 50 kusů krav,
– 50 % krav a jalovic starších 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) od 51 kusů zvířat samičího pohlaví, ale nejméně 50 kusů zvířat.
- EpA400** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přemístěním do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA401** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu.
- EpA402** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci (býčci) v izolační stáji inseminační stanice v případě, že nebyli vyšetřeni před přijetím do izolační stáje inseminační stanice – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpA403** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní býci v přirozené plemenitbě ve stáde 1x ročně. Vyšetření se provádí z jednoho vzorku společně s vyšetřením na brucelózu.
- EpA410** **ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V 5% hospodářství skotu (stád) s 5% chovaného skotu v jednotlivých krajích. Vyšetřují se zvířata samičího pohlaví **starší 12 měsíců**. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu a IBR. Vyšetřují se směšné vzorky 10 sér. KVS určí rozsah vyšetření.

- EpA411** ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Při dovozu zvířat (vyjma jatečných) ze třetích zemí se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu nebo IBR.
- EpA412** ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Při přemístění zvířat (vyjma jatečných) z členských států, které nemají status země nebo regionu úředně prostého enzootické leukózy skotu se provádí vyšetření samic od stáří 24 měsíců a plemenných býků. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu zvířat na místo určení. Vzorky se odebírají společně s vyšetřením na brucelózu nebo IBR.
- EpA500** BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa – podezřelá zvířata – (P + RT + HI + BV + IHC*)
Zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné.
- EpA510** BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa (RT + HI* + IHC*)
Uhynulá nebo utracená zvířata starší 24 měsíců.
- EpA650** KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření sentinelových zvířat (ELISA)
Vyšetření zvířat, která nebyla vakcinována a KVS je určila jako sentinelová zvířata.
- EpA651** KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – sérologické vyšetření – předvýběr sentinelových zvířat (ELISA)
Vyšetření zvířat, která nebyla vakcinována a KVS je určila jako budoucí sentinelová zvířata.
- EpA652** KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa – virologické vyšetření – (PCR)
Monitoring v souladu s přílohou I Nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunu některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí.
- EpA800** HLADINA HEMOGLOBINU U TELAT – VyHb – stanovení hemoglobinu
V 10- ti % kontrolovaných hospodářství skotu s chovem telat v jednotlivých krajích se vyšetřuje 5 telat ve stáří od 8 do 20 týdnů stáří. Vyšetřuje se plná nesrážlivá krev.
- EpA900** CAMPYLOBACTER FOETUS SSP.VENERALIS – VyLa – BV
Plemenní býci určené pro přirozenou plemenitbu v období 28 dnů před zařazením (přemístěním) do stáda v němž budou přirozenou plemenitbu zabezpečovat nebo při změně chovatele.

4. Prasata

Odběr krve na jatkách provádí KVS, kde jsou zvířata porážena. Rozsah vyšetření je požadován podle indikace v místě původu prasat (dle registračního čísla hospodářství), společně na nákazy – brucelózu, vezikulární chorobu prasat, Aujeszkyho chorobu a klasický mor prasat.

- EpB100** BRUCELÓZA – VyLa – komplexní sérologické vyšetření (RBT)
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpB110** BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)
Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB120** BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)
Vyšetření všech poražených prasnic a kanců; nejedná se o zvířata, která jsou v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky.

- EpB130** **BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB131** **BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB132** **BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů po zahájení izolace – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB200** **VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Vyšetření všech poražených kanců.
- EpB201** **VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Vyšetření poražených prasnic z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky (cca 3% dodaných zvířat).
- EpB202** **VEZIKULÁRNÍ CHOROBA PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Depistáž u prasat ve stádech při došetřování ojedinělých sérologických nálezů (singleton reactor). KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB300** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Z okresů s výskytem protilátek u divokých prasat. Vyšetření se provádí u 25% poražených prasnic a kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky po dobu 6 měsíců od posledního výskytu protilátek u divokých prasat;
SVS podle § 48 odst.1 písm. c) zákona č.166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, koordinuje provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nálezů tím, že určí rozsah vyšetření (dále jen „SVS určí rozsah vyšetření.“)
- EpB301** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.
- EpB302** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění chovných prasat z členských států s výskytem klasického moru prasat u domácích prasat, kdy je umožněno obchodování na základě regionalizace, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB303** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do střediska pro odběr spermatu – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB304** **KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB400** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Vyšetření všech poražených prasnic a kanců: nejedná se o zvířata, která jsou buď v rámci intrakomunitárního obchodu nebo dovozu ze třetích zemí dovezená přímo na jatky.
- EpB401** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při dovozu chovných prasat ze třetích zemí se provádí vyšetření od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení.

- EpB402** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Při přemístění chovných prasat z členských států, které nemají dodatečné garance k Aujeszkyho chorobě, se provádí vyšetření zvířat od stáří 3 měsíců. Vyšetření musí být provedeno nejpozději do jednoho měsíce po příchodu prasat na místo určení. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpB403** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v hospodářství původu před přijetím do izolační stáje – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB404** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci ve střediscích pro odběr spermatu 1x ročně – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB405** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa- sérologické vyšetření (ELISA)**
Plemenní kanci v izolační stáji před přijetím do střediska pro odběr spermatu nejdříve za 15 dnů od zahájení izolace – v souladu s přílohou č. 5 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpB410** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpB420** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (PCR)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení vyšetření zmetků, málo životaschopných selat, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání. KVS určí rozsah vyšetření.
- 5. Ovce**
- EpC100** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Plemenní licentovaní berani 1x ročně. Odběr vzorku je společný ještě pro vyšetření pod kódy EpC201 a EpC401.
- EpC110** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců.
- EpC111** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna). Odběr vzorku je společný ještě pro vyšetření pod kódy EpC200 a EpC400.
- EpC112** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všechna zvířata starší šesti měsíců zařazená do hospodářství od předchozího testování.
- EpC120** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK)**
Zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpC130** **BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (*B. melitensis*) – VyLa (P + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpC200** **INFEKČNÍ EPIDIDYMITIDA BERANŮ (*B. ovis*) – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)**
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).

- EpC201** **INFEKČNÍ EPIDIDYMITIDA BERANŮ (B.ovis)** – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Plemenní licentování berani 1x ročně.
- EpC310** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU** – VyLa (PCR-SSCP)
Zvířata v rámci šlechtitelského programu podle jednotlivých plemen vybraných SCHOK, celkový počet vyšetřených zvířat do 6 000 ks. SVS určí rozsah vyšetření.
- EpC311** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU** – VyLa (PCR-SSCP)
Vzorek 100 ks poražených, uhynulých, utracených a živých ovcí v souladu s přílohou III. Nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001. SVS ČR určí rozsah vyšetření.
- EpC312** **GENOTYPIZACE – STANOVENÍ GENOTYPU PRIONOVÉHO PROTEINU** – VyLa (PCR-SSCP)
Vzorek se bere od 3% základního stáda v průběhu roku u poražených, uhynulých, utracených nebo živých ovcí a beranů v chovech s uznaným statutem odolnosti vůči TSE.
- EpC313** **GENOTYPIZACE –PATERNITA** – VyLa (PCR-SSCP)
Vzorek se odebírá od plemenných zvířat (berani i bahnice) vybraných SCHOK nebo od zvířat z chovu, který chce být uznán jako chov se statutem odolnosti vůči TSE – úroveň II – (odebírá se 3% základního stáda berani i bahnice).
- EpC320** **TSE – KLUSAVKA NEBO BSE** – VyLa (P + RT + HI + BV + IHC*)
a) uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
b) uhynulá nebo utracená zvířata nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpC321** **TSE – KLUSAVKA NEBO BSE** – VyLa (P + RT + HI + BV + IHC*)
Vyšetření zvířat starších 18 měsíců s negativním výsledkem vyšetření na vzteklinu (zajistí SVÚ).
- EpC400** **MAEDI-VISNA** – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
V hospodářstvích (stádech) prostých nákazy v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).
- EpC401** **MAEDI-VISNA** – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Plemenní licentování berani 1x ročně.
- EpC652** **KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE** – VyLa –virologické vyšetření – (PCR)
Monitoring v souladu s přílohou I Nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunu některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí.
- 6. Kozy**
- EpD100** **TUBERKULÓZA** – Adg – jednoduchá tuberkulínace (Bovitubal)
V hospodářstvích (stádech) s tržní produkcí mléka se vyšetřuje jedenkrát ročně 25% samičích zvířat (všech plemen) starších 12-ti měsíců, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).
- EpD200** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B.melitensis)** – VyLa – KS (RBT + RVK)
Zmetalky – (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.
- EpD210** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B.melitensis)** – VyLa – KS (RBT + RVK)
Vyšetření kozlů v plemenitbě 1x ročně.

- EpD220** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*)** – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všichni nekastrovaní samci starší 6 měsíců.
- EpD221** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*)** – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat (všech plemen), která dosáhla reprodukčního stáří (pohlavně dospělá) nebo jsou v laktaci, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat, musí být vyšetřena všechna).
- EpD222** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*)** – VyLa – sérologické vyšetření (RBT)
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazují všechna zvířata starší šesti měsíců zařazená do hospodářství od předchozího testování.
- EpD230** **BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (*B.melitensis*)** – VyLa (P + BV)
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpD310** **TSE – KLUSAVKA NEBO BSE** – VyLa (P + HI + BV + IHC*)
a) uhynulá nebo utracená zvířata vykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, neléčená nebo jejichž léčení není účinné v souladu s přílohou III. Nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
b) uhynulá nebo utracená zvířata nevykazující změnu chování nebo příznaky postižení nervového systému, v souladu s přílohou III. nařízení Rady a EP (ES) č. 999/2001.
- EpD311** **TSE – KLUSAVKA NEBO BSE** – VyLa (P + HI + BV + IHC*)
Vyšetření zvířat starších 18 měsíců s negativním výsledkem vyšetření na vzteklinu (provede SVÚ).
- EpD400** **ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ** – VyLa – sérologické vyšetření
V hospodářstvích (stádech) prostých nákazy v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).
- EpD401** **ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ** – VyLa – sérologické vyšetření
Plemenní kozli 1x ročně.
- EpD652** **KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE** – VyLa – virologické vyšetření – (PCR)
Monitoring v souladu s přílohou I Nařízení Komise 1266/2007 (ES) o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunu některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí.

7. Koňovité

- EpE100** **INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ** – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)
Hřebci před odběrem spermatu – dle přílohy č. 9 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
- EpE200** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa – (BV)
Plemenní hřebci před odběrem spermatu 2x v intervalu 7 dnů (ze vzorku spermatu a z výtěru z fossa uretralis) – dle přílohy č. 9 kapitola B bod č. 6, vyhlášky č. 380/2003 Sb.
- EpE201** **NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ** – VyLa – (BV)
Klisny 2x v intervalu 14 dnů poprvé zařazené do plemenitby nebo klisny jalové z předchozí sezóny a klisny po roční reprodukční pauze. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).

- EpE202** NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa – (BV)
Klisny zapuštěné dodatečně zjištěnými pozitivními hřebci 2x v intervalu 14 dnů. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE210** NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (BV)
Klisny po zmetání 2x v intervalu 14 dnů. První odběr se provede bezprostředně po zmetání. Vyšetření se provádí ze vzorku stěru a výtěru odebraných z predilekčních míst sliznice (děložního krčku a klitorisu).
- EpE220** NAKAŽLIVÝ ZÁNĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (P +BV)
Při podezření z nákazy nebo nakažení se vyšetřují zmetci, případně plodové obaly. Rozsah vyšetření určí KVS.
- EpE300** HŘEBČÍ NÁKAZA – VyLa – sérologické vyšetření (RVK)
Plemenní hřebci působící ve střediscích pro odběr spermatu a odběrových místech před zahájením odběrové sezóny.

8. Drůbež hrabavá – v chovech evidovaných v ústřední evidenci podle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon).

- EpF100** NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)
Vyšetření vzorků v hospodářstvích, ve kterých byla provedena vakcinace nebo kam byla přesunuta vakcinovaná drůbež, podle kódu ExF110 (nejdříve 6 týdnů po poslední vakcinaci, vždy 60 vzorků z hejna) – hradí se pouze laboratorní vyšetření.
Za pozitivní, tzn. protektivní hladinu protilátek, se považuje titr 1 : 16 a výše při vyšetření hemaglutinačně inhibičním testem.
Chovatel je povinen zajistit dostatečnou imunitu po celou dobu reprodukčního cyklu, přičemž za dostatečnou imunitu se pokládá titr 16 a více u minimálně 75% vyšetřených vzorků.
- EpF101** NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)
Vyšetření vzorků v hospodářstvích, ve kterých byla provedena vakcinace nebo kam byla přesunuta vakcinovaná drůbež, podle kódu ExF111 (nejdříve 6 týdnů po poslední vakcinaci, vždy 60 vzorků z hejna) – hradí se pouze laboratorní vyšetření.
Za pozitivní, tzn. protektivní hladinu protilátek, se považuje titr 1 : 16 a výše při vyšetření hemaglutinačně inhibičním testem.
Chovatel je povinen zajistit dostatečnou imunitu po celou dobu snáškového cyklu, přičemž za dostatečnou imunitu se pokládá titr 16 a více u minimálně 75% vyšetřených vzorků.

Vyšetření na salmonely

- EpF230** STĚRY Z PŘEPRAVEK VyLa – (BV)
Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů ze stěn přepravek.
V chovech kuřic určených pro produkci konzumních vajec na hospodářstvích, která neuvolňují vejce na trh, ale dodávají přímo konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům. V produkčním období tato hejna nebudou kontrolována národním programem a vyšetření vzorku se nebudou vykazovat v rámci národního programu na hospodářství a hejna.
- EpF240** KADÁVERY KUŘAT VyLa – (P + BV)
Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – všechna uhynulá, max. 60 kusů
V chovech kuřic určených pro produkci konzumních vajec na hospodářstvích, která neuvolňují vejce na trh, ale dodávají přímo konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům. V produkčním období tato hejna nebudou kontrolována národním programem a vyšetření vzorku se nebudou vykazovat v rámci národního programu na hospodářství a hejna.
- EpF270** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VyLa (BV)
Směsný vzorek odebraný v hejnu 2 týdny před zahájením snášky. V chovech určených pro produkci konzumních vajec na hospodářstvích, která neuvolňují vejce na trh, ale dodávají přímo konečnému spotřebiteli nebo místním maloobchodům. V produkčním období tato hejna nebudou kontrolována národním programem a vyšetření vzorku se nebudou vykazovat v rámci národního programu na hospodářství a hejna.

- EpFn30** **STĚRY Z PŘEPRAVEK VyLa – (BV)**
Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů ze stěn přepravek.
V chovech kuřic určených pro produkci konzumních vajec na hospodářstvích, která uvolňují vejce na trh.
V produkčním období tato hejna budou kontrolována národním programem a vyšetření vzorku se budou vykazovat v rámci národního programu na hospodářství a hejna.
- EpFn40** **KADÁVERY KUŘAT VyLa – (P + BV)**
Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – všechna uhynulá, max. 60 kusů.
V chovech kuřic určených pro produkci konzumních vajec na hospodářstvích, která uvolňují vejce na trh.
V produkčním období tato hejna budou kontrolována národním programem a vyšetření vzorku se budou vykazovat v rámci národního programu na hospodářství a hejna.
- EpFn70** **VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU – VyLa (BV)**
Směsný vzorek odebraný v hejnu 2 týdny před zahájením snášky. V chovech určených pro produkci konzumních vajec na hospodářstvích, která uvolňují vejce na trh.
V produkčním období tato hejna budou kontrolována národním programem a vyšetření vzorku se budou vykazovat v rámci národního programu na hospodářství a hejna.

9. Masožravci volně žijící

- EpG100** **VZTEKLINA – kontrola nálezové situace VyLa (P + IF)**
Utracená, ulovená nebo uhynulá zvířata s indikací k tomuto vyšetření. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpG102** **VZTEKLINA – kontrola nálezové situace VyLa (P + IF)**
5 – 8 lišek na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR.
- EpG122** **VZTEKLINA – zástřelné-vzorkovné**
5 – 8 lišek na 100 km² ve všech okresech, na celém území ČR. Zástřelné – vzorkovné se vyplácí za dodanou lišku, která je odeslána k vyšetření na vzteklinu do SVÚ.
- EpG200** **ALVEOKOKÓZA – monitoring (PV)**
Vyšetření se provádí u dvou lišek odlovených nebo uhynulých na 100 km² za rok, které jsou zasílány na vyšetření na vzteklinu. KVS určí rozsah vyšetření.

10. Zajíci

- EpH100a** **BRUCELÓZA –Adg (RA)**
V ohniscích a ochranných pásmech v rozsahu stanoveném dopisem SVS 2008/224/VET ze dne 13.3.2008. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpH101** **BRUCELÓZA – VyLa (P + PA + BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení k došetření pozitivních zajíců při RA. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpH102** **BRUCELÓZA – VyLa (P + PA + BV)**
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslání na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpH200a** **TULAREMIE –Adg (RA)**
V ohniscích a ochranných pásmech v rozsahu stanoveném dopisem SVS 2008/224/VET ze dne 13.3.2008. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpH201** **TULAREMIE – VyLa (P + PA +BV)**
Při podezření z nákazy nebo nakažení k došetření pozitivních zajíců při RA. KVS určí rozsah vyšetření.

- EpH202** TULAREMIE – VyLa (P + PA +BV)
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslaní na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpH300** TULAREMIE + BRUCELÓZA – zajíci – nálezná
U všech nalezených uhynulých zajíců na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.

11. Prasata divoká

- EpI100** KLASICKÝ MOR PRASAT –VyPr – prohlídka
- a) Při výskytu protilátek u divokých prasat:
V okresech s výskytem protilátek se vyšetřuje 50% odlovených prasat divokých v období 6 měsíců po posledním nález protilátek, v období dalších 6 měsíců se vyšetřuje 25% odlovených prasat divokých.
- b) Na ostatním území republiky:
se vyšetřuje 10% odlovených prasat divokých. KVS určí rozsah vyšetření.
- c) Na celém území republiky:
se vyšetřují všechna uhynulá prasata divoká.
- EpI110** KLASICKÝ MOR PRASAT –VyPr – odběr vzorků
- a) Při výskytu protilátek u divokých prasat:
V okresech s výskytem protilátek se vyšetřuje **virologicky** a **sérologicky** 50% odlovených prasat divokých v období 6 měsíců po posledním nález protilátek, v období dalších 6 měsíců se vyšetřuje **sérologicky** 25% odlovených prasat divokých.
- b) Na ostatním území republiky:
se vyšetřuje **sérologicky** 10% odlovených prasat divokých. KVS určí rozsah vyšetření.
- c) Na celém území republiky:
se **sérologicky** a **virologicky** vyšetřují všechna uhynulá prasata divoká.
- EpI120** KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa (KV)
Vyšetření zaslaných vzorků z okresů uvedených pod písm. a) a c) kódu EpI110. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpI130** KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
Vyšetření zaslaných vzorků, rozsah vyšetření jako v kódu EpI100. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpI160** KLASICKÝ MOR PRASAT – prasata divoká – nálezná
U všech nalezených divokých prasat na celém území České republiky bez ohledu na nálezovou situaci.
- EpI200** TRICHINELÓZA DIVOKÝCH PRASAT – VyLa – PV
Vyšetření divokých prasat ulovených a určených pro spotřebu účastníka lovu (nejedná se o uvádění zvěřiny do oběhu). Hradí se pouze laboratorní vyšetření trávící metodou.

12. Včely

- EpM120** MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV) – monitoring
Vyšetření směsných vzorků měli v rizikových oblastech (po 5-ti letech od zrušení ohnisek a ochranných pásem). Vyšetřování se provádí mimo současná ochranná pásma, v oblasti, která byla před pěti lety ohniskem nebo ochranným pásmem – to znamená zrušená v roce 2005 a pokud se v následujících letech nevyšetřovalo. Vyšetřuje se směsný vzorek měli ze stanoviště včelstev (maximálně 25 včelstev).
- EpM300** VARROÁZA – VyLa (PV)
Směsné vzorky zimní měli od všech včelstev na jednotlivých stanovištích, po nařízeném ošetření včelstev v rozsahu stanoveném KVS. Vzorky musí být odebrány a odevzdány k vyšetření do 15.2.2010.

13. Ryby

- EpU100** **INFEKČNÍ NEKRÓZA PANKREATU (IPN)** – VyLa – virologické vyšetření (KV, v případě CPE se provádí ELISA)
Dvojitý vyšetření ročka (listopad – prosinec, březen – květen) a ovariální tekutiny při výtěru.
- EpU200** **VIROVÁ HEMORAGICKÁ SEPTIKÉMIE (VHS)** – VyLa – virologické vyšetření (KV, v případě CPE se provádí ELISA)
Dvojitý vyšetření ročka (listopad – prosinec, březen – květen) a ovariální tekutiny při výtěru.
- EpU300** **INFEKČNÍ NEKRÓZA KRVETVORNÉ TKÁNĚ (IHN)** – VyLa – virologické vyšetření (KV, v případě CPE se provádí ELISA)
Dvojitý vyšetření ročka (listopad – prosinec, březen – květen) a ovariální tekutiny při výtěru.
V hospodářstvích, která produkují pouze násady do volných vod se provádí na tyto nákazy virologické vyšetření ovariální tekutiny odebrané při výtěru jednotlivých druhů generačních ryb.
- EpU400** **KOIHERPESVIROZA (KHV)** – VyLa – virologické vyšetření (PCR)
Vyšetření se provádí dvakrát ročně (květen – červen, září – říjen).
Vyšetření je prováděno u koi kaprů a kaprů obecných (K1, K2).

Vyšetření pod kódy EpU100, EpU200 a EpU300 se provádí u lososovitých ryb a štik z jednoho vzorku. Vyšetření na EpU400 se provádí u koi kaprů a kaprů obecných.

14. Zoolivřata – ve schválených zoologických zahradách a cirkusová zvířata – v registrovaných cirkusech

- EpN100** **LABORATORNÍ VYŠETŘENÍ UHYNULÝCH ZVÍŘAT** – VyLa uhynulých nebo usmrcených zvířat (P + BV)
Patologickoanatomické vyšetření (pitva) s odběrem vzorků na bakteriologické, koprologické a kontrolní sérologické vyšetření podle zařídění uhynulých nebo usmrcených jedinců do příslušných řádů zoologické systematiky zaměřené zejména na:

Sudokopytníci – přeživkaví

BRUCÉLÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RVK + RBT) odběr vzorků **vždy** při pitvě

BRUCÉLÓZA – VyLa – (P + BV)

Vyšetření zmetků a plodových obalů v indikovaných případech.

BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK) odběr vzorků **vždy** při pitvě.

BRUCÉLÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – (P + BV)

Vyšetření zmetků a plodových obalů v indikovaných případech.

TUBERKULÓZA – VyLa, sérologické vyšetření, případně BV k došetření pitevního nálezu.

ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (IDT, ELISA)

Odběr vzorků **vždy** při pitvě.

BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa (RT + HI* + IHC*) Uhynulá nebo utracená zvířata starší 24 měsíců vykazující změny chování nebo příznaky postižení nervového systému.

KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa

Vyšetření v indikovaných případech. Rozsah určí KVS.

Sudokopytníci – nepřežvýkaví (zejména prasatovití)

BRUCELOZA – VyLa – sérologické vyšetření (RVK + RBT) odběr vzorků **vždy** při pitvě

BRUCELOZA – VyLa – (PV + BV)

Vyšetření v indikovaných případech zmetků, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání. Rozsah určí KVS.

TUBERKULÓZA – VyLa, sérologické vyšetření případně BV k došetření pitevního nálezu.

KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérolog. vyšetření (ELISA + NPLA*)

Odběr vzorků **vždy** při pitvě

AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérolog. vyšetření (ELISA + VNT*)

Odběr vzorků **vždy** při pitvě

Lichokopytníci (zejména koňovití)

INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)

Odběr vzorků **vždy** při pitvě

Hlodavci a zajíci

BRUCELOZA – VyLa (P + PA + BV),

odběr vzorků **vždy** při pitvě

TULAREMIE – VyLa (P + PA +BV),

odběr vzorků **vždy** při pitvě

Primáti

TUBERKULÓZA – VyLa – sérologické vyšetření, případně BV k došetření pitevního nálezu

Ptáci – při podezření z nakažení, zejména při hromadném úhynu

NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)

AVIÁRNÍ INFLUENZA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT, ELISA)

AVIÁRNÍ INFLUENZA – VyLa – virologické vyšetření

Šelmy

PARAZITOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ

VZTEKLINA – v indikovaných případech

15. Zvířata vnímavá na vzteklinu

EpL100 **VZTEKLINA** – VyLa (P + IF) + BP

Utracená nebo uhynulá zvířata při podezření na vzteklinu.

16. Volně žijící ptáci

EpT600 **AVIÁRNÍ INFLUENZA** – VyLa – virologické vyšetření

Vyšetření u volně žijících ptáků je prováděno virologicky u hromadných úhynů a v indikovaných případech; SVS určí rozsah vyšetření; trvání programu je od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010.

II. Povinné úkony hrazené chovatelem zvířat

A. Vakcinace proti nákazám

17. Koně

- ExE410**   **CHŘIPKA KONÍ – Va**
Kůň musí být v imunitě dle vakcinačního schématu. Poslední vakcinace musí být ukončena nejpozději 7 dní před přemístěním.

18. Drůbež

- ExF201**   **SALMONELA – Va**
Vakcinace inaktivovanou vakcínou v hospodářstvích s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec v souladu s Národním programem pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce.
Nosnice v průběhu přepravování.
- ExF110**   **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Všechna hejna evidovaných reprodukčních chovů.
- ExF111**   **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Užitkové chovy nosnic pro produkci konzumních vajec uváděných na trh evidované podle plemenářského zákona.

19. Holubi

- ExR100**   **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Vakcinují se v průběhu 14 dní až 6 měsíců před přemístěním.

20. Odchovny bažantů a divokých kachen

- ExJ200**   **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Chovná hejna bažantů.
- ExJ201**   **NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va**
Bažanti v odchovných.
- ExT100**   **INFEKČNÍ HEPATITIDA KACHEN – Va**
Chovná hejna divokých kachen (březňáček).

B. Kontrola zdraví

21. Skot

- ExA331**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření**
Krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) ozdravených (gE ELISA test) 1x ročně, zbývající část hospodářství (stáda), která nebyla vyšetřena v rámci akce pod kódem EpA331.
- ExA332**   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VyLa – sérologické vyšetření**
Krávy a jalovice starší 24 měsíců v hospodářstvích (stádech) prostých nákazy (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru) 1x ročně, zbývající část hospodářství (stáda), která nebyla vyšetřena v rámci akce pod kódem EpA332.

- ExA700**   **PARATUBERKULÓZA – VyLa – KS (ELISA)**
Plemenní býci v inseminační stanici býků 1x ročně.
- ExA800**   **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – virologické vyšetření – (ELISA)**
a) Plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přesunem od chovatele do ISB – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
b) plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
c) u všech sérologicky pozitivních býků před prvním odesláním inseminačních dávek. Vyšetří se vzorek odebraného (čerstvého) spermatu.
- ExA810**   **BOVINNÍ VIROVÁ DIARRHOEA (BVD) – VyLa – sérologické vyšetření – (ELISA)**
a) plemenní býci (býčci) během 28 dnů před přesunem od chovatele do ISB – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
b) plemenní býci (býčci) v období izolace v inseminační stanici – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.
c) séronegativní býci v inseminační stanici 1x ročně a všichni býci, kteří byli přemístěni do ISB před 6. měsícem stáří.
- ExA900**   **CAMPYLOBACTER FETUS SSP. VENERALIS – VyLa – BV**
Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být založeno v den odběru vzorku.
a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
1. zvířata mladší 6 měsíců nebo držená od tohoto věku před izolací ve skupině zvířat stejného pohlaví, jednorázové vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla před izolací být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
b) plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb;
- ExA910**   **TRICHOMONAS FOETUS – VyLa – BV**
Vyšetření se provádí z výplašku po dokonalém promnutí předkožkového vaku. Odběr a doručení vzorku domluvit předem s laboratoří tak, aby vyšetření mohlo být založeno v den odběru vzorku.
a) Plemenní býci v období izolace (před přesunem do provozní ISB) – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb.; následovně:
1. zvířata mladší 6 měsíců nebo držená od tohoto věku před izolací ve skupině zvířat stejného pohlaví, jednorázové vyšetření vzorku výplašku předkožkového vaku;
2. zvířata ve věku 6 měsíců nebo starší, která mohla před izolací být ve styku se samicemi, vyšetření vzorku předkožkového vaku třikrát v týdenních intervalech;
b) plemenní býci v inseminačních stanicích 1x ročně – v souladu s přílohou č. 2 k vyhlášce č. 380/2003 Sb;
c) při každém přesunu plemenných býků v přirozené plemenitbě mezi chovateli.

22. Koňoviti

- ExE110**   **INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)**
Všichni koně od 24 měsíců stáří, kteří jsou přemísťováni na svod nebo z hospodářství mimo území kraje, musí být sérologicky vyšetřeni. Vyšetření při přemístění nesmí být starší než 24 měsíců.
- ExE210**   **NAKAZLIVÝ ZANĚT DĚLOHY KONÍ – VyLa (BV)**
a) Klisny původně při laboratorním vyšetření negativní, zapuštěné negativním hřebcem, které měly fyziologický průběh gravidity, neměly poporodní komplikace svědčící pro tuto nákazu, budou klinicky vyšetřeny a v případě negativního výsledku tohoto vyšetření mohou být bez předchozího laboratorního vyšetření zapuštěny, v ostatních případech (změny při klinickém vyšetření) 1x před prvním zapuštěním v sezóně;
b) plemenní hřebci v přirozené plemenitbě před zahájením připouštěcí sezóny;
d) plemenní hřebci v připouštěcí sezóně při změně chovatele (hospodářství).

23. Drůbež – v hospodářstvích evidovaných podle plemenářského zákona;

- ExF300**   **TUBERKULÓZA DRŮBEŽE – Adg (Avitubal)**
a) V hejnech reprodukčních chovů Gallus gallus před produkcí a sběrem násadových vajec;
b) ve velkochovech depistáž nahrazuje pravidelné patologicko – anatomické vyšetření u chovné drůbeže.
- ExF410**   **PULOROVÁ NÁKAZA – Adg – rychlá aglutinace (RA)**
V reprodukčních chovech kura domácího, krůt, perliček, křepelek, bažantů, koroptví a kachen podle vyhlášky č. 382/2003 Sb. Vzorky od 60 kusů z hejna. Neprovádí se v chovech, které provádí národní program pro tlumení výskytu salmonel.
- ExF420**   **SALMONELÓZA KRŮT – VyLa – vyšetření směsných vzorků trusu – jen S.arizona (BV)**
V reprodukčních chovech krůt, vždy během snáškového období podle vyhlášky č. 382/2003 Sb. Odebírají se směsné vzorky.
- ExF500**   **MYKOPLASMÓZA HRABAVÉ DRŮBEŽE – VyLa – sérologické vyšetření jen M.gallisepticum (RA nebo ELISA, PCR)**
V reprodukčních chovech. Vzorky od 60 kusů z hejna. Podle vyhlášky č. 382/2003 Sb.
– první vzorky v 16. týdnu;
– druhé vzorky před snáškou a další vzorky vždy po 90-ti dnech.
- ExF510**   **MYKOPLASMÓZA KRŮT – VyLa – sérologické vyšetření M. meleagridis, M. gallisepticum (RA nebo ELISA)**
V reprodukčních chovech. Vzorky od 60 kusů z hejna. Podle vyhlášky č. 382/2003 Sb.
– první vzorky krve – ve 20. týdnu věku;
– druhé vzorky na počátku snášky a další vzorky vždy po 90-ti dnech.
- ExFb02**   **VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DESINFEKCE – VyLa – (BV)**
Odběr stěrů v chovech kuřat chovaných na maso, který provádí chovatel nebo jím pověřené osoby, k laboratorní kontrole účinnosti desinfekce po vyskladnění hejna, u kterého byl zachycen sérotyp S. enteritidis a/nebo S. typhimurium ve vzorcích trusu.
- ExFb03**   **VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA – VyLa (BV)**
Odběr vzorků krmiva v chovech kuřat chovaných na maso, který provádí chovatel nebo jím pověřené osoby, k vyšetření na Salmonella spp. u hejna, u kterého byl zachycen sérotyp S. enteritidis a/nebo S. typhimurium ve vzorcích trusu.

24. Zajíci

- ExH200**   **TULAREMIE –Adg (RA)**
V ohniscích a ochranných pásmech v rozsahu stanoveném dopisem SVS 2008/224/VET ze dne 13.3.2008. KVS určí rozsah vyšetření.
- ExH100**   **BRUCELÓZA –Adg (RA)**
V ohniscích a ochranných pásmech v rozsahu stanoveném dopisem SVS 2008/224/VET ze dne 13.3.2008. KVS určí rozsah vyšetření.

25. Pštrosi

- ExS200**   **SALMONELÓZA – VyLa (BV)**
Vyšetření směsného vzorku trusu chovných kusů a kuřat 2x ročně (u chovných kusů před a po snášce). Odebírá se 1 gram trusu od každého kusu, podle počtu chovaných kusů, maximálně však 150 gramů směsného vzorku trusu.

26. Bažanti

- ExJ100** **SALMONELÓZY BAŽANTŮ – VyLa -bakteriologické vyšetření (BV)**
Vyšetření směsných vzorků (jeden vzorek zahrnuje trus od 300 kusů) trusu z chovného hejna před snáškou (březen). Odebírá se celkem 150 gramů směsného vzorku trusu.

27. Včely

- ExM110** **MOR VČELÍHO PLODU – VyLa (BV)**
Bakteriologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o
b) chovy s komerční produkcí matek
c) chovy s komerční produkcí oddělků
d) kočující včelstva na zimních stanovištích.
- ExM400** **NOSEMA– VyLa (PV)**
Parazitologické vyšetření; vyšetřuje se vzorek 30 včel z každého včelstva na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy s komerční produkcí matek.
- ExM500** **AKARAPIDÓZA– VyLa (PV)**
Parazitologické vyšetření směsných vzorků měli (1 vzorek maximálně od 25 včelstev) 1x ročně na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy s komerční produkcí matek.

28. Zvířata vnímavá na vzteklinu

- ExL200** **VZTEKLINA – VyPr – klinické vyšetření zvířat, která poranila člověka**
a) Bezprostředně po poranění;
b) 5. den po poranění.

29. Farmově chovaná zvěř

- ExKI** **Prase divoké – v průběhu 30 dnů před přemístěním k dalšímu chovu.**
- ExKI10** **TUBERKULÓZA – Adg nebo VyLa – sérologické vyšetření .**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří čištěným ptačím tuberkulinem k simultánní tuberkulinaci.
- ExKI20** **BRUCELÓZA – VyLa (RBT)**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.
- ExKI30** **AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa (ELISA + VNT)**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.
- ExKX** **Jelenovití – v průběhu 30 dnů před přemístěním k dalšímu chovu.**
- ExKX10** **TUBERKULÓZA – Adg nebo VyLa**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří.
- ExKX20** **BRUCELÓZA – VyLa (RBT)**
Provádí se u zvířat od 3 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.
- ExKW** **Mufloni – v průběhu 30 dnů před přemístěním k dalšímu chovu.**
- ExKW10** **TUBERKULÓZA – Adg. nebo VyLa**
Provádí se u zvířat od 6 měsíců stáří.

ExKW 20 BRUCELÓZA – VyLa (RBT)
Provádí se u zvířat od 6 měsíců stáří. U zvířat mladších se garantuje zdravotní stav stáda.

ExKZ Ostatní druhy
U zvířat musí být v průběhu 30 dní před přemístěním k dalšímu chovu provedeny zdravotní zkoušky podle druhů odpovídající skupinám hospodářských zvířat.

30. Druhy zvířat vyžadující zvláštní péči

Exp LABORATORNÍ VYŠETŘENÍ UHYNULÝCH ZVÍŘAT – VyLa uhynulých nebo usmrcených zvířat (P + BV)
Patologickoanatomické vyšetření (pitva) s odběrem vzorků na bakteriologické, koprologické a kontrolní sérologické vyšetření podle zatřídění uhynulých nebo usmrcených jedinců do příslušných řádů zoologické systematiky zaměřené zejména na:

Sudokopytníci – přežvýkaví

BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RVK + RBT) odběr vzorků vždy při pitvě

BRUCELÓZA – VyLa – (P + BV)
Vyšetření zmetků a plodových obalů v indikovaných případech.

BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – sérologické vyšetření (RBT + RVK) odběr vzorků vždy při pitvě.

BRUCELÓZA OVCÍ A KOZ (B. melitensis) – VyLa – (P + BV)
Vyšetření zmetků a plodových obalů v indikovaných případech.

TUBERKULÓZA – VyLa, sérologické vyšetření, případně BV k došetření pitevního nálezu.

ENZOOTICKÁ LEUKÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (IDT, ELISA)
Odběr vzorků vždy při pitvě.

BOVINNÍ SPONGIFORMNÍ ENCEFALOPATIE (BSE) – VyLa (RT + HI* + IHC*) Uhynulá nebo utracená zvířata starší 24 měsíců vykazující změny chování nebo příznaky postižení nervového systému.

KATARÁLNÍ HOREČKA OVCÍ – BLUETONGUE – VyLa
Vyšetření v indikovaných případech. Rozsah určí KVS.

Sudokopytníci – nepřežvýkaví (zejména prasatovití)

BRUCELÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RVK + RBT) odběr vzorků vždy při pitvě

BRUCELÓZA – VyLa – (PV + BV)
Vyšetření v indikovaných případech zmetků, případně plodových obalů bezprostředně po zmetání. Rozsah určí KVS.

TUBERKULÓZA – VyLa, sérologické vyšetření případně BV k došetření pitevního nálezu

KLASICKÝ MOR PRASAT – VyLa – sérolog. vyšetření (ELISA + NPLA*)
odběr vzorků vždy při pitvě

AUJESZKYHO CHOROBA – VyLa – sérolog. vyšetření (ELISA + VNT*)
odběr vzorků vždy při pitvě

Lichokopytníci (zejména koňovití)

INFEKČNÍ ANEMIE KONÍ – VyLa – sérologické vyšetření (IDT)
odběr vzorků vždy při pitvě

Hlodavci a zajíci

BRUCELOZA – VyLa (P + PA + BV),
odběr vzorků **vždy** při pitvě

TULAREMIE – VyLa (P + PA + BV),
odběr vzorků **vždy** při pitvě

Primáti

TUBERKULÓZA – VyLa – sérologické vyšetření, případně BV k došetření pitevního nálezu

Ptáci – při podezření z nakažení, zejména při hromadném úhynu

NEWCASTLESKÁ CHOROBA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT)

AVIÁRNÍ INFLUENZA – VyLa – sérologické vyšetření (HIT, ELISA)

AVIÁRNÍ INFLUENZA – VyLa – virologické vyšetření

Šelmy

PARAZITOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ

VZTEKLINA – v indikovaných případech

III. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech drůbeže**SALMONELÓZA DRŮBEŽE – VyLa – bakteriologické vyšetření(BV)**

Odběr vzorků se provádí v souladu Národním programem.

Úřední vzorky odebírá inspektor příslušné KVS.

Vzorky odebrané chovatelem odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o školení vydává příslušná KVS.

Hrazeno je laboratorní vyšetření vzorků, které byly odebrány v souladu s Metodikou odběru vzorků a jsou doprovázeny správně vyplněnou žádankou na laboratorní vyšetření. Vyšetření provádí SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc. Vlastní odběr není hrazen.

Reprodukční chovy**Vzorky odebrané chovatelem**

EpFr01	STĚRY ZE STĚN KRABIC NEBO PŘEPRAVEK Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů	VyLa	(BV)
EpFr02	KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) Všechna uhynulá, max. 60 kusů	VyLa	(P + BV)
EpFr03	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek odebraný 2 týdny před zahájením snášky;	VyLa	(BV)
EpFr04	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek 1x za 2 týdny během snášky.	VyLa	(BV)

Úřední vzorky

EpFr05	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu odebraný ve věku 4 týdnů.	VyLa	(BV)
EpFr06	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu odebraný 4 týdny po začátku snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.	VyLa	(BV)
EpFr07	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu odebraný ve 20. týdnu snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.	VyLa	(BV)
EpFr08	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu odebraný 4 týdny před skončením snášky. Nahrazuje odběr vzorků prováděný chovatelem pod kódem EpFr04.	VyLa	(BV)
EpFr09	VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ Konfirmační metoda je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn. jedná se celkem o 7 vzorků.	VyLa	(BV)
EpFr10	KÓD UKONČENÍ Kód pro ukončení existence hejna. Důvodem může být porážka, utracení, prodej drobnochovatelům nebo export.		
EpFr11	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Odebírá se od ostatních hejn na základě zjištění výskytu <i>S. enteritidis</i> , <i>S. typhimurium</i> , <i>S. infantis</i> , <i>S. virchow</i> , <i>S. hadar</i> v některém hejnu nosnic na stejném hospodářství.	VyLa	(BV)
EpFr12	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Odebírá se na základě rozhodnutí KVS.	VyLa	(BV)
EpFr14	VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci u hejn v odchovu (kuřic).	VyLa	(BV)
EpFr15	VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci u hejn v produkci (snášce).	VyLa	(BV)
EpFr16	VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci u hejn v odchovu (kuřic).	VyLa	(BV)
EpFr17	VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci u hejn v produkci (snášce).	VyLa	(BV)
EpFr18	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna v odchovu (kuřic).	VyLa	(BV)
EpFr19	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna v produkci	VyLa	(BV)
EpFr13	KÓD UKONČENÍ KUŘICE Kód pro ukončení existence hejna. Důvodem může být porážka, utracení, prodej drobnochovatelům nebo export, ale zejména přemístění k vytvoření nového hejna nosnic pro produkci násadových vajec.		
EpFr10	KÓD UKONČENÍ Kód pro ukončení existence hejna. Důvodem může být porážka, utracení, prodej drobnochovatelům nebo export.		

Chovy nosnic k produkci konzumních vajec**Vzorky odebrané chovatelem**

EpFn30	STĚRY Z PŘEPRAVEK Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – 10 stěrů ze stěn přepravek.	VyLa	(BV)
EpFn40	KADÁVERY KUŘAT (jednodenní kuřata po přepravě) Vzorek z celé zásilky jednodenních kuřat – všechna uhynulá, max. 60 kusů	VyLa	(P + BV)
EpFn70	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek odebraný v hejnu 2 týdny před zahájením snášky. V chovech určených pro produkci konzumních vajec.	VyLa	(BV)
EpFn01	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET První směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny u hejn ve kterých předchozím vyšetřením nebyla zjištěna přítomnost salmonel.	VyLa	(BV)
EpFn02	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný 1x za patnáct týdnů.	VyLa	(BV)
EpFn74	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu nebo stíracích manžet odebraný jako poslední odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02.	VyLa	(BV)

Úřední vzorky

EpFn24	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Odebírají se 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet jako první vzorek v produkčním období odebraný ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny. Provádí se u hejn, která zahájila produkci a byla zastavena do snáškových hal po 1. 9. 2009.	VyLa	(BV)
EpFn03	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Odebírají se 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet, jako poslední odběr před vyskladněním doplňující patnáctitýdenní cyklus kódu EpFn02. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.	VyLa	(BV)
EpFn04	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny u hejn ve kterých předchozím vyšetřením byla zjištěna přítomnost salmonel. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.	VyLa	(BV)
EpFn05	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané na základě epizootologického šetření ohnisek salmonely v potravinách. Podezření na <i>S. enteritidis</i> nebo <i>S. typhimurium</i> . Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.	VyLa	(BV)
EpFn06	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané od ostatních hejn nosnic na hospodářství na základě zjištění výskytu <i>S. enteritidis</i> nebo <i>S. typhimurium</i> v některém hejnu nosnic. Tento odběr může nahradit EpFn02. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.	VyLa	(BV)
EpFn07	VYŠETŘENÍ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET 3 směsné vzorky trusu nebo 3 páry stíracích manžet odebrané na základě rozhodnutí KVS. Jednotlivé vzorky se vyšetřují samostatně.	VyLa	(BV)

EpFn08	VYŠETŘENÍ KONFIRMAČNÍCH VZORKŮ Konfirmační metoda je založena na bakteriologickém vyšetření 5 směsných vzorků trusu případně 5 párů stíracích manžet a 2 vzorků prachu. Vzorky ke konfirmačnímu vyšetření se zasílají pouze do SVÚ Praha – NRL. Vzorky se vyšetřují samostatně, tzn. jedná se celkem o 7 vzorků.	VyLa	(BV)
EpFn11	VYŠETŘENÍ VZORKŮ Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci u hejn v odchovu (kuřic).	VyLa	(BV)
EpFn12	VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke konfirmaci u hejn v produkci (snášce).	VyLa	(BV)
EpFn13	VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci u hejn v odchovu (kuřic).	VyLa	(BV)
EpFn14	VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na konfirmaci u hejn v produkci (snášce).	VyLa	(BV)
EpFn15	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna v odchovu (kuřic).	VyLa	(BV)
EpFn16	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna v produkci	VyLa	(BV)
EpFn09	KÓD UKONČENÍ Kód pro ukončení existence hejna. Důvodem může být porážka, utracení, prodej drobnochovatelům nebo export.		
EpFn10	KÓD UKONČENÍ KUŘICE Kód pro ukončení existence hejna. Důvodem může být porážka, utracení, prodej drobnochovatelům nebo export, ale zejména přemístění k vytvoření nového hejna nosnic pro produkci násadových vajec.		

Chovy kuřat chovaných na maso

Vzorky odebrané chovatelem

EpFb01	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU Odebírají chovatelé nebo jím pověřené osoby, dva páry stíracích manžet ve lhůtě tří týdnů před porážkou	VyLa	(BV)
EpFb02	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna.	VyLa	(BV)
EpFb03	VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA Vzorek krmiva odebíraný při nálezů <i>S. enteritidis</i> nebo <i>S. typhimurium</i> ve vzorcích trusu.	VyLa	(BV)

Úřední vzorky

EpFb04	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU Odebírají se dva páry stíracích manžet ve lhůtě tří týdnů před porážkou. Úřední odběr vzorků se každoročně provede u alespoň jednoho hejna kuřat chovaných na maso v 10% hospodářství s více než 5 000 ptáky. Tento vzorek nahrazuje vzorek odebraný chovatelem. EpFb01.	VyLa	(BV)
EpFb05	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU Odebírají se dva páry stíracích manžet na základě rozhodnutí KVS. Tento odběr může nahradit vzorek odebíraný chovatelem EpFb01.	VyLa	(BV)

Chovy krůt na výkrm**Vzorky odebrané chovatelem**

- EpFkv01** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VYLA (BV)
Odebírají se dva páry manžet, odebírá se ve lhůtě 3 týdnů před odvozem ptáků naporažku, tak aby byl výsledek znám před přesunem na jatka.
- EpFkv02** VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE VYLA (BV)
Odebírá se 10 stěrů, kontrola účinnosti desinfekce provedené po vyskladnění hejna pozitivního na *S. enteritidis* /*typhimurium*.
- EpFkv03** VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA VYLA (BV)
Odběr vzorku krmiva při nálezu *S. enteritidis* /*typhimurium* ve vzorcích trusu.

Úřední vzorky

- EpFkv04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VYLA (BV)
Odebírají se dva páry manžet, úřední vzorek odebíraný alespoň jednou ročně v 10% hospodářstvích s nejméně 500 kusy výkrmových krůt.
- EpFkv05** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VYLA (BV)
Odebírají se dva páry manžet, všechna hejna v hospodářství, kde bylo jedno hejno vyšetřeno na *S. enteritidis*/typhimurium s pozitivním výsledkem v průběhu předchozího odběru vzorku prováděného chovatelem.
- EpFkv06** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU VYLA (BV)
Odebírají se dva páry manžet, odebírá se, považuje-li to KVS za nutné.

REPRODUKČNÍ CHOVY KRŮT**Vzorky odebrané chovatelem**

- EpFkr01** STĚRY Z PŘEPRAVEK VYLA (BV)
Jednodenní krůfata, 10 stěrů z minimálně 10 krabic.
- EpFkr02** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VYLA (BV)
Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se věku 4 týdnů.
- EpFkr03** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VYLA (BV)
Odebírá se směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, 2 týdny před přechodem do produkční fáze snášky.
- EpFkr04** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VYLA (BV)
Odebírá se směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, každé 3 týdny během snášky.

Úřední vzorky

- EpFkr05** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VYLA (BV)
Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se alespoň jednou ročně v 10% hospodářství s nejméně 250 kusy dospělých chovných krůt ve stáří 30 – 45 týdnů.
- EpFkr06** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VYLA (BV)
Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se jednou ročně na všech hospodářstvích, kde byla v předchozích 12 měsících zjištěna *S. enteritidis* /*typhimurium*.
- EpFkr07** VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET VYLA (BV)
Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se jednou ročně u všech elitních, praparodičovských a prarodičovských hejn.

EpFkr08	VYŠETŘENÍ SMĚSNÝCH VZORKŮ TRUSU NEBO STÍRACÍCH MANŽET Směsný vzorek trusu nebo 5 párů manžet, odebírá se u všech hejn v hospodářství v případě, že byla zjištěna <i>S. enteritidis</i> / <i>typhimurium</i> ve vzorcích odebraných v líně.	VYLA	(BV)
EpFkr09	Vyšetření vzorků trusu a prachu Vzorky ke confirmaci, odebírá se 5 párů manžet = 5 vzorků, + 2 vzorky prachu (2x250ml) = 2 vzorky, všechny vzorky se analyzují odděleně. Vzorky ke confirmaci se zasílají do NRL na SVÚ Praha.	VYLA	(BV)
EpFkr10	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna v odchovu.	VYLA	(BV)
EpFkr11	VYŠETŘENÍ STĚRŮ KE KONTROLE ÚČINNOSTI DEZINFEKCE Kontrola účinnosti dezinfekce po vyskladnění pozitivního hejna v produkci.	VYLA	(BV)
EpFkr12	VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke confirmaci v odchovu.	VYLA	(BV)
EpFkr13	VYŠETŘENÍ VZORKŮ KRMIVA Vzorek krmiva, který se odebírá při odběru vzorků ke confirmaci u hejna v produkci (snášce).	VYLA	(BV)
EpFkr14	VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na confirmaci v odchovu.	VYLA	(BV)
EpFkr15	VYŠETŘENÍ VZORKŮ VODY Vzorek vody, odebraný při odběru vzorků na confirmaci v produkci.	VYLA	(BV)
EpFkr16	KÓD UKONČENÍ – ODCHOV Ukončení existence hejna krůt v odchovu.		
EpFkr17	KÓD UKONČENÍ Ukončení existence hejna krůt v produkci.		

Objednávka laboratorního vyšetření (vzor č. 4)

Národní program pro tlumení výskytu salmonel

Objednávka vyšetření č.		pro SVÚ													
KVS - Inspektorát												nákup služeb		úřední vzorek	
												☐ ano	☐ ne	☐ ano	☐ ne
chovatel												IČ			
												okres			
hospodářství												reg. číslo v ústřední evidenci			
												CZ			
katastr						PSC						kód vyšetření			
PROGRAM zaškrtněte		reprodukční		nosné		rodiče		☐		původ hejna					
						prarodiče		☐							
						ELITE		☐							
		masné		rodiče		☐		poznámka							
				prarodiče		☐									
				ELITE		☐									
		nosnice		konzumní vejce		☐									
kuřata chovaná na maso				☐											
krůty		výkrm		☐											
		reprodukční		☐											
vakcinace		název vakcíny								datum vakcinace					
použitá antibiotika		☐ ano ☐ ne		zaškrtněte		přípravek				datum aplikace					

počet dílčích vzorků	označení vzorku	druh vzorku*	kód hejna			počet ptáků ve vyšetřovaném hejnu (ks)
			označení haly	poř. číslo hejna	rok založení	

vzorky odebral	jméno a podpis		razítko a telefon	
datum odběru		datum odeslání do laboratoře		

* druh vzorku: **T** – trus, **M** – manžety, **P** – prach, **Z** – zvířata, **S** – stěry, **K** – krmivo, **V** – voda

Každé vyšetřované hejno musí mít vyplněnou samostatnou žádanku.
Z každého hejna se eviduje vždy 1 vzorek, i když se skládá z několika dílčích vzorků.

IV. Povinné akce vyhlášené Evropskou komisí, hrazené ze státního rozpočtu a z fondů Evropské unie

Drůbež (EpF)

EpF601-605 Program sledování aviární influenzy u drůbeže a volně žijících ptáků

Monitoring je prováděn dle rozhodnutí Komise 2007/268/ES ze dne 13. dubna 2007 o provádění programu dozoru nad influenzou ptáků:

- sérologické vyšetření na výskyt protilátek proti viru Aviární influenzy subtyp H5 a H7 je prováděno plošně tak, aby byly zastoupeny všechny druhy ptáků (drůbeže) – nosnice na konci snášky, krůty, kachny, husy; SVS určí rozsah vyšetření (výběr hospodářství).
- vyšetření u volně žijících ptáků je prováděno virologicky u hromadných úhynů a v indikovaných případech; SVS určí rozsah vyšetření; trvání programu je od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010.
- vyšetření drůbeže určené k zazvěření, kloakální a tracheální výtěry.

Příspěvek Komise na program sledování aviární influenzy u drůbeže a volně žijícího ptactva činí 50 % z vynaložených nákladů na sérologické a virologické vyšetření.

V. Akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR schváleným ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č.j.: 21682/2005-17210

povinné

- IBR101 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VSTUPNÍ VYŠETŘENÍ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)**
Rozsah vyšetření určí KVS v souladu s ozdravovacími plány jednotlivých hospodářství. Hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR102 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VAKCINACE – Va (markerovou vakcínou)**
Rozsah vakcinace určí KVS v souladu s ozdravovacími plány jednotlivých hospodářství. Hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR103 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – NAMÁTKOVÉ VYŠETŘENÍ – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)**
Namátkové vyšetření zvířat sérologicky negativních při vstupním vyšetření v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou s vakcinací markerovou vakcínou v souladu s NOP. KVS určí rozsah vyšetření. Hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR104 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – KONTROLA ÚČINNOSTI VAKCINACE – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)**
V indikovaných případech – vyšetření za účelem kontroly účinnosti vakcinace. KVS určí rozsah vyšetření. Hrazeno ze státního rozpočtu.
- IBR105 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ POZITIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření- ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru (v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou bez vakcinace), gE ELISA test (v hospodářstvích ozdravujících eliminační metodou s vakcinací markerovými vakcínami).**
Vyšetření, které bylo prováděno jako závěrečné (za čtyři až šest týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete při ozdravování metodou bez vakcinace i s vakcinací markerovou vakcínou a před ukončením pozorovací doby), ale vzhledem k pozitivním výsledkům některých kusů nemůže být považováno za závěrečné. **Hrazeno chovatelem.**
- IBR200 INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ NEGATIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)**

Závěrečné vyšetření zvířat (stáda) (za čtyři až šest týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete při ozdravování metodou s vakcinační markerovou vakcínou a před ukončením pozorovací doby) na hospodářství před prohlášením stáda za ozdravené od IBR. Hrazeno ze státního rozpočtu.

IBR201   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ NEGATIVNÍ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)**

Závěrečné vyšetření v ozdraveném hospodářství. Provede se u všech zvířat starších 6 měsíců za čtyři týdny po vyřazení posledního pozitivního zvířete (s protilátkami po markerové vakcíně) a před ukončením pozorovací doby. Jsou-li obě vyšetření negativní, lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR. Hrazeno ze státního rozpočtu.

IBR202   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – ZÁVĚREČNÉ VYŠETŘENÍ – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru) BRUCÉLÓZA – VyLa – sérologické vyšetření (RBT nebo ELISA)**

V hospodářstvích dle seznamu SVS, ve kterých nebyla vstupním sérologickým vyšetřením zjištěna infekce BHV-1 a nebylo provedeno závěrečné vyšetření, se odebírají vzorky krve od všech zvířat starších 6 měsíců. Ze vzorků se provede závěrečné vyšetření na IBR a sérologické vyšetření na brucelózu. Vzorky budou odebrány nejpozději do 31. března 2010.

dle rozhodnutí chovatele

IBR106   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – DOŠETŘENÍ PŘED ZÁVĚREČNÝM VYŠETŘENÍM – VyLa – sérologické vyšetření (gE ELISA test)**

Vyšetření krav před provedením prvního závěrečného vyšetření (bezprostředně po vyřazení posledního sérologicky pozitivního – infikovaného zvířete). Jedná se o krávy, které v době provedení vstupního sérologického vyšetření byly ve věku 1 – 5 měsíců. **Hrazeno chovatelem.**

IBR107   **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VYŠETŘENÍ TELAT – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA test – prokazující protilátky proti celému viru)**

Průběžné vyšetřování telat, která dosáhla věku 6 měsíců. **Hrazeno chovatelem.**

Všechna vyšetření se provádí v souladu s Národním programem ozdravování od IBR.

VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I.

Úkon	Výše příspěvku v Kč	Předpokládaný počet úkonů v roce 2010
Vakcinace vodících a asistenčních psů	200,-	50
Odběr krve u skotu, ovcí, koz a koňovitých	20,-	270.000
NOP IBR – odběr krví	20,-	280.000
Genotypizace ovcí	20,-	6.000
Odběr vzorků na <i>Campylobacter</i> a <i>Trichomonas</i> (výplašek předkožkového vaku) u plemeníků v přirozené plemenitbě	250,-	1.000
Odběr krve od plemeníků v inseminačních stanicích a přirozené plemenitbě	50,-	10.000
Tuberkulinace u koz	17,-	2.000
Tuberkulin (Bovitubal) – kozy	5,-	2.000
Simultání tuberkulinace	40,-	2.500
Tuberkuliny (Bovitubal, Avitubal)	5,- + 10,-	2.500
Odběr krve od zmetalek u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých – za jeden odběr	150,-	14.000
Hemos skot, ovce, kozy, koně	6,-	440.000
Hemos prasata	10,-	5.000
Odběr zmetků, plodových obalů u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých nebo málo životných selat	200,-	250
Vyšetření koňovitých na nakažlivý zánět dělohy koní u hřebců u klisen	200,- 100,-	1.500
Vyšetření na brucelózu a tularemii, příspěvek na vyšetření jednoho kusu zajíce rychlou aglutinací	35,-	1.000
Zástřelné u lišek – ks	380,-	5.000
Nálezne u divokých prasat – ks	1000,-	380
Nálezne u zajíců – ks	150,-	1000
Klinické vyšetření včel – jedno včelstvo	25,-	10.000
Odběr vzorků k laborat. vyšetření u zoozvířat	50,-	1.500
Živá vakcína a inaktivovaná vakcína; po provedení vakcinace. Vakcinace jedné kuřice (vakcinace+ revakcinace) proti <i>S. enteritidis</i>	do 6,-	8.166.667

Laboratorní vyšetření uvedená v části I. provedená ve státních veterinárních ústavech a laboratořích, kterým SVS ČR vydala povolení k provádění veterinárně laboratorní diagnostické činnosti jsou plně hrazena ze státního rozpočtu. Příspěvek na laboratorní vyšetření trávicí metodou na trichinelózu divokých prasat podle kódu EpI200 je ve výši 65,- Kč za kus. U vyšetření zajíců na tularemii, brucelózu nebo obě vyšetření najednou se jedná pouze o příspěvek na vyšetření jednoho kusu zajíce rychlou aglutinací, nikoli o plnou úhradu výloh spojených s vyšetřením. Příspěvek na vyšetření jednoho směsného vzorku na varroázu je 25,- Kč příspěvek na vyšetření sentinelových zvířat na bluetongue je 275,- Kč na všech pět zvířat.

**Ing. Jakub Šebesta, v. r.
ministr zemědělství ČR**

VII. PŘÍLOHY

1. Vysvětlivky zkratk

Adg	alergenodiagnostika
BV	bakteriologické vyšetření
BP	biologický pokus
CPE	cytopatický efekt
ELISA	ELISA test – sérologické vyšetření
ELISA-V-KV	průkaz viru z krve, nebo z orgánové suspenze
gE ELISA	ELISA test k průkazu specifických E protilátek
gB ELISA	ELISA test k průkazu specifických B protilátek
HI	histologické vyšetření
HIT	hemaglutinační test
IDT	imunodifuzní test
IEF	imuno elektroforéza
IF	imunofluorescence
IHC	imunohistochemický test
IHN	infekční nekróza krvetvorné tkáně
IPN	infekční nekróza pankreatu
ISB	inseminační stanice býků
KVS	krajská a Městská veterinární správa v Praze
KV	kultivační virologické vyšetření
KS	komplexní sérologické vyšetření
„nebo“	alternativní použití uvedených metod
NHT	nepřímá hemaglutinace
NPLA	neutralizační peroxidázový test
OPB	odchovna plemenných býků
P	pitva
PA	pomalá aglutinace
PCR	reakce polymerázových řetězců
PCR-SSCP	stanovení genomu prionového proteinu
PV	parazitologické vyšetření
RA	rychlá aglutinace
RBT	Rose bengal test
RIL	rezidua inhibičních látek
RT	rychlé testy na vyšetření TSE
RVK	reakce vazby komplementu
SNT	sérum neutralizační test
SVS	Státní veterinární správa České republiky
Va	vakcinace
VHS	virová hemoragická septikémie
VNT	virus neutralizační test
VyLa	laboratorní vyšetření
VyPr	preventivní vyšetření
„ + „	současné použití uvedených metod
„ * „	použití uvedené metody pouze pro potvrzení pozitivního výsledku

2. Metodika Národního programu ozdravování od IBR

Ministerstvo zemědělství České republiky

na základě § 44 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu v ČR,

kterým se stanovují zásady a povinnosti spojené s ozdravováním od infekční rinotracheitidy skotu (dále jen „IBR“).

Čl. 1

Zásady ozdravovacího programu

Těmito zásadami se stanoví

- a) povinnost všem chovatelům skotu, jejichž hospodářství není úředně ozdravené nebo úředně prosté infekční rinotracheitidy skotu, zahájit ozdravování od této nákazy,
- b) zapojení dalších organizací do procesu ozdravování,
- c) termín zahájení ozdravování,
- d) zásady a metody ozdravování,
- e) povinnosti chovatelů spojené s ozdravováním a poskytováním nezbytných údajů o jeho průběhu,
- f) podmínky, za nichž může být hospodářství prohlášené za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR.

Čl. 2

Základní pojmy

Pro účely těchto zásad se rozumí

- a) *infekční rinotracheitidou skotu – (IBR)* – nebezpečná nákaza manifestující se klinicky na respiračním aparátu nebo na genitálním aparátu skotu. Původcem je boviní herpes virus typ 1 (BHV-1),
- b) *národním ozdravovacím programem* – program schválený ministerstvem zemědělství dne 11.8.2005 č.j.: 21682/2005-17210 jehož cílem je docílit ozdravení na celém území státu,
- c) *ozdravovacím plánem* – souhrn úkonů a povinností spojených s ozdravením jednotlivého hospodářství, odsouhlasený místně příslušnou Krajskou veterinární správou či Městskou veterinární správou v Praze (dále jen „KVS“),
- d) *vstupním sérologickým vyšetřením* – vyšetření skotu při zahájení ozdravování, které upřesní aktuální nálezovou situaci v hospodářství,
- e) *základní imunizací* – imunizace dle návodu výrobce, kterou je dosaženo žádoucí protilátkové ochrany trvající minimálně 6 měsíců,
- f) *infikovaným zvířetem* – zvíře s protilátkami vytvořenými po přirozené infekci terénním kmenem BHV-1 nebo s protilátkami po aplikaci konvenční vakcíny,
- g) *markerovou vakcínou* – vakcína s chybějícím glykoproteinem E (gE-),
- h) *konvenční vakcínou* – vakcína s kompletním virem (BHV-1),
- i) *gE ELISA testem* – specifický laboratorní test, schopný rozlišit protilátky vytvořené po vakcinaci markerovou vakcínou (gE-) od protilátek vytvořených po infekci terénním kmenem BHV-1, příp. po vakcinaci konvenční vakcínou,
- j) *konvenčním ELISA testem* – laboratorní test prokazující protilátky proti celému BHV-1,
- k) *ohniskem nákazy* – hospodářství či stádo, v němž došlo u skotu k výskytu klinických příznaků IBR a nákaza byla potvrzena laboratorním vyšetřením,
- l) *klidovým ohniskem IBR* – hospodářství či stádo, v němž jsou podle výsledků vyšetření (konvenčním ELISA testem) sérologicky pozitivní zvířata bez klinických příznaků IBR,
- m) *hospodářstvím – stádem s neznámou nálezovou situací* – hospodářství či stádo, v němž není znám výsledek sérologického vyšetření, zjišťujícího protilátky proti BHV-1,
- n) *hospodářstvím – stádem úředně ozdraveným od IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata, a v němž bylo provedeno na závěr ozdravení sérologické vyšetření zvířat starších 6 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem,
- o) *hospodářstvím – stádem úředně prostým IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata ani zvířata vakcinovaná markerovými vakcínami a v němž bylo provedeno sérologické vyšetření zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem s negativním výsledkem,

- p) *pozorovací dobou* – období 6 měsíců od vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda (laboratorně potvrzeno), do provedení závěrečného laboratorního vyšetření, na jehož základě lze hospodářství nebo stádo prohlásit za ozdravené nebo úředně prosté IBR.

Čl. 3

Chovatelské a veterinární důvody ozdravení

Ozdravení od IBR je významné zejména:

- z hlediska zlepšení zdravotního stavu stád skotu a snížení ekonomických ztrát u chovatele,
- z hlediska udržení konkurenceschopnosti při obchodu se skotem, spermatem, vaječnými buňkami a embryi skotu se státy prostými nákazy,
- z hlediska sjednocení podmínek při tuzemském přemísťování skotu,
- z důvodů zabezpečení větší ochrany před zavlečením nákazy do IBR prostých hospodářství,
- z hlediska získání dodatečných garancí od Evropské komise při obchodování se skotem v rámci Evropské unie.

Čl. 4

Povinný ozdravovací program

Ozdravovací program se stanovuje jako povinný pro všechny chovatele skotu, kteří nemají hospodářství úředně ozdravená nebo úředně prostá IBR. Nákazová situace bude zjišťována prostřednictvím vstupního sérologického vyšetření ve všech stádech považovaných za klidová ohniska IBR a ve stádech s neznámou nákazovou situací.

Čl. 5

Zahájení ozdravování

Ozdravování v České republice bude zahájeno **od 1. ledna 2006 ve všech krajích**. Ozdravení jednotlivých hospodářství a stád bude zahajováno postupně, v závislosti na kapacitních možnostech státních veterinárních ústavů z hlediska zabezpečení vstupních sérologických vyšetření, možnostech místně příslušných KVS projednat a odsouhlasit ozdravovací plány jednotlivých hospodářství a možnostech chovatele zejména s ohledem na zdravotní stav zvířat a nákazovou situaci ve stádě.

Čl. 6

Obecné zásady ozdravování

Ozdravování od IBR:

- je prováděno na celém území státu,
- je organizováno tak, aby bylo dosaženo na administrativně vymezeném územním celku (kraj, okresu) IBR ozdraveného a následně prostého stavu v nejkratší možné době,
- je organizováno tak, aby pokud možno nezpůsobilo chovateli výpadek v produkci. Infikovaná zvířata budou eliminována ze stáda zejména v rámci jeho přirozené obměny.

Ke konci ozdravení je možné proces urychlit jednorázovým vyřazením zbývajících infikovaných zvířat,

- se v ohniscích nákazy zahájí až poté, co je onemocnění převedeno do klidové podoby (klidového ohniska),
- předchází vstupní sérologické vyšetření určených kategorií skotu, stanovení metody ozdravení a zpracování ozdravovacího plánu pro jednotlivé hospodářství.

Čl. 7

Vstupní sérologické vyšetření

Vstupní sérologické vyšetření (konvenčním ELISA testem) bude provedeno:

- ve stádech se stavem do 50 ks skotu u všech zvířat starších 6 měsíců
- ve stádech se stavem od 51 ks skotu
  - u 100 % mladého skotu ve věku od 6 měsíců do otelení

- u 100 % prvotek nejdrive však 4 týdny po otelení
- u 20 % ostatních krav
- u 100 % plem. býků v přír. plemenitbě

V případě zamoření přesahujícího 50% u prvotek a u vzorku ze skupiny ostatních krav, nebudou zbývající krávy v základním stádu sérologicky došetřovány a bude u 100% krav postupováno jako by byly pozitivní. V případě nižšího procenta zamoření (než 50%) bude došetřeno zbývajících 80% krav, aby bylo zjištěno skutečné procento pozitivních zvířat v základním stáde a mohlo být případně použito eliminační metody bez vakcinace, která by vedla k rychlejšímu ozdravení stáda.

Postup (dle výsledku vyšetření):

Prokáže-li vstupní sérologické vyšetření v hospodářství pozitivní (infikovaná) zvířata, **zahajuje se ozdravování.**

Neprokáže-li vstupní sérologické vyšetření v hospodářství pozitivní (infikovaná) zvířata, **je postup následující:**

- V hospodářstvích, v nichž byla vyšetřena všechna zvířata starší 6 měsíců, se stanoví pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na konci této doby se provede opakované sérologické vyšetření všech zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**
- V hospodářstvích, v nichž nebyla vyšetřena všechna zvířata starší 6 měsíců, se do 1 měsíce od vstupního sérologického vyšetření provede sérologické vyšetření všech původně nevyšetřovaných zvířat starších 6 měsíců (krav) konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek u všech zvířat negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na konci této doby se provede znovu vyšetření všech zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek vyšetření negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

Vstupní sérologické vyšetření se neprovádí v hospodářstvích, v nichž byla prováděna (dle záznamů chovatele) vakcinace polyvalentními vakcinami (Triangle, Cattlemaster, případně dalšími vakcinami s obsahem BHV-1) nebo i konvenčními vakcinami proti IBR. Vakcinovaná zvířata budou považována za IBR pozitivní ze 100%.

Vyšetření (ani ozdravování) nebude rovněž prováděno u výkrmu skotu pokud je vykrmován odděleně od zvířat ozdravovaného stáda, v samostatném, prostorově i provozně odděleném objektu. Přemístění vykrmovaného skotu se může uskutečnit pouze na jatka.

Čl. 8

Metody ozdravování, předpoklady k prohlášení stáda za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR

V rámci národního ozdravovacího programu se využijí následující metody:

a) eliminační bez vakcinace

v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno nižší procento (cca do 10%, při dohodě s chovatelem i více procent) pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců (viz čl. 7),
- u pozitivních zvířat se zaznamená výsledek do průvodních listů skotu,
- vyřazení sérologicky pozitivních kusů (jednorázově nebo ve stanoveném termínu po dohodě s KVS),
- sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců konvenčním ELISA testem za 4-6 týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete,
- je – li výsledek sérologického vyšetření negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede opět sérologické vyšetření,
- Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

b) eliminační s vakcinační markerovou vakcínou

v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno vyšší procento pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců (viz čl.7),
  - u pozitivních zvířat se výsledek zaznamená do průvodních listů skotu,
  - provede se základní imunizace sérologicky pozitivních i negativních kusů od stáří 6 měsíců, která spočívá :
- a) *při použití inaktivované markerové vakcíny* v provedení vakcinace a následné revakcinace dle návodu výrobce vakcíny,

- b) *při použití živé markerové vakcíny* je nezbytné se řídit návodem výrobce vakcíny. U některých vakcín postačí k dosažení žádoucí imunity pouze jedna vakcinační dávka bez revakcinace, u jiných je revakcinace nezbytná,
- další cyklické revakcinace markerovou vakcínou v intervalech 6 měsíců,
  - průběžné provádění základní imunizace mladého skotu, který dosáhl věku 6–9 měsíců. Dále se mladý skot zařadí do vakcinačního režimu (revakcinace v 6 měs. intervalech) spolu s ostatním již vakcinovaným skotem.
  - provádění namátkových sérologických kontrol (gE ELISA testem) indikátorových zvířat ze skupiny sérologicky negativních (podle výsledků vstupního sérologického vyšetření) až do doby, než jsou ze stáda vyřazena všechna infikovaná zvířata. Počet vyšetřovaných zvířat v rámci namátkových kontrol bude následující (v závislosti na velikosti stáda):

kategorie skotu	stádo do 300 ks skotu	stádo nad 300 ks skotu
jalovičky 14–16 měs. stáří	5 ks ^{x)}	10 ks
prvotelky (nejdříve 1 měs. po porodu)	5 ks ^{x)}	10 ks

^{x)} ve stádech s nižším počtem skotu v dané kategorii se vyšetřuje celá kategorie skotu.

Vyšetření se provádí 1x za 6 měsíců. Jsou-li zjišťována nově infikovaná zvířata, je chovatel povinen toto hlásit neprodleně místně příslušné KVS. KVS rozhodne o případném sérologickém prošetření vyššího počtu zvířat, případně celé skupiny negativních zvířat. Positivitu u nově infikovaných zvířat je nutno zaznamenat v průvodních listech skotu.

- ukončení vakcinací-je možné až po vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda a jednomu sérologickému vyšetření skotu staršího 6 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem. Toto sérologické vyšetření se provede nejdříve za 4-6 týdnů po vyřazení posledního infikovaného zvířete. V případě, že toto vyšetření prokáže ve stádě infikovaná zvířata, tato se vyřadí a opět se provede za 4-6 týdnů sérologické vyšetření. Toto se opakuje do té doby, dokud jsou ve stádě prokazována infikovaná zvířata,
- po prvním sérologickém vyšetření, které prokáže, že ve stádě nejsou infikovaná zvířata, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede u všech zvířat starších 6 měsíců opět sérologické vyšetření gE ELISA testem,
- je-li výsledek negativní, ***lze hospodářství prohlásit za úředně ozdravené od IBR***,
- po vyřazení všech vakcinovaných zvířat ze stáda (markerovou vakcínou) se provede u všech zvířat starších 6 měsíců sérologické vyšetření (konvenčním ELISA testem). Je-li výsledek negativní, ***lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR***.

V hospodářstvích, v nichž jsou telata určená k obnově základního stáda (jalovičky) a následně mladý chovný skot (jalovice) odchovávané odděleně od základního stáda, je možné provést základní imunizaci těchto zvířat až před přemístěním do stáje prvotetek a to nejpozději 14 dní před přemístěním. Toto je možné za následujících podmínek:

- výsledek všech namátkových vyšetření u původně sérologicky negativních zvířat (dle vstupního vyšetření) je negativní,
- telata – mladý skot musí pocházet od vakcinovaných (markerovou vakcínou) matek.

c) radikální

Jedná se o odsun všech zvířat z hospodářství poražením na jatkách nebo přemístěním zvířat za podmínek viz čl.14. Metoda bude uplatněna zejména v méně početných stádech skotu nebo v případě, kdy chovatel již nechce v dalším chovu pokračovat. O použití této metody rozhoduje chovatel.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců,
- jednorázové nebo postupné vyřazení (přemístění) skotu do stanoveného data,
- v případě, že do objektu bude ustájen zdravý skot je nutné provést mechanickou očistu a desinfekci objektů a zařízení a ustájit indikátorová zvířata (sérologicky negativní skot). Po 4–6 týdnech se tato zvířata sérologicky vyšetří konvenčním ELISA testem. Jsou-li výsledky negativní, lze do objektů ustájit skot přemístěný z ozdravených nebo IBR prostých hospodářství,
- je-li s chovatelem dohodnut pozdější termín ozdravování, je nutné provést základní imunizaci, případně následné revakcinace v 6 měs. intervalech.

Při rozhodování o metodě ozdravování musí být zohledněny veterinární i ekonomické aspekty.

Vzory ozdravovacích programů jsou uvedeny v přílohách č. 1–3.

Čl. 9

Vakcíny v průběhu ozdravování

Vakcíny, používané v rámci ozdravování, musí být registrovány v ČR. V rámci národního ozdravovacího programu je možno používat v hospodářstvích, která zahájila ozdravování po 1. lednu 2006 pouze markerové vakcíny. Inaktivované markerové vakcíny mají neomezené použití. Živé markerové vakcíny je možno využít k provedení základní imunizace jednou nebo dvěma vakcinačními dávkami s respektováním doporučení výrobce.

V ozdravovaných, ozdravených i prostých stádech je zakázáno používat polyvalentní vakcíny, obsahující BHV-1.

Čl. 10

Uznání, pozastavení či odebrání statusu hospodářství úředně ozdraveného nebo úředně prostého IBR

Uznání hospodářství nebo stáda za úředně ozdravené či úředně prosté IBR – se provede na základě laboratorních vyšetření deklarujících, že ozdravování bylo úspěšně dokončeno (viz zásady v čl. 8).

Pozastavení statusu – v případě, že chovatel nezabezpečil provedení zdravotních zkoušek stanovených Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace, nebo vzniklo podezření z nákazy u jednoho nebo více zvířat ve stádě.

Odebrání statusu – v případě, že se změnila v hospodářství nebo stádě nakažová situace a tato byla potvrzená laboratorním vyšetřením.

Znovuzískání statusu – hospodářství úředně prosté IBR je možné v souladu s ustanovením přílohy III rozhodnutí Komise 2004/558/ES tím, že chovatel provede u skotu staršího 6 měsíců dvě sérologická vyšetření konvenčním ELISA testem (prokazujícím protilátky proti celému BHV – 1) v intervalu 3 měsíců. První sérologické vyšetření nesmí být provedeno dříve než za 1 měsíc po odsunu posledního infikovaného zvířete ze stáda.

Hospodářství (stáda) skotu, která získala status úředně prostých hospodářství (stád) nebo kterým byl status pozastaven či odebrán budou zveřejňována a ve stanovených časových intervalech aktualizována na webových stránkách SVS ČR.

Čl. 11

Povinnosti chovatelů

- a) provést vstupní sérologické vyšetření zvířat a na jeho základě rozhodnout o metodě ozdravování,
- b) zpracovat ozdravovací plán (po konzultaci se soukromým vet. lékařem a KVS) a předložit k odsouhlasení KVS,
- c) u pozitivních zvířat (zjištěných vstupním sérologickým vyšetřením) zaznamenat výsledek do průvodních listů skotu,
- d) zajistit provádění odborných veterinárních úkonů spojených s ozdravováním soukromým veterinárním lékařem,
- e) vést evidenci zvířat ve všech stájových objektech. Pro každou stáj vést stájový registr (viz zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon) a vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem),
- f) stanovit přesný systém přemísťování zvířat v rámci hospodářství, je-li přemísťování zvířat z hlediska provozního nezbytné. O přemístění vést záznamy (viz zákon č. 154/2000 Sb. a vyhláška č. 136/2004 Sb.).
- g) neprovádět mezipodnikové kooperace, které nejsou zohledněny v ozdravovacím plánu,
- h) zabezpečit, aby zvířata ozdravovaného stáda nepřišla do kontaktu se zvířaty z ostatních stád, která mají rozdílný nakažový status,
- i) dodržovat ozdravovací plán,
- j) poskytovat stanovené údaje o průběhu ozdravování,
- k) hlásit KVS veškeré problémy, které se vyskytnou v průběhu ozdravování, a které by mohly průběh ozdravování negativně ovlivnit,
- l) organizovat pastvu skotu tak, aby bylo zabráněno bezprostřednímu kontaktu zvířat ozdravovaného stáda nebo prostého stáda se stádem, vedeným jako klidové ohnisko IBR nebo jako stádo s neznámou nakažovou situací. S ohledem na tuto skutečnost musí být zabezpečeno i hrazení pastvin a zábrana úniku zvířat,
- m) vymezit okruh pracovníků, kteří budou přicházet do kontaktu se zvířaty ozdravovaného stáda. Tyto pracovníky odborně proškolit z hlediska dodržování nezbytných protinakažových opatření,
- n) upozornit chovatele, případně další osoby, přicházející do styku se zvířaty z ozdravovaného stáda, že nesmí ošetřovat ani doma chovat skot infikovaný původcem IBR ani skot, u něhož není známa nakažová situace,

- o) nepovolit účast rizikových zvířat na svodech,
- p) stanovit, aby další osoby (zejména pracovníci biologických služeb) vstupovaly do objektů pro chov skotu jen v odůvodněných případech a za dodržení stanovených protinákazových a hygienických podmínek,
- q) uchovávat údaje o sérologických vyšetřeních a vakcinacích zvířat 3 roky po ukončení ozdravování,
- r) podle okolností je možné stanovit i další podmínky.

Čl. 12

Povinnosti hospodářství, která nejsou úředně ozdravená nebo úředně prostá IBR a pro která byl s KVS dohodnut pozdější termín zahájení ozdravování

- a) sérologicky vyšetřit skot starší 6 měsíců v rámci programu vstupních sérologických vyšetření stád na IBR do konce roku 2006 (viz čl. 7),
- b) projednat s KVS termín zahájení ozdravení,
- c) skot z těchto hospodářství nesmí být přemístěn do ozdravovaných, ozdravených a prostých hospodářství,
- d) skot z těchto hospodářství nesmí přijít do kontaktu se skotem z ozdravovaných, ozdravených a prostých hospodářství,
- e) ošetřovatelé tohoto skotu nesmí ošetřovat skot v hospodářstvích či stádech, která ozdravují od IBR nebo jsou úředně ozdravená nebo úředně prostá nákazy,
- f) pracovníci biologických a servisních služeb dodržují při vstupu do těchto hospodářství taková protinákazová a hygienická opatření, aby nezpůsobili rozvlékání nákazy,
- g) v případě, že chovatel nezahájí ozdravení do konce roku 2006, provede se v termínu do 31. 12. 2006 základní imunizace všech zvířat starších 6 měsíců markerovou vakcínou. V odůvodněných případech může KVS tuto dobu prodloužit, nejpozději však do 30. 6. 2007. Následně budou prováděny cyklické revakcinace v 6 měs. intervalech inaktivovanou markerovou vakcínou. Do vakcinačního režimu musí být průběžně zařazován skot, který dovrší stáří 6-9 měsíců,
- h) do stáda může být přemístěn pouze skot, který je v imunitě proti BHV-1 (po vakcinaci markerovou vakcínou).

Čl. 13

Podmínky pro hospodářství, která zahájila ozdravování před 1. lednem 2006 a k vakcinaci skotu používají konvenční vakcíny

- a) hospodářství, v nichž probíhá ozdravování a bude podle KVS schváleného ozdravovacího plánu ukončeno vakcinování zvířat do 30. 6. 2007, mohou do tohoto data používat k imunizaci monovalentní konvenční vakcíny proti IBR. Pokud nebude vakcinování zvířat ukončeno do uvedeného data (stanoveného ozdravovacím plánem) musí být zpracován nový ozdravovací plán na bázi markerových vakcín.
- b) hospodářství, v nichž probíhá ozdravování podle KVS schváleného ozdravovacího plánu a bude pokračovat vakcinování skotu i po 30. 6. 2007, mohou použít k imunizaci zvířat monovalentní konvenční vakcíny nejpozději však do 31. 12. 2006. Od 1. 1. 2007 musí přejít na markerové vakcíny. Před realizací této změny musí být zpracován nový ozdravovací plán.

Čl. 14

Náležitosti ozdravovacího plánu jednotlivého hospodářství

Ozdravovací plán, který zpracuje chovatel a předkládá k odsouhlasení KVS, musí obsahovat zejména:

- adresu hospodářství (sídlo) a adresu majitele, registrační číslo hospodářství v ústřední evidenci, telefon, fax, e-mail, kraj,
- jméno, adresu a telefon soukromého vet. lékaře zabezpečujícího odbornou veterinární činnost spojenou s ozdravováním,
- stav skotu v hospodářství podle kategorií,
- rozdělení skotu v jednotlivých stájích v rámci hospodářství (u metody s vakcinací),
- roční procento obměny základního stáda (u metody s vakcinací),
- uskutečňuje-li se výkrm skotu v prostorově a provozně odděleném objektu (vykrmovaná zvířata není nutné zahrnout do ozdravování)
- datum a výsledek vstupního sérologického vyšetření u jednotlivých vyšetřovaných kategorií skotu,
- zvolenou metodu a postup ozdravování, zejména :
  - při vakcinační metodě druh použité vakcíny,
  - termíny provedení základní imunizace skotu,

- termíny cyklických revakcinací v šestiměsíčních intervalech,
  - termíny průběžně prováděných základních imunizací mladého skotu (v 6 – 9 měs. stáří) v dalším období,
  - termíny namátkových sérologických vyšetření u vybraných zvířat ve skupině sérologicky negativních (podle výsledku vstupního vyšetření),
  - předpokládaný termín vyřazení posledních infikovaných zvířat a ukončení vakcinací,
  - předpokládaný termín pro prohlášení hospodářství za úředně ozdravené (úředně prosté) od IBR.
- zásady přemísťování skotu v rámci hospodářství i mimo něj,
  - povinnosti pracovníků v hospodářství,
  - činnost soukromého vet. lékaře případně dalších osob v procesu ozdravování,
  - nezbytná ochranná opatření proti zavlečení původce nákazy do stáda (ustájovací prostory, pastviny, při přemísťování zvířat a další),
  - proškolení ošetřovatelů skotu v ozdravovaném hospodářství o hlavních zásadách ozdravování a o nezbytných hygienických opatřeních,
  - zabezpečení ochranných pomůcek (pracovní oděv, pracovní obuv a další) a hygienických prostředků při nezbytném vstupu pracovníků biologických a servisních služeb do objektů pro ustájení zvířat.

Čl. 15

Přemísťování skotu, účast na svodech

V průběhu národního ozdravovacího programu se může přemístění uskutečnit následovně:

- Do IBR úředně prostého hospodářství
  - z hospodářství prostého IBR,
  - z hospodářství ozdraveného od IBR, nevakcinovaná zvířata u nichž bylo provedeno sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem s negativním výsledkem
- Do IBR úředně ozdraveného hospodářství:
  - z hospodářství prostého IBR
  - z hospodářství ozdraveného od IBR
- Do hospodářství vedeného jako klidové ohnisko IBR:
  - z klidového ohniska IBR
- Do hospodářství ozdravovaného od IBR:
  - z prostého hospodářství za předpokladu, že u skotu bezprostředně po přemístění bude provedena základní imunizace markerovou vakcínou. Dále bude přemístěný skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství,
  - z ozdraveného hospodářství. Jedná-li se o skot nevakcinovaný proti IBR, bude po přemístění provedena základní imunizace markerovou vakcínou a dále bude skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství,
  - z ozdravovaného hospodářství za předpokladu, že je přemísťovaný skot v imunitě proti BHV 1 resp. se podrobil minimálně základní imunizaci markerovou vakcínou. Dále bude přemístěný skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství.

Účast skotu na svodech:

- mohou se zúčastnit jen zvířata z hospodářství či stád se *stejným nálezovým statusem*.
- z ozdravovaných hospodářství se může zúčastnit skot, který je v imunitě proti BHV-1, tzn. byla u něho provedena minimálně základní imunizace. Účast telat mladších 6 měsíců je podmíněna tím, že pocházejí od matek v imunitě proti BHV-1 a je u nich předpoklad, že jsou dostatečně chráněna kolostrálními protilátkami,
- účast skotu z hospodářství s neznámou nálezovou situací není dovolena.

Čl. 16

Nezbytná data ke sledování a hodnocení průběhu ozdravování

Chovatel, v jehož hospodářství probíhá ozdravování, bude průběžně, nejpozději do jednoho měsíce po provedeném úkolu, poskytovat KVS, případně ostatním orgánům státního dozoru následující údaje:

- a) *údaje o chovateli* – jméno, název, adresa (jen u prvního hlášení),
- b) *údaje o hospodářství* – název, registrační číslo, adresa,

- c) *údaje o zvířatech* – identifikační čísla zvířat podléhajících ozdravovacímu programu,
- údaje o počtu zvířat v jednotlivých kategoriích dle identifikačních čísel,
  - údaje o počtu provedených sérologických vyšetření (vstupní, namátková, závěrečná),
  - údaje o výsledcích vyšetření podle identifikačních čísel zvířat,
  - zvolená metoda ozdravování,
  - údaje o počtu vakcinovaných zvířat podle identifikačních čísel,
  - údaje o časovém průběhu ozdravování:
    - zahájení, datum,
    - vyřazování infikovaných zvířat a datum vyřazení posledního infikovaného zvířete,
    - datum ukončení vakcinací,
    - datum zahájení pozorovací doby,
    - datum provedení závěrečných vyšetření (první, druhé nebo třetí) před prohlášením stáda za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR,
    - datum, ke kterému bylo hospodářství KVS prohlášeno za úředně ozdravené nebo úředně prosté,

Údaje o laboratorním vyšetření musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout státní veterinární ústavy a rovněž Výzkumný ústav veterinárního lékařství, tzn. organizace, které vyšetření provedly. Údaje o provedených vakcinacích musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout i soukromý vet. lékař.

Čl. 17 Účinnost

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2006.

Příloha č. 1

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda eliminační s vakcinací markerovou vakcínou

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství :

Registrační číslo hospodářství :

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měs. stáří: .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měs. – do otelení: .....
- Krávy: .....
- Plemenní býci (přir. plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně, ^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený: .....

Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený od ozdravovaného stáda nemusí být zařazen do ozdravování a nemusí být vakcinován. Musí však být vytvořeny podmínky, aby se původce onemocnění nemohl dostat do ozdravovaného stáda. Musí být také určeno, že zvířata po dokrmení budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem: .....

Roční procento obměny základního stáda skotu včetně prvotek: .....

Odborné veterinární úkony spojené s ozdravováním provádí soukromý vet. lékař:

.....

.....

tel.: .....

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem) .....

Výsledek vyšetření :

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví ve stáří od 6 měs. do otelení (100% zvířat) .....
- % poz. prvotetek (vyšetřených za 4-6 týdnů po porodu) (100 % zvířat) .....
- % poz. krav (20% zvířat) .....
- % poz. plem. býků v přír. plemenitbě (100 % zvířat) .....

Program vakcinování zvířat (vakcinují se všechna zvířata od stáří 6 měsíců vyjma žíru skotu, prostorově a provozně odděleně ustájeného v termínech dle návodu výrobce vakcíny) :

- **druh použité vakcíny:** .....
- **předpokládané datum základní imunizace : 1.** ..... **2.**(bude-li prováděna) .....
- **dohodnuté termíny pro základní imunizaci ml. skotu** (který dovršil věku 6-9měsíců): .....
- .....
- .....
- **předpokládané časové schéma cyklicky vakcinovaných zvířat v šestiměsíčních intervalech:**
měsíc ..... měsíc ..... rok .....
- měsíc ..... měsíc ..... rok .....
- měsíc ..... měsíc ..... rok .....

Schéma přemísťování zvířat v hospodářství :

(uvede se systém přemísťování skotu mezi jednotlivými ustajovacími objekty v rámci ozdravovaného hospodářství v případě, že toto přemísťování je z hlediska provozu nezbytné a podmínky, které je nutné z hlediska ochrany zvířat před šířením původce nákazy dodržovat.

Předpokládaný termín vyřazení posledního infikovaného zvířete: měsíc ..... rok .....

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za ozdravené od IBR: .....

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování :

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování (viz čl. 12–13 případně další) a jeho včasné a úspěšné završení. Je potřeba kontrolovat dodržování podmínek a v případě potřeby je v průběhu procesu aktualizovat.

V ..... Dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Pozn. Ozdravovací program je možno v průběhu ozdravování po konzultaci s KVS aktualizovat.

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda eliminační bez vakcinace

Chovatel – adresa – IČ:**Hospodářství:****Registrační číslo hospodářství:****Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:**

- Telata do 6 měs. stáří: .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měs. – do otelení: .....
- Krávy: .....
- Plemenní býci (přir. plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně, ^{x)} prostorově a provozně odděleně ^{x)} ustájený: .....

Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem: .....

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem) .....**Výsledek vyšetření :**

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví ve stáří od 6 měs. do otelení (100% zvířat) .....
- % poz. prvotek (vyšetřených za 4-6 týdnů po porodu) (100% zvířat) .....
- % poz. krav (20% zvířat) .....
- % poz. plem. býků (100% zvířat) .....

Termín(y) vyřazení všech sérologicky pozitivních zvířat ze stáda:

.....
 .....

Předpokládaná data sérologických vyšetření nutných k prohlášení stáda za úředně prosté IBR:

- první vyšetření .....
- druhé vyšetření .....
- závěrečné (třetí) vyšetření .....

předpokládané datum prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR .....**Doplnění stáda za vyřazené kusy bude provedeno :**

- zdravými zvířaty z vlastního odchovu .....
- nákupem z IBR prostého hospodářství .....

Pozn. Doplnění stáda sérologicky negativním skotem může být provedeno až po vyřazení všech infikovaných zvířat ze stáda a jednom sérologickém vyšetření zvířat starších 6 měsíců (konvenčním ELISA testem) s negativním výsledkem.

V ..... Dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda radikální

Chovatel – adresa:**Hospodářství:****Registrační číslo hospodářství:****Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:**

- Telata do 6 měs. stáří: .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měs. – do otelení: .....
- Krávy: .....
- Plemenní býci (přir. plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně, ^{x)} prostorově a provozně odděleně ustájený: ^{x)} .....

Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem: .....

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem) .....**Výsledek vyšetření :**

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měs. do otelení (100 % zvířat) .....
- % poz. prvotek (vyšetřených za 4-6 týdnů po porodu)(100 % zvířat) .....
- % poz. krav (20 % zvířat) .....
- % poz. plem. býků (přir plemenitba) (100 % zvířat) .....

Pozn.: Vyšetření nemusí být provedeno v případě, že chovatel bude ještě před zahájením ozdravování vyžadovat uplatnění výhradně radikální metody.

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování:

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování (viz čl. 12-13 případně další) a jeho včasné a spěšné završení. Podmínky při uplatnění radikální metody se budou uvádět jen v případě, že je to nutné, např. při likvidaci stáda trvající delší dobu apod.

Datum odeslání zvířat na jatka: .....
 .....
 .....

Datum provedení mechanické očisty a desinfekce objektů a pomůcek: .....**Datum ustájení indikátorových zvířat – počet (v případě zájmu chovatele o nového ustájení zdravých zvířat):**

.....

Předpokládaný termín ustájení zdravých zvířat do objektů po ozdravení: .....

V ..... Dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Žádost o schválení hospodářství

 prostého IBR ¹⁾ ozdraveného od IBR ²⁾**Žadatel (chovatel)**

Jméno/příjmení nebo název firmy

Bydliště nebo sídlo majitele nebo provozovatele

Ulice	č.p. ....
Obec/část obce	
PSČ	

IČ DIČ R.Č. nebo datum narození **Hospodářství**Reg. číslo hospodářství³⁾ CZ

Adresa

Ulice	č.p. ....
Obec/část obce	
PSČ	

Údaje o ozdravování stáda Ozdravování zahájeno v roce

Metoda ozdravování

 eliminační bez vakcinace vakcinace konvenční vakcínou eliminační s vakcinací vakcínou vakcinace markerovou

Datum vyřazení posledního sérologicky pozitivního zvířete

Datum závěrečného vyšetření⁴⁾

I. vyšetření

číslo protokolu

II. vyšetření

číslo protokolu

III. vyšetření⁵⁾

číslo protokolu

Počet příloh

V ..... dne .....

.....
razítko a podpis

Vysvětlivky:

1. Hospodářstvím prostým IBR se rozumí **hospodářství v němž se nenachází zvířata infikovaná terénním kmenem viru BHV-1 ani vakcinovaná proti IBR**. Jedná se o hospodářství v němž bylo provedeno sérologické vyšetření krve (zjišťující protilátky proti celému BHV-1) dle Metodiky kontroly zdraví a nařízené vakcinace (stávající prostá hospodářství) nebo hospodářství v němž bylo ukončeno ozdravování a byla provedena u zvířat starších 6 měsíců nezbytná vyšetření (zjišťující protilátky proti celému BHV-1), podle Metodického návodu SVS ČR s negativním výsledkem.
2. Hospodářstvím ozdraveným od IBR se rozumí hospodářství v němž se **nenachází zvířata infikovaná terénním kmenem viru BHV-1 ani zvířata vakcinovaná konvenčními vakcínami (obsahující kompletní BHV-1)**. Jedná se o hospodářství v němž byla provedena u zvířat starších 6 měsíců nezbytná vyšetření gE ELISA testem s negativním výsledkem.
3. Údaje musí odpovídat skutečnosti a údajům uvedeným v ústřední evidenci.
4. K žádosti musí být přiloženy kopie protokolů o laboratorním vyšetření.
5. Pokud stanovuje Metodický návod SVS ČR.

3. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce v letech 2008–2010

Obsah:

1. Stanovení cíle a trvání programu
2. Nákazová situace a struktura hospodářství a hejn nosnic
  - 2.1. Zeměpisná oblast a epizootologické jednotky
  - 2.2. Struktura a organizace příslušných orgánů
  - 2.3. Předpisy
3. Laboratoře
4. Odběr vzorků
  - 4.1. Četnost a status odběru vzorků
  - 4.2. Odběr úředních vzorků
  - 4.3. Postup odběru vzorků
  - 4.4. Přeprava a příprava vzorků
  - 4.5. Vzorky ze stíracích a gázových tamponů
  - 4.6. Vzorky trusu a prachu
  - 4.7. Schéma odběru vzorků krmiv a konzumních vajec
5. Metody používané pro vyšetření
  - 5.1. Uložení kmenů
  - 5.2. Výsledky vyšetření a zprávy
  - 5.3. Systém hlášení výsledků
6. Opatření přijatá příslušnými orgány pro tlumení výskytu salmonel
  - 6.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce
7. Použití antimikrobiálních látek
8. Vakcinace
9. Finanční pomoc a náhrady chovatelům
10. Povinnosti chovatelů
  - 10.1. Pokyny pro řádnou chovatelskou praxi
  - 10.2. Vedení záznamů v hospodářství
  - 10.3. Veterinární osvědčení, doprovázející drůbež při přesunu
11. Registrace hospodářství

ÚVOD

Tento program navazuje na Národní program pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic, produkujících konzumní vejce uváděná na trh na rok 2007 (dále jen „Národní program“), který byl schválen na operativní poradě ministra zemědělství dne 5. října 2006. Program je povinný pro všechny chovy drůbeže, které musí být registrované v ústřední evidenci podle zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Program se vztahuje na všechna hospodářství, která naskladnila jednodenní kuřata, provádí odchov kuřic pro chov nosnic pro produkci konzumních vajec uváděných do oběhu na území ČR a vlastní chov nosnic do doby ukončení snášky. Program zahrnuje odběry vzorků a jejich laboratorní vyšetření v určených laboratořích a vakcinaci v souladu s Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace.

1. Stanovení cíle a trvání programu

Cílem Národního programu pro tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic, produkujících konzumní vejce, od roku 2008 do 2010 je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel v chovech nosnic. Nařízením Komise (ES) č. 1168/2006 ze dne 31. července 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic Gallus gallus, a kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1003/2005, byl v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých

jiných původů zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci stanoven cíl Společenství zaměřený na snížení prevalence všech sérotypů salmonely s významem pro veřejné zdraví u nosnic Gallus gallus na úrovni primární produkce. Takové snížení je důležité s ohledem na opatření, která se mají vztahovat na nakažená hejna v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původů zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci ode dne 1. 1. 2009. Od tohoto data vejce pocházející z hejn, která jsou podezřelá z nakažení nebo která mohou pocházet z nakažených hejn, mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Společenství o hygieně potravin.

Cíl Národního programu je stanoven v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1168/2006 ze dne 31. července 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonely u nosnic Gallus gallus a kterým se ruší nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1003/2005, takto:

Roční minimální procento snížení pozitivních hejn dospělých nosnic je ve výši nejméně o:

- 10 %, pokud v předchozím roce byla prevalence nižší než 10 %,
- 20 %, pokud v předchozím roce byla prevalence mezi 10 až 19 %,
- 30 %, pokud v předchozím roce byla prevalence mezi 20 až 39 %,
- 40 %, pokud v předchozím roce byla prevalence 40 % nebo více.

V souvislosti s cílem, který si Česká republika stanovila, se výsledky základní studie provedené podle čl. 1 odst. 1 rozhodnutí Komise 2004/665/ES ze dne 22. září 2004 o základní studii o výskytu salmonely v hejnech nosnic Gallus gallus použijí jako reference uvedené v tomto článku.

V rámci této základní studie byla v ČR zjištěna prevalence *Salmonela enteritidis* a *Salmonela typhimurium* 62,5%. Proto by mělo v prvním roce trvání Národního programu dojít ke snížení pozitivních hejn dospělých nosnic o 40 % a po prvním roce trvání tohoto programu by mělo být dosaženo prevalence nižší než 37,5%. V průběhu trvání programu by měl být postupně dosažen cíl daný pro každý rok. Po prvním roce trvání Národního programu došlo v ČR ke snížení pozitivních hejn dospělých nosnic a na konci roku 2007 dosáhla prevalence sledovaných sérotypů salmonel 24%.

Dosažené cíle budou Komisí vyhodnocovány od 1. 1. 2008 a snahou ČR je snížení nálezů salmonel v chovech nosnic před tímto datem.

2. Nákazová situace a struktura hospodářství a hejn nosnic

a) Struktura hospodářství a hejn nosnic v ČR zapojených do Národního programu v roce 2007

Kraj	Počet hospodářství nosnic a kuřic zapojených do programu	Počet hejn dospělých nosnic
Středočeský	16	85
Jihočeský	9	63
Plzeňský	4	7
Karlovarský	2	13
Ústecký	9	48
Liberecký	2	7
Královéhradecký	10	43
Pardubický	6	41
Vysočina	2	6
Jihomoravský	6	29
Olomoucký	15	30
Zlínský	5	18
Moravskoslezský	11	36
Celkem	97	426

b) Sledování výskytu salmonel ve vzorcích trusu a prachu u nosnic pro produkci konzumních vajec v roce 2007

Viz Příloha č. 1

2.1. Zeměpisná oblast a epizootologické jednotky, v nichž se program provádí

Program probíhá na celém území ČR ve všech chovech drůbeže, které uvádějí konzumní vejce na trh a jsou registrovány podle § 23 zákona č. 154/2000 Sb. (viz Příloha č. 2).

Epizootologická jednotka

Rámec odběru vzorků se vztahuje na všechna hejna jednodenních kuřat, kuřic a dospělých nosnic Gallus gallus (dále jen „hejna nosnic“) podle článku 2 nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003.

„Hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nakažového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný vzdušný prostor.

2.2. Struktura a organizace daných příslušných orgánů

Odpovědným orgánem pro dohled a koordinaci veškerých činností v oblasti veterinární péče je Státní veterinární správa ČR (dále jen „SVS“), která vykonává svoje pravomoci na celém území ČR v souladu s § 47 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů. SVS koordinuje činnost krajských veterinárních správ (dále jen „KVS“). Národní program je stanoven na základě § 48 odst. 1 a § 10 veterinárního zákona a s ohledem na vyhlášku č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

Ministerstvo zemědělství ČR (dále jen „MZe“) stanovuje hlavní směry rozvoje v oblasti veterinární péče a kontroluje jejich plnění podle § 44 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona. MZe na základě nakažové situace stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona. Podrobnosti jsou stanoveny v Metodice kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace, schválené MZe a vydané ve Věstníku MZe (dále jen v „Metodice“). Podle platné legislativy (veterinární zákon) má SVS pravomoc pro vykonávání dozoru nad všemi činnostmi nařízenými v Metodice. KVS vykonávají dohled nad činnostmi chovatelů a soukromých veterinárních lékařů, stanovenými v Metodice.

Úřední kontroly na ostatních stupních potravinového řetězce

Mikrobiologické kontroly provádějí v různých částech potravinového řetězce následující organizace:

1. SVS a KVS

Na základě zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, SVS určuje pravidla pro pravidelné mikrobiologické sledování (monitoring) jatečných těl drůbeže na jatkách a během dalšího zpracování v podnicích vyrábějících masné produkty.

2. Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI)

Podle zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, provádí SZPI kontroly potravin rostlinného původu při výrobě a uvádění do oběhu a současně kontroly v obchodní síti.

3. Orgány ochrany veřejného zdraví (orgány Ministerství zdravotnictví)

V oblasti stravování postupují zmíněné orgány podle zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. V případě jakéhokoliv podezření na zdroj nákazy z potravin informují tyto orgány SVS a SZPI.

2.3. Předpisy

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původů zoonóz, vyskytujících se v potravním řetězci,
- Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže,
- Nařízení Komise (ES) č. 1168/2006 ze dne 31. července 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení prevalence určitých sérotypů salmonel u nosnic Gallus gallus, a kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1003/2005,

- d) Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- e) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- f) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/EHS,
- g) Nařízení Komise (ES) č. 1237/2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a rozhodnutí 2006/696/ES, pokud jde o uvádění na trh vajec pocházejících z hejn nosnic infikovaných salmonelou,
- h) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu,
- i) Nařízení Komise (ES) č. 589/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce,
- j) Nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství,
- k) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- l) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- m) Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- n) Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,
- o) Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- p) Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemístování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů,
- q) Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

3. Laboratoře

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, se vyšetřují v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha – NRL
- SVÚ Jihlava
- SVÚ Olomouc

4. Odběr vzorků

Odběry vzorků u hejn jednodenních kuřat, kuřic a nosnic provádí chovatel, nebo jím pověřená odborně způsobilá osoba, nebo úřední veterinární lékař příslušné KVS v případě úředních vzorků. Rámec odběru vzorků je stanovený v souladu s částí B přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003. Odběr vzorku se provádí u jednodenních kuřat, u kuřic 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky a u nosnic každých 15 týdnů během snáškové fáze.

4.1. Četnost odběru vzorků chovatelem

- a) jednodenní kuřata – stěry z přepravek a kadavery kuřat,
- b) odběr vzorků trusu 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo do snáškové jednotky,
- c) odběr vzorků trusu se provede jednou za patnáct týdnů u hejn nosnic,
- d) první odběr vzorků trusu se provede ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny stáří hejna nosnic,

4.2. Odběr úředních vzorků:

- a) u jednoho hejna nosnic jednou ročně v hospodářství s alespoň s 1 000 nosnicemi; jedná se o odběr vzorku, který nahrazuje vzorek odebíraný chovatelem (4.1. písm. c),
nebo
- b) ve věku 24 týdnů +/- 2 týdny u hejn nosnic chovaných v halách, ve kterých byla zjištěna salmonela u předchozího hejna; vzorek, který nahrazuje vzorek odebíraný chovatelem (4.1. písm. d),

nebo

- c) v případě podezření z nákazy *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* na základě epizootologického šetření ohnisek vyvolaného salmonelou v potravinách v souladu s článkem 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES,
- d) u všech ostatních hejn nosnic v hospodářství v případě zjištění *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, u hejna nosnic v hospodářství. Tento odběr úředních vzorků z prostředí nahrazuje nejbližší následující odběr v rámci standardního schématu odběru vzorků,
- e) v případech, kdy to příslušná KVS považuje za vhodné.

4.3. Postup odběru vzorků

Pro maximalizaci citlivosti odběru vzorků se odebírají vzorky trusu i okolního prostředí tak, jak je stanoveno.

- a) u hejna nosnic a kuřic, chovaných v klecích, se odebere 2×150 gramů čerstvého trusu ze všech pásů nebo škrabáků v hale po spuštění systému a po odstranění hnoje; v případě kaskádových klecí bez škrabáků nebo pásů je nutné odebrat 2×150 gramů smíchaného čerstvého trusu z 60 různých míst z trusných jímek pod klecemi,
- b) u hejna nosnic a kuřic, chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy se odeberou dle návodu NRL dva páry vzorků stíracích tamponů (návlčky na obuv) tak, aby nedošlo k záměně tamponů v pořadí odběrů,
- c) u jednodenních kuřat se odebírá 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhní se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Dále se odebírají kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhní, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu,
- d) v případě odběru úředních vzorků se odebírá 3×150 gramů přirozeně nahromaděného trusu v případě klecových technologií nebo 3 páry vzorků stíracích tamponů (návlček na obuv) u nosnic a kuřic chovaných v halách, s kójemi nebo volnými výběhy. Jednotlivé vzorky jsou v laboratoři vyšetřovány samostatně. Při odběru úředních vzorků bude provedena kontrola provádění sanitačního programu, vakcinačního programu a dodržování zoohygienických preventivních opatření.

V případě odběru úředních vzorků uvedených v bodu 4.2. písm. b), c) a d) se příslušný inspektor ujistí provedeným šetřením, že výsledky vyšetření na salmonelu u ptáků nebyly ovlivněny použitím antimikrobiálních látek v hejnu.

4.4. Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou v den odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrem, nebo svoznou linkou laboratořím uvedeným v článku 3. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být provedeno do 48 hodin po jejich obdržení.

4.5. Vzorky ze stíracích a gázových tamponů

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- a) opatrně se vybalí dva páry stíracích tamponů tak, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu a vloží se do 225 ml pufované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu,
- b) krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody detekce uvedené v čl. 5 programu.

4.6. Vzorky trusu a prachu

Při vyšetření v laboratoři se postupuje takto:

- a) vzorky trusu odebraných chovatelem se sloučí a důkladně smíchají a následně se odebere 25 gramů vzorku pro kultivaci, úřední vzorky se vyšetřují samostatně,
- b) 25 gramový vzorek se přidá do 225 ml PPV předehřáté na pokojovou teplotu,
- c) pokračuje se v kultivaci vzorku za použití metody detekce uvedené v bodu 5.

V případě schválení norem ISO na přípravu trusu pro zjištění salmonely se použijí normy ISO a nahradí výše uvedená ustanovení o přípravě vzorků.

4.7. Schéma odběru vzorků krmiv a konzumních vajec

- a) Ve výrobních krmných směsích jsou vzorky odebírány k bakteriologickému vyšetření zdravotní nezávadnosti KVS. Počty vyšetřených vzorků se odvozují od produkce krmiv v předešlém roce. Vzorky jsou odebírány namátkově ve výrobních krmných směsích v počtu stanoveném SVS. Odebírány jsou finální krmné směsi před vyskladněním z výroben krmiv. Vzorky se dají odebrat i přímo u chovatele. Hodnotícím kritériem je nepřítomnost salmonel v 25 gramech odebraného vzorku.
- b) Vzorky konzumních vajec jsou odebírány v třídírnách a balírnách vajec v rámci programu HACCP a vždy, když dojde k podezření na infekci zárodků *Salmonella spp.* během produkce konzumních vajec v prvovýrobě.

5. Metody používané pro vyšetření

Pro detekci se použije metoda doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonelu v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby“. V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSR/V jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

5.1. Uložení kmenů

Kmeny izolované ze vzorků se skladují pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů. Vzorky se uchovávají v NRL po dobu minimálně dvou let.

5.2. Výsledky vyšetření a zprávy

Hejno se považuje za pozitivní, jestliže byla zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna nosnic vyšetřovaného v rámci Národního programu nebo při došetřování salmonelových epidemií u lidí.

Pokud není zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Laboratoř vykazuje vyšetření a výsledky vyšetření všech vzorků v informačním systému.

Výsledek vyšetření všech vzorků zašle pověřená laboratoř na příslušnou KVS, kopii chovateli drůbeže nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

KVS vykazuje odběry všech vzorků a výsledky těchto vyšetření v informačním systému SVS.

Evidenci o provedených laboratorních vyšetřeních za laboratoře, uvedené v bodě 3, shromažďuje a sumarizuje NRL v měsíčních intervalech, sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS vždy k 15. dni v měsíci.

6. Opatření přijatá KVS v případě záchytu salmonel

Vejce se smí používat k přímé lidské spotřebě (jako konzumní vejce) pouze pokud pochází z hejna nosnic, na které se vztahuje Národní program.

Na konzumní vejce pocházející z pozitivních hejn se vztahují opatření uvedená v části D přílohy II nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003.

Konzumní vejce z pozitivních hejn mohou být použita k lidské spotřebě pouze tehdy, jsou-li ošetřena způsobem, jenž zaručí, že jsou prosta všech sérotypů invazivních salmonel, v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Taková vejce se považují za vejce třídy B a před uvedením na trh se označí údajem uvedeným v článku 10 nařízení ES č. 589/2008.

a) Opatření přijatá v případě záchytu salmonel ve vzorcích trusu odebraných chovatelem.

V případě výskytu *Salmonella enteritidis* a/nebo *Salmonella typhimurium* ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna za účelem potvrzení prvních výsledků. NRL provede konfirmační metodu, která je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnost přípustná.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí následovně:

- Klecové chovy
  - 5 vzorků přirozeně smíchaného trusu z trusového pásu, škrabáku, nebo jímky v závislosti na technologii chovu. Každý z odebraných vzorků bude o hmotnosti 200 – 300 g.
  - 2 vzorky prachu z podklecového prostoru (2x250ml)
- Hluboká podestýlka, s výběhem
  - 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
  - 1 vzorek prachu z pásu na dopravu vajec (250 ml)
  - 1 vzorek prachu odebraný v různých místech haly (250 ml)
- Při odběru vzorků v chovech pod 1000 ks nosnic musí být metodika odběru dodržena v maximální možné míře.
- U malých, neklecových chovů, mohou být vzorky prachu nahrazeny navíc vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu, všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně. V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS uloží minimálně tato opatření:

- a) provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- b) Provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- c) zákaz přesunu drůbeže za účelem dalšího chovu.

KVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- a) v případě potřeby se provede bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*,
- b) se zakazuje přesun drůbeže za účelem dalšího chovu;
- c) se zakazuje přepečení;
- d) po porážení, nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn, musí být provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Živočišné produkty z takovýchto ptáků mohou být uvedeny na trh k lidské spotřebě v souladu s právními předpisy. Pokud tyto produkty nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být použity, nebo zlikvidovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu.
- e) KVS provede dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti se provede bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

6.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS po závěrečné dezinfekci po porážení pozitivního hejna.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají maximálně 12–24 hodin po ukončení mechanické očisty a závěrečné dezinfekce.
- Odebírá se 10 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde

mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro vyšetření se používají tampony v transportním médiu s aktivním uhlím, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu cca 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.

- Po odběru je stěry nutno zchladit na 4–8 °C a dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do laboratoře v intervalu 24–72 hodin.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce se použije metoda průkazu přítomnosti koliformních bakterií ve vyšetřovaných stěrech.

7. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

1. Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
2. K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
3. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického vyšetření vzorků a testování citlivosti k antibiotikům.
4. V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
5. Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat.

8. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Výběr vakcíny je v kompetenci soukromého veterinárního lékaře, za dodržení následujících podmínek:

1. Vakcinace drůbeže proti *Salmonella enteritidis* je v rámci tohoto programu povinná.
2. Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.
3. Nařizuje se provedení vakcinace během odchovu kuřic tak, aby vakcinace a revakcinace byla ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
4. V případě, že se rozhodne chovatel na své náklady provést opakovanou vakcinaci v období přepeření před další snáškou se nesmí používat živé atenuované vakcíny.
5. Vakcinace je hrazena u odchovu kuřic určených pro následný chov a produkci v ČR.

9. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Úhrada se poskytne chovateli po ukončení vakcinace a revakcinace hejna kuřic (hospodářství) po předložení „Potvrzení o provedeném úkonu povinné kontroly zdraví“ a dalších účetních dokladů ve výši max. 6,- Kč na kuřici.

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

10. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních,
- zpracovat ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem vakcinační program pro hospodářství a tento postoupit ke schválení příslušné KVS, stejně tak i v případě změny vakcinačního programu. Vést přesnou evidenci o provedených vakcinacích a hlásit nejpozději do 7 dnů od provedení vakcinace údaje příslušné KVS,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

10.1. Pokyny pro správnou chovatelskou praxi

Ve všech chovech nosnic, určených na produkci konzumních vajec, musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat během odchovu až po zastavení kuřic k produkci konzumních vajec a pokračující chov nosnic.

Podle druhu chované nosné drůbeže (Hisex, Isa, Lhmann, Dominant atd.) se dodržují „TECHNOLOGICKÉ POSTUPY“ v chovech (viz Příloha č. 3).

Na třídírnách a balírnách konzumních vajec, které jsou součástí těchto chovů, jsou dodržované zásady HACCP a některé velké firmy jsou certifikované podle norem ISO nebo podle zahraničních evropských certifikačních programů (Německo, Nizozemí).

Pro správnou chovatelskou praxi je bezpodmínečně nutné dodržování jednorázových zástavů. Po každém ukončení produkčního cyklu (snášky konzumních vajec) se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinsekcí.

KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem. Kontrola účinnosti se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů.

10.2. Vedení záznamů v hospodářství

Evidence záznamů v hospodářství drůbeže se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004.

a) Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená snáška vajec,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny – údaje převzaty z odchovu kuřic,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející z stejného hejna podrobena již dříve,
- počet nosnic určených k porážení,
- předpokládané datum porážení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež za účelem kontroly dodržování ochranných lhůt,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

10.3. Veterinární osvědčení

V rámci kraje předá chovatel příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

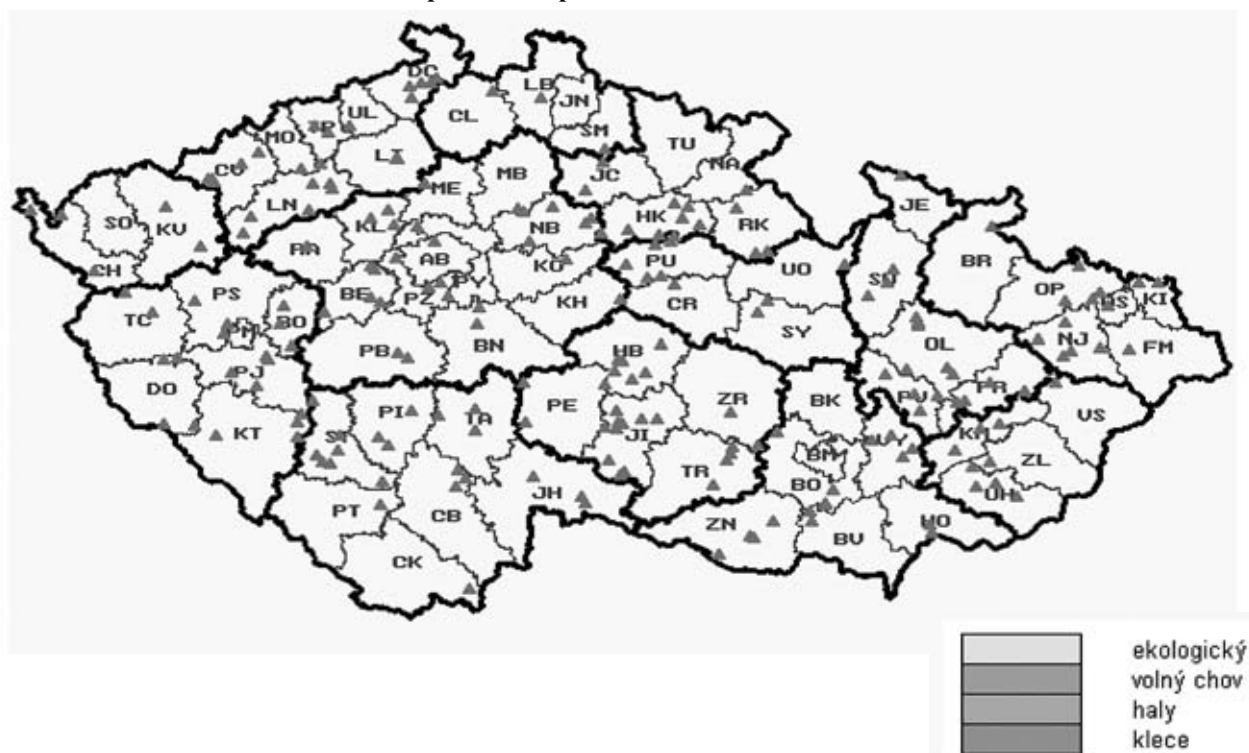
Veterinární osvědčení k přemístění zvířat k dalšímu chovu mimo území kraje nebo informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/ pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

11. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno nosnic pro produkci konzumních vajec, uváděných na trh, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb.

Mapa ČR –hospodářství s chovem nosnic

Mapa ČR – chovy nosnic podle technologie

Seznam literatury k chovatelské praxi:

- Praktická příručka – podklady pro zavedení HACCP do zemědělské výroby drůbeže a vajec
- Technologické postupy odchovu a chovu jednotlivých nosných hybridů
- Nový přístup k zabezpečení hygieny při výrobě potravin – systém kritických bodů pro drůbežářskou prvovýrobu a výrobu vaječných obsahů.

4. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech drůbeže (*Gallus gallus*) v letech 2010–2014

NÁRODNÍ PROGRAM PRO TLUMENÍ VÝSKYTU

1. Cíl programu
2. Právní podklad programu
3. Definice
4. Veterinární dozor v hospodářstvích
5. Průvodní doklady zvířat
6. Monitoring a diagnostika
7. Výroba krmiv
8. Systém hlášení výsledků vyšetření
9. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu
  - 9.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce
10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům
11. Vakcinace
12. Použití antimikrobiálních látek
13. Povinnosti chovatelů
14. Přílohy

1. Cíl programu

Na základě vyšetření vzorků odebraných ve všech chovech drůbeže sledovat výskyt invazivních sérovarů *S. enteritidis*, *S. typhimurium*, *S. infantis*, *S. virchow* a *S. hadar* a přijímat opatření, která mají chránit především zdraví lidí, ale i zdraví dalších populací drůbeže. Cílem programu je zajistit snížení procenta reprodukčních hejn dospělé drůbeže tvořených nejméně 250 ptáky, která zůstávají pozitivní pod 1%. Do sledování je zahrnuta celá ČR se všemi registrovanými reprodukčními chovy drůbeže (*Gallus gallus*).

Vyšetření se provádějí v laboratořích SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc pomocí mezinárodně uznaných a ověřených postupů, jejichž používání koordinuje Národní referenční laboratoř pro salmonely SVÚ Praha.

Úřední kontroly na úrovni chovů drůbeže organizují a provádí příslušné krajské veterinární správy (dále jen KVS), které v případě pozitivních výsledků přijímají příslušná opatření.

Odběr vzorků v chovech drůbeže provádí chovatel nebo jím pověřená odborně způsobilá osoba. Úřední vzorky odbírá a k vyšetření zasílá úřední veterinární lékař z příslušné KVS.

2. Právní podklad programu

Právním podkladem programu jsou tyto předpisy:

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz, vyskytujících se v potravním řetězci, na základě kterého musí členské státy zpracovat národní program tlumení salmonel;
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1003/2005, ze dne 30. 6. 2005, kterým se provádí nařízení (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství, zaměřený na snížení výskytu určitých sérotypů salmonely v reprodukčních hejnech druhu *Gallus gallus*, a kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003;
- c) Nařízení Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže;
- d) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES ze dne 17. listopadu 2003 o sledování zoonóz a jejich původců, o změně rozhodnutí Rady 90/424/EHS a o zrušení směrnice Rady 92/117/EHS;

- e) Nařízení Komise (ES) č. 1237/2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a rozhodnutí 2006/696/ES, pokud jde o uvádění na trh vajec pocházejících z hejn nosnic infikovaných salmonelou;
- f) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu;
- g) Nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství;
- h) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- i) Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
- j) Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;
- k) Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů;
- l) Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

3. Definice

Pro účely tohoto programu se používají následující definice:

Reprodukční chovy – šlechtitelské, prarodičovské a rodičovské chovy nosných a masných kombinací drůbeže, tvořená nejméně 100 kusy kura domácího (*Gallus gallus*) chovaného v jednom hospodářství za účelem produkce násadových vajec. Chov musí být registrován v ústřední evidenci drůbeže,

Hejno drůbeže – všechna drůbež stejného nakažového statusu chovaná na stejném místě nebo ve stejném odděleném prostoru a tvořící tak jednu epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech se za hejno považují všichni ptáci, kteří sdílejí stejný objem vzduchu (definice podle čl. 2 písm. b) nařízení Komise(ES) č. 2160/2003),

Vzorek – vzorek k vyšetření, odebraný chovatelem nebo jím pověřenou odborně způsobilou osobou,

Úřední vzorek – vzorek odebraný úředním veterinárním lékařem KVS a vyšetřený v souladu s § 52 odst. 4 veterinárního zákona

Invazivní sérovary (sérotypy) salmonel zahrnuté do programu:

Salmonella enteritidis,
Salmonella typhimurium,
Salmonella infantis,
Salmonella virchow,
Salmonella hadar.

4. Veterinární dozor v hospodářstvích

Podle § 11 veterinárního zákona, soukromý veterinární lékař, chovatel a jím zaměstnávané osoby při chovu, přepravě, svodu a prodeji zvířat, jakož i další osoby, které přicházejí do styku se zvířaty a živočišnými produkty a které vzhledem ke svému povolání, kvalifikaci a zkušenostem mohou rozpoznat příznaky nasvědčující podezření z výskytu nebezpečné nákazy, jsou povinni neprodleně uvědomit krajskou veterinární správu nebo zajistit její uvědomění o tomto podezření.

Státní veterinární dozor v hospodářství provádí úřední veterinární inspektor určený příslušnou krajskou veterinární správou v souladu s § 52 veterinárního zákona. Úřední veterinární kontrolu tvoří klinické vyšetření jednotlivých hejn, kontrola evidence a záznamů o vakcinaci, kontrola záznamů soukromého veterinárního lékaře, kontrola ochrany zdraví zvířat a kontrola pohody zvířat. Kontroly se provádějí po celý rok; každý chov musí být kontrolován nejméně jednou ročně.

5. Průvodní doklady zvířat

V rámci kraje předá chovatel příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na invazivní sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Veterinární osvědčení k přemístění zvířat k dalšímu chovu mimo území kraje nebo informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na invazivní sérotypy salmonel provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/ pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

6. Monitoring a diagnostika

Odběr vzorků musí být prováděn v souladu s minimálními požadavky na odběr vzorků, stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003 a v nařízení Komise (ES) č. 1003/2005.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, se vyšetřují v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha – NRL
- SVÚ Jihlava
- SVÚ Olomouc

Odběry vzorků u hejn nosnic provádí podle určeného harmonogramu buď chovatel, nebo jím pověřená odborně způsobilá osoba, nebo příslušná KVS v případě úředních vzorků.

Pro detekci se používá metoda doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonelu v Bilthovenu, Nizozemsko. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002: „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stádiu prvovýroby“. V této metodě se používá modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSR/V jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace se provádí nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

Fagotypizace se provádí podle HPA Colindale, Londýn.

7. Výroba krmiv

V České republice provádějí dohled nad krmivem následující organizace:

Státní veterinární správa (SVS)

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)

Úřední kontroly bezpečnosti krmiv, pokud jde o výrobu a uvádění krmiv do oběhu, provádí podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, ÚKZÚZ.

Na přítomnost salmonel vyšetřuje krmiva určená pro hospodářská zvířata v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002 SVS ČR prostřednictvím příslušné KVS. Ta odebírá vzorky krmiv v podnicích vyrábějících krmné směsi, a provádí namátkový odběr vzorků hotových krmiv před odesláním, v množství odpovídajícím objemu výroby.

Úřední kontroly medikovaných krmiv provádí ÚSKVBL.

8. Systém hlášení výsledků vyšetření

Hejno se považuje za pozitivní, jestliže byla úředním odběrem vzorku nebo konfirmačním vyšetřením zjištěna přítomnost *S. enteritidis* nebo *S. typhimurium* nebo *S. infantis* nebo *S. hadar* nebo *S. virchow* (jiné než očkovací kmeny) v jednom nebo ve více vzorcích u daného hejna vyšetřovaného v rámci Národního programu.

Pokud není zjištěna přítomnost invazivních sérotypů salmonel, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno za pozitivní.

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných podle přílohy 1 zasílá určená laboratoř příslušné KVS; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři.

Odběry úředních vzorků a vzorků odebraných chovatelem nebo jím pověřenou odborně způsobilou osobou a výsledky jejich vyšetření eviduje KVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS vždy k 15. dni v měsíci.

9. Opatření přijímaná v případě pozitivního nálezu

a) Opatření přijatá v případě záchytu invazivních sérotypů salmonel ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu sledovaných invazivních sérovarů salmonel (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*, *S. infantis*, *S. hadar*, *S. virchow*) ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS v hejné úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna. NRL provede konfirmační metodu, která je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelnosti přípustná.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí následovně:

- Klecové chovy
  - 5 vzorků přirozeně smíchaného trusu z trusového pásu, škrabáku, nebo jímky v závislosti na technologii chovu. Každý z odebraných vzorků bude o hmotnosti 200 – 300 g.
  - 2 vzorky prachu z podklecového prostoru (2x250ml)
- Hluboká podestýlka, s výběhem
  - 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
  - 1 vzorek prachu z pásu na dopravu vajec (250 ml)
  - 1 vzorek prachu odebraný v různých místech haly (250 ml)
- Při odběru vzorků v chovech pod 1000 ks nosnic musí být metodika odběru dodržena v maximální možné míře.
- U malých, neklecových chovů (do 1000 ks), mohou být vzorky prachu nahrazeny navíc vzorky trusu.

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu. Všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně. V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS uloží minimálně tato opatření:

- a) provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- b) v případě pozitivního nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- c) provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, dezinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.

KVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- a) v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*;
- b) všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních kuřat musí být porážena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- c) neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna. Vejce mohou být užita k lidské spotřebě pouze pokud jsou ošetřena takovým způsobem, který zaručí zničení všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví, v souladu s právními předpisy Společenství o hygieně;
- d) pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1774/2002;
- e) po porážení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- f) KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

9.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS po závěrečné dezinfekci po porážení pozitivního hejna.
- Vzorke ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají maximálně 12–24 hodin po ukončení mechanické očisty a závěrečné dezinfekce.
- Odebírá se 10 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonalé provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro vyšetření se používají tampony v transportním médiu s aktivním uhlím, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu cca 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po odběru je stěry nutno zchladit na 4–8 °C a dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do laboratoře v intervalu 24–72 hodin.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce se použije metoda průkazu přítomnosti koliformních bakterií ve vyšetřovaných stěrech.

10. Finanční pomoc a náhrady chovatelům

Úhrada se poskytne chovateli po ukončení vakcinace a revakcinace hejna kuřic (hospodářství) po předložení „Potvrzení o provedeném úkonu povinné kontroly zdraví“, a dalších účetních dokladů ve výši max. 6,- Kč na kuřici.

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

11. Vakcinace

Vakcinaci lze provádět pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, kterým se provádí nařízení EP a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

Výběr vakcíny je v kompetenci soukromého veterinárního lékaře, za dodržení následujících podmínek:

1. Vakcinace drůbeže proti *Salmonella enteritidis* je v rámci tohoto programu povinná.
2. Používané vakcíny musí mít platnou registraci Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen ÚSKVBL Brno) a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny. Živé atenuované vakcíny proti salmonelám se nesmí použít, pokud výrobce neposkytne vhodnou metodu pro bakteriologické odlišení terénních a vakcinačních kmenů.

3. Nařizuje se provedení vakcinace během odchovu kuřic tak, aby vakcinace a revakcinace byla ukončena nejpozději 3 týdny před plánovaným zastavením nosnic do snášky.
4. Vakcinace není povinná u odchovu kuřic určených pro obchodování v rámci EU a vývozu do třetích zemí, pokud se chovatel rozhodne vakcinaci provést, nebude hrazena ze státního rozpočtu.
5. V případě, že se rozhodne chovatel na své náklady provést opakovanou vakcinaci v období přepečení před další snáškou se nesmí používat živé atenuované vakcíny.

12. Použití antimikrobiálních látek

Antimikrobiální látky lze použít pouze v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1177/2006, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

1. Pro tlumení salmonel u drůbeže se antimikrobiální látky používají pouze jako zvláštní metoda.
2. K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované ÚSKVBL Brno.
3. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. V těchto hejnech se přijmou vhodná opatření na co největší snížení rizika šíření salmonely zbytkem reprodukční pyramidy.
4. Antimikrobiální látky mohou být použity k záchraně hodnotného genetického materiálu reprodukčních hejn, aby se založila nová hejna bez salmonely, včetně „elitních hejn“, hejn z ohrožených chovů a hejn chovaných pro výzkumné účely; kuřata vylíhnutá z násadových vajec sebraných od drůbeže ošetřené antimikrobiálními látkami podléhají během chovné fáze odběru vzorků každých čtrnáct dní s tím, že program se zaměřuje na zjištění 1% prevalence dané salmonely s 95% mezí spolehlivosti. Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS. Toto použití je založeno pokud možno na výsledcích bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
5. V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.

13. Povinnosti chovatelů

- zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních,
- zpracovat ve spolupráci se soukromým veterinárním lékařem vakcinační program pro hospodářství a tento postoupit ke schválení příslušné KVS, stejně tak i v případě změny vakcinačního programu. Vést přesnou evidenci o provedených vakcinacích a hlásit nejpozději do 7 dnů od provedení vakcinace údaje příslušné KVS,
- vést evidenci drůbeže dle plemenářského zákona.

14. Přílohy

Příloha č. 1: Odběr vzorků v reprodukčních chovech drůbeže

Tento národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech drůbeže platí od 1. ledna 2007.

Příloha č.1

Četnost odběru vzorků v reprodukčních chovech drůbeže:

- a) jednodenní kuřata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě kuřat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. V případě dodávky ze dvou líhni se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně;
- b) kadávery kuřat nalezené při přejímce kuřat (max. 60 ks). Pokud jsou naskladněna kuřata ze dvou líhni, vytvoří se vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- c) 2 týdny před vstupem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky – odběr směsného vzorku trusu;
- d) každé 2 týdny během snášky – odběr směsného vzorku trusu.

Úřední odběr vzorků v reprodukčních chovech drůbeže:

- a) ve věku 4 týdnů – směsný vzorek trusu;
- b) 4 týdny po začátku snášky – směsný vzorek trusu;
- c) ve 20. týdnu snášky – směsný vzorek trusu;
- d) 4 týdny před koncem snášky – směsný vzorek.

Metody odběru vzorků trusu:**A. Odběr směsných vzorků trusu**

Odebírají se jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g v počtu, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hale	Počet vzorků trusu, které mají být odebrány v hale nebo skupině hal v hospodářství
250 – 349	200
350 – 449	220
450 – 799	250
800 – 999	260
1 000 a více	300

Z těchto jednotlivých vzorků se sestaví dva směsné vzorky a tato skutečnost se uvede v žádance o vyšetření. Směsný vzorek musí být sestaven z nejvýše 150 jednotlivých vzorků. Laboratorní vyšetření všech vzorků trusu je prováděno v SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc a je hrazeno ze státního rozpočtu.

nebo

B. Odběr vzorků pomocí stíracích manžet

Odebírá se 5 párů stíracích manžet.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál. Manžety slouží k nasátí trusu, proto se jednotlivé páry nesmí zaměnit, takto se jako vzorek zabalí a odesílají k vyšetření do SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc. Manžety je možno objednat na SVÚ Praha, Jihlava a Olomouc. Laboratorní vyšetření je hrazeno ze státního rozpočtu.

C. Odběr směsných vzorků trusu v klecových technologiích:

V klecových technologiích může být vzorek v závislosti na typu budovy tvořen přirozeně smíchaným trusem pocházejícím z trusných pásů, škrabáků nebo hlubokých trusných jímek. Pro samostatné vyšetření se odebírají nejméně dva vzorky o váze min. 150 g pro samostatné vyšetření:

- z trusných pásů pod každou řadou klecí, které jsou stále v chodu a čistí se pomocí šnekového nebo pásového dopravníku;
- ze škrabáků používaných v systému trusných jímek, kdy je trus zpod klecí seškrabován a ukládán do hlubokých jímek pod budovou;
- ze systému trusných jímek (kanálů) u kaskádových klecí, kdy jsou klece seřazeny terasovitě a trus padá přímo do jímk.

V budově je obvykle několik řad klecí. Směsné vzorky z každé řady jsou zastoupeny v celkovém směsném vzorku. Z každého hejna se odebírají dva směsné vzorky.

V systémech, kde se používají pásy nebo škrabáky, musí být pásy nebo škrabáky před provedením odběru vzorku uvedeny do provozu, tak aby se shrnul starý trus.

V systémech, kde se používají shrnovače trusu a škrabáky pod klecemi, se odebírá směsný trus usazený na škrabáku po jeho uvedení do provozu.

U kaskádových klecí, u nichž se nepoužívají žádné škrabáky nebo pásy, se odebírá směsný trus přímo z hluboké jímk.

System trusných pásů: odebírá se směsný trus z výstupních konců pásů.

5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso pro období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2011

1. Legislativní podklad:

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci

Cílem nařízení (ES) č. 2160/2003 je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel a jiných původců zoonóz na všech úrovních produkce, zpracování a distribuce, zejména pak na úrovni primární produkce, aby se snížil jejich výskyt a riziko, jež představují pro veřejné zdraví.

Nařízení (ES) č. 2160/2003 stanoví cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu všech sérotypů salmonely s významem pro veřejné zdraví u kuřat chovaných na maso, na úrovni primární produkce. Toto snížení je důležité s ohledem na přísná opatření, která se mají v souladu s uvedeným nařízením od 12. prosince 2010 vztahovat na čerstvé maso z infikovaných hejn brojlerů. Zejména čerstvé drůbeží maso, včetně masa kuřecích brojlerů, nesmí být uváděno na trh k lidské spotřebě, není-li splněno kritérium nepřítomnosti salmonel v 25 gmech tohoto masa.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže

Nařízení Komise (ES) č. 1091/2005 ze dne 12. července 2005, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel, bylo nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže. Předchozí nařízení (ES) č. 1091/2005 bylo zrušeno s účinkem ode dne 1. července 2007.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 646/2007 ze dne 12. června 2007, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u brojlerů, a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1091/2005

2. Cíl a trvání programu:

Cílem programu je do 31. prosince 2011 snížit procento hejn kuřat chovaných na maso, která zůstávají pozitivní na výskyt *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1 %.

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Společenství podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003 zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u kuřat chovaných na maso stanoveným v Nařízení Komise (ES) č. 646/2007.

Program bude probíhat po dobu tří let od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2011

3. Četnost a status odběru vzorků

- Chovatel kuřat, která mají být poražena na jatkách, zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna odběr vzorků z prostředí.
- Vzorky odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o proškolení vydává příslušná krajská veterinární správa (dále jen „KVS“)
- Úřední vzorky odebírá inspektor příslušné KVS.

Odběr vzorků zajišťovaný chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna, ve lhůtě tří týdnů před odvozem kuřat na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka.

Úřední odběr vzorků

Úřední odběr vzorků se každoročně provede u alespoň jednoho hejna kuřat chovaných na maso v 10 % hospodářství s více než 5 000 ptáky. Dále se úřední odběr vzorků uskuteční pokaždé, bude-li to KVS považovat za nutné.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který na základě vlastního rozhodnutí provedla KVS.

Odchylně od výše uvedeného může KVS od roku 2010 rozhodnout, že chovatel odebere vzorky u alespoň jednoho hejna kuřat chovaných na maso při jednom vyšetření v hospodářstvích s několika hejny, pokud:

- i) se používá systém all in/all out,
- ii) všechna hejna jsou chována stejným způsobem,
- iii) zásobování vodou je společné pro všechna hejna a k zásobování krmivem se používá jen jeden zásobník,
- iv) alespoň šestkrát bylo provedeno vyšetření na *Salmonella spp.* v souladu s tímto programem u všech hejn v hospodářství a vzorky ze všech hejn byly alespoň jedenkrát odebrány příslušným orgánem,
- v) všechny výsledky vyšetření na *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* byly negativní.

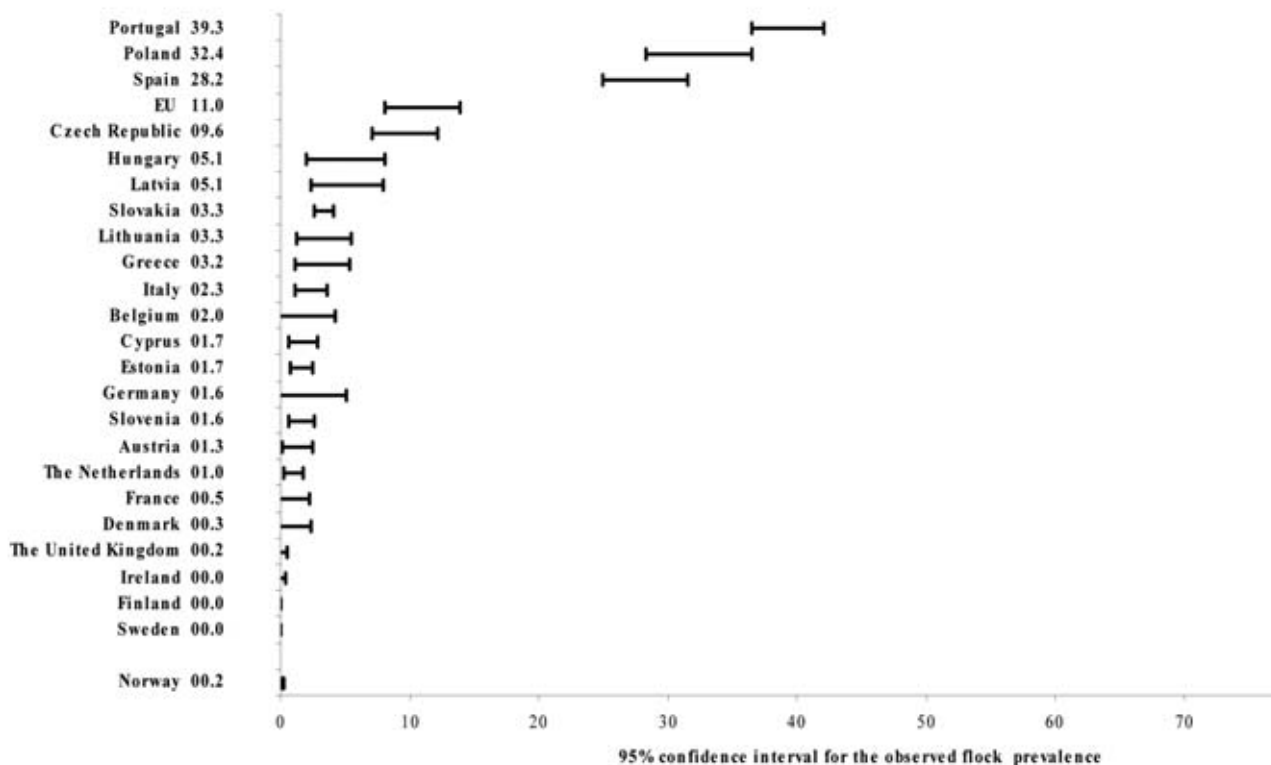
4. Způsob odběru vzorků z prostředí

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn kuřat chovaných na maso s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kuřaty, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na rukou – kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.
- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8 % chloridu sodného, 0,1 % peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha..
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50 % plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.
- KVS provádí výškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- V případě, že KVS provádí odběr vzorků z důvodu podezření na výskyt salmonel, a ve všech ostatních případech, kdy to považuje za vhodné, se KVS ujistí prostřednictvím případných dalších vyšetření, že výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnech kuřat chovaných na maso nebyly zkresleny používáním antimikrobiálních látek u těchto hejn.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno brojlerů pro účely cíle Společenství za pozitivní.

5. Obecné údaje

Přítomnost *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v hejnech kuřat chovaných na maso.

V současné době není prováděn monitoring výskytu *Salmonella spp.* v hejnech kuřat pro produkci masa a proto nelze předložit údaje o nakažové situaci. Za výchozí hodnotu pro dosažení cíle se považuje výsledek základní studie v hejnech kuřat chovaných pro maso, která byla provedena dle rozhodnutí Komise č. 2005/636/ES o finančním příspěvku Společenství na základní průzkum výskytu *Salmonely spp.* v hejnech brojlerů *Gallus gallus*. Tato studie proběhla 1. 10. 2005 – 30. 9. 2006 s těmito výsledky:

Informace o výsledcích jsou zveřejněny v Report of the Task Force on Zoonoses Data Collection on the Analysis of the baseline survey on the prevalence of Salmonella in broiler flocks of Gallus gallus, in the EU, 2005-2006 [1] zveřejněné na http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_1178655843958.htm

Zeměpisná oblast nebo epizootologické jednotky, v nichž se má program provádět:

Program bude prováděn na celém území České republiky.

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nálezového statusu držená ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

Struktura a organizace daných příslušných orgánů.

Odpovědným orgánem pro dohled a koordinaci veškerých činností v oblasti veterinární péče je Státní veterinární správa ČR (dále jen „SVS“), která vykonává svoje pravomoci na celém území ČR v souladu s § 47 veterinárního zákona, ve znění pozdějších předpisů. SVS koordinuje činnost KVS. Národní program je stanoven na základě § 48 odst. 1 a § 10 veterinárního zákona a s ohledem na vyhlášku č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nález a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

Ministerstvo zemědělství ČR (dále jen „MZe“) stanovuje hlavní směry rozvoje v oblasti veterinární péče a kontroluje jejich plnění podle § 44 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona. MZe na základě nálezové situace stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona. Podrobnosti jsou stanoveny v Metodice kontroly zdravých zvířat a nařízené vakcinace (dále jen „Metodika“), schválené MZe a vydané ve Věstníku MZe. Podle platné legislativy (veterinární zákon) má SVS pravomoc pro vykonávání dozoru nad všemi činnostmi nařízenými v Metodice. KVS vykonávají dohled nad činnostmi chovatelů a soukromých veterinárních lékařů, danými v Metodice.

6. Úřední kontroly na ostatních stupních potravinového řetězce

Mikrobiologické kontroly provádějí v různých částech potravinového řetězce následující organizace:

SVS na základě zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, SVS určuje pravidla pro pravidelné mikrobiologické sledování (monitoring) jatečných těl drůbeže na jatkách a během dalšího zpracování v podnicích vyrábějících masné produkty. Mezní hodnotou pro jatečná těla je nepřítomnost zárodků druhu *Salmonella* v 25g směsného vzorku z kůže krku odebraného z jatečných těl po vychlazení. V případě pozitivního výsledku provozovatel jatek musí přijmout opatření na zlepšení hygieny na jatkách a zároveň zkontrolovat systém HACCP.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) Podle zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, provádí SZPI kontroly potravin rostlinného původu při výrobě a uvádění do oběhu a současně kontroly v obchodní síti.

Orgány ochrany veřejného zdraví (orgány Ministerství zdravotnictví) V oblasti stravování postupují zmíněné orgány podle zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. V případě jakéhokoliv podezření na zdroj nákazy z potravin informují tyto orgány SVS a SZPI.

7. Schválené laboratoře, kde se analyzují vzorky odebrané v rámci programu.

Laboratoře, které provádí vyšetření na salmonelu spp. v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha – NRL
- SVÚ Jihlava
- SVÚ Olomouc

8. Metody použité pro vyšetření

Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do 25 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrní službou, nebo svoznou linkou laboratořím stanoveným pro bakteriologické vyšetření na *Salmonella* spp. v rámci tohoto programu. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které bude provedeno do 48 hodin po jejich obdržení.

Pár stíracích/gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufrované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu.

Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci za použití metody uvedené v tomto programu.

Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonella* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace

Sérotypizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci nebo stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

9. Systém hlášení výsledků:

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných v rámci provádění tohoto programu zasílá určená laboratoř příslušné krajské veterinární správě; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři. Chovatel musí být schopen na požádání, předložit KVS protokoly o vyšetření.

Odběr úředních vzorků a výsledky vyšetření všech vzorků eviduje KVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS.

10. Výpočet výskytu pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství

Hejno kuřat chovaných na maso se považuje za pozitivní pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle tlumení salmonel, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* (jiné než očkovací kmeny).

11. Podávání zpráv

Zprávy obsahují:

- NRL zpracovává zprávy, které obsahují celkový počet hospodářství a hejn kuřat chovaných na maso, u nichž provedl odběr vzorků příslušný orgán nebo chovatel;
- celkový počet pozitivních hospodářství a hejn kuřat chovaných na maso;
- všechny izolované sérotypy salmonel (včetně sérotypů jiných než *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium*);
- vysvětlení výsledků, zejména pak výjimečných případů.

Výsledky a jakékoli další příslušné informace se ohlašují jako součást zprávy o trendech a zdrojích stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES.

Další informace

Pro každé vyšetřované hejno kuřat chovaných na maso by měly být k dispozici tyto informace:

- zda byl vzorek odebrán úředně nebo chovatelem;
- referenční údaje o hospodářství, které se v průběhu času nemění;
- referenční údaje o budově, které se v průběhu času nemění;
- měsíc odběru vzorků.

12. Úřední kontroly (včetně schémat odběru vzorků) na úrovni krmiv

V České republice provádějí dohled nad krmivy následující organizace:

Státní veterinární správa (SVS)

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)

Úřední kontroly bezpečnosti krmiv, pokud jde o výrobu a uvádění krmiv do oběhu, provádí podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, ÚKZÚZ.

Na přítomnost salmonel vyšetřuje krmiva určená pro hospodářská zvířata v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002 SVS ČR prostřednictvím příslušné krajské veterinární správy. Ta odebírá vzorky krmiv v podnicích vyrábějících krmné směsi, a provádí namátkový odběr vzorků hotových krmiv před odesláním, v množství odpovídajícím objemu výroby. Úřední kontroly medikovaných krmiv provádí ÚSKVBL.

13. Úřední kontroly (včetně schémat odběru vzorků) v dalších etapách potravního řetězce

Monitoring výskytu salmonel prováděný SVS ČR na drůbežích jatkách. Vzorky kůží z 15 kusů krků odebírá odpovědný pracovník, k tomu účelu vyškolený, na porážce jedenkrát měsíčně v období celého roku.

14. Opatření přijatá při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění kuřat na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.
- Chovatel provede odběr vzorků krmiva ze zásobníků, které zašle k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella* spp.
- Po vyskladnění kuřat na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti desinfekce.
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti desinfekce.

14.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají maximálně 12-24 hodin po ukončení mechanické očisty a závěrečné dezinfekce.
- Odebírá se 10 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonalé provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro vyšetření se používají tampony v transportním médiu s aktivním uhlím, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu cca 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po odběru je stěry nutno zchladit na 4–8 °C a dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do laboratoře v intervalu 24–72 hodin.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce se použije metoda průkazu přítomnosti koliformních bakterií ve vyšetřovaných stěrech.

15. Použití antimikrobiálních látek se řídí Nařízením Komise (ES) č. 1177/2006

- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže. (např. antibiotika)
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

16. Vakcinace

Výběr vakcíny je v kompetenci soukromého veterinárního lékaře, za dodržení následujících podmínek:

- Vakcinace kuřat chovaných na maso proti salmonelám je dobrovolná.
- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

17. Příslušné právní předpisy

- Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- Nařízení Komise (ES) č. 1091/2005/ES ze dne 12. července 2005, kterým se provádí nařízení (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumicích metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

18. Jakákoliv finanční pomoc udělená hospodářským subjektům v potravinářském a krmivářském průmyslu a v kontextu národního programu pro tlumení.

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát v případě zjištění klinické salmonelózy drůbeže, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 veterinárního zákona.

Podezření na klinickou salmonelózu a odběr úředních vzorků k bakteriologickému vyšetření se provede v případě, že došlo k poklesu spotřeby krmiva a vody o více než 20% a/nebo při úhynu drůbeže v průběhu 1 týdne vyšším než 3%.

Příslušné pokyny pro řádnou chovatelskou praxi nebo jiné pokyny (závazné nebo dobrovolné), definující přínejmenším:

řízení hygieny v hospodářstvích:

Chovatel musí zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních. Součástí sanitačního řádu musí být i kontrola účinnosti desinfekce a ostatních preventivních opatření pro předcházení infekcím zavlečeným zvířaty, krmivy, pitnou vodou, lidmi pracujícími v hospodářstvích.

Ve všech chovech kuřat chovaných na maso musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních kuřat až po vyskladnění na jatka.

Pro správnou chovatelskou praxi je bezpodmínečně nutné dodržování jednorázových zástavů. Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

19. Rutinní veterinární dohled v hospodářstvích

Dle veterinárního zákona 166/1999 sb., v platném znění je chovatel zodpovědný za zdraví zvířat. Rutinní veterinární dohled je prováděn soukromým veterinárním lékařem.

20. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž je chováno hejno kuřat chovaných na maso která jsou dodávána na jatka, je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění, bez ohledu na velikost hejna.

21. Evidence záznamů v hospodářství drůbeže

Řídí se nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,
- počet drůbeže,
- dosažená užitkové ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející z stejného hejna podrobena již dříve,
- počet kuřat určených k poražení,
- předpokládané datum poražení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež za účelem kontroly dodržování ochranných lhůt,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

22. Dokumenty doprovázející zvířata při jejich odeslání na jatka

Informace o potravinovém řetězci.

23. Jiná příslušná opatření pro zajištění výsledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení hejna a označení haly. Ve formátu CZ12345678-02/2006 hala Pod rybníkem.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné číslo např. 02/2006 a 06/2006.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření, v informaci o potravinovém řetězci při odesílání drůbeže na jatka a při veškeré další evidenci vedené dle bodu 2.6.

6. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krocanů a krůt pro období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012

1. Legislativní podklad

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o tlumení salmonel a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci.

Cílem nařízení (ES) č. 2160/2003 je zajistit, aby byla přijata vhodná a účinná opatření na zjišťování a tlumení salmonel a jiných původců zoonóz na všech úrovních produkce, zpracování a distribuce, zejména pak na úrovni primární produkce, aby se snížil jejich výskyt a riziko, jež představují pro veřejné zdraví.

Nařízení (ES) č. 2160/2003 stanoví cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu všech sérotypů salmonel s významem pro veřejné zdraví u krocanů a krůt na úrovni primární produkce. Toto snížení je důležité s ohledem na přísná opatření, která se mají v souladu s uvedeným nařízením od 12. prosince 2010 vztahovat na čerstvé maso z infikovaných hejn krůt. Zejména čerstvé drůbeží maso, včetně krůtího masa, nesmí být uváděno na trh k lidské spotřebě, není-li splněno kritérium nepřítomnosti salmonel v 25 gmech tohoto masa.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 1177/2006 ze dne 1. srpna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o požadavky na používání určitých tlumících metod v rámci národních programů pro tlumení salmonel u drůbeže.

NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 584/2008 ze dne 20. června 2008, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, pokud jde o cíl Společenství zaměřený na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u krocanů a krůt.

2. Cíl a trvání programu

Cílem programu je:

- Snížit do 31. prosince 2012 maximální procento hejn výkrmových krůt, která zůstávají pozitivní na *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1% a
- snížit do 31. prosince 2012 maximální procento hejn dospělých chovných krůt, která zůstávají pozitivní na *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v prostředí na maximálně 1%.

V případě, že je v ČR chováno méně než 100 hejn dospělých chovných krůt nebo výkrmových krůt je cílem, aby do 31. prosince 2012 zůstalo pozitivní nanejvýš jedno hejno dospělých chovných krůt nebo výkrmových krůt.

Cíl národního programu je stanoven v souladu s cílem Společenství podle čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 2160/2003 zaměřeným na snížení výskytu *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* u krocanů a krůt stanoveným v Nařízení Komise (ES) č. 584/2008.

Program bude probíhat po dobu tří let od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012.

3. Četnost a status odběru vzorků

- a) Chovatel zajistí podle určeného harmonogramu u každého hejna výkrmových a chovných krůt odběr vzorků z prostředí.
- b) Vzorky odebírá proškolená osoba, kterou může být chovatel, veterinární lékař nebo jiná chovatelem pověřená osoba. Školení provádí a osvědčení o proškolení vydává příslušná krajská veterinární správa (dále jen „KVS“).
- c) Úřední vzorky odebírá inspektor příslušné KVS.

Odběr vzorků zajišťovaný chovatelem

Odběr vzorků z prostředí se uskuteční z každého hejna dle následujícího harmonogramu:

A) Krůty na výkrm

Ve lhůtě tří týdnů před odvozem ptáků na porážku, tak aby byl výsledek vyšetření znám před vlastním přesunem na jatka.

B) Chovné krůty

- a) jednodenní krůtata: 10 stěrů z vnitřních stěn minimálně 10 ks krabic nebo přepravek používaných k přepravě krůtat. Stěry se odebírají po dodání kuřat na hospodářství, před vyložením z dopravního prostředku. Ze všech stěrů se vytvoří jeden směsný vzorek. V případě dodávky ze dvou líhní se vytvoří směsný vzorek pro každou líheň samostatně. Pokud se návoz uskutečňuje ve více dnech, každý den se odebírají vzorky dle výše uvedeného schématu;
- b) ve stáří 4 týdnů;
- c) 2 týdny před přechodem do snáškové fáze nebo snáškové jednotky;
- d) každé 3 týdny během snášky.

Úřední odběr vzorků**A) Krůty na výkrm**

- a) alespoň jednou za rok všechna hejna v 10% hospodářství s alespoň 500 kusy výkrmových krůt;
- b) všechna hejna v hospodářství, kde bylo jedno hejno testováno na *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* s pozitivním výsledkem v průběhu **předchozího** odběru vzorků prováděného chovatelem;
- c) považuje-li to KVS za nutné.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS.

B) Chovné krůty

- a) alespoň jednou ročně u všech hejn v 10% hospodářství s nejméně 250 kusy dospělých chovných krůt ve stáří 30–45 týdnů;
- b) jednou ročně všechna hejna v hospodářství, kde byla v předchozích 12 měsících zjištěna *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*;
- c) jednou ročně všechna hejna s elitním, praparodičovským a prarodičovským plemenným materiálem krůt;
- d) všechna hejna v hospodářství v případě, že byla zjištěna *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium* ze vzorků odebraných v líhni provozovateli zemědělských podniků nebo v rámci úředních kontrol za účelem zjištění původu nákazy.

Odběr vzorků zajištěný chovatelem lze nahradit odběrem vzorků, který provedla KVS.

Způsob odběru vzorků z prostředí**A) Krůty na výkrm**

- Použijí se dva páry stíracích tamponů nebo gázových tamponů. U hejn krůt s volným výběhem se vzorky odebírají pouze uvnitř budovy. Všechny stírací/gázové tampony musí být zahrnuty do jednoho vzorku.
- U hejn s méně než 100 kusy krůt, kde nelze použít stírací/gázové tampony, protože není možné vstoupit do budovy, může být jejich použití nahrazeno použitím tamponů na ruku, kdy se stírací tampony nebo gázové tampony navlečou přes rukavice a setřou se povrchy kontaminované čerstvým trusem.
- Před navlečením stíracích/gázových tamponů je třeba jejich povrch navlhčit maximálním regeneračním roztokem (MRR: 0,8 % chloridu sodného, 0,1 % peptonu ve sterilní deionizované vodě) nebo sterilní vodou nebo jiným roztokem schváleným Národní referenční laboratoří pro salmonely na SVÚ Praha (např. pitná voda).
- Je zakázáno používat vodu obsahující antimikrobiální látky nebo další dezinfekční látky. Pro navlhčení stíracích tamponů se doporučuje nalít dovnitř tekutinu před jejich navlečením. Případně je možno před použitím vložit stírací nebo gázové tampony spolu s roztokem do sterilizačních vaků nebo nádob. Roztok lze rovněž aplikovat po obutí pomocí spreje či rozprašovače.
- Je třeba zajistit, aby byly ve vzorku rovnoměrně zastoupeny všechny části budovy. Každý pár se použije pro přibližně 50 % plochy budovy. Po skončení odběru vzorků musí být stírací/gázové tampony opatrně sejmuty tak, aby se neuvolnil přichycený materiál. Stírací tampony se obrátí tak, aby se přichycený materiál neuvolnil. Vloží se do sáčku nebo nádoby a označí se.

- KVS provádí vyškolení chovatelů a/nebo osob provádějících odběr vzorků z pověření chovatelem s cílem zajistit řádné dodržování metodiky odběru vzorků.
- V případě, že KVS provádí odběr vzorků z důvodu podezření na výskyt salmonel, a ve všech ostatních případech, kdy to považuje za vhodné, se KVS ujistí prostřednictvím případných dalších vyšetření, že výsledky vyšetření na přítomnost salmonel v hejnech krůt nebyly zkresleny používáním antimikrobiálních látek u těchto hejn.
- Není-li zjištěna přítomnost *Salmonella enteritidis* nebo *Salmonella typhimurium*, ale jsou zjištěny antimikrobiální látky nebo inhibiční účinek na růst bakterií, považuje se hejno krůt pro účely cíle Společenství za pozitivní.

B) Chovné krůty

Odběr se provádí podle jedné z níže uvedených metod.

A. Odběr směsných vzorků trusu

- Odebírají se namátkově jednotlivé vzorky čerstvého trusu o váze min. 1 g z určitého počtu míst, který udává tabulka.

Počet ptáků chovaných v hejnu	Počet vzorků trusu, který se má odebrat v hejnu
250 – 349	200
350 – 449	220
450 – 799	250
800 – 999	260
1 000 a více	300

Výkaly mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

nebo:

B. Odebírá se 5 párů stíracích manžet.

Používané stírací manžety mají mít dostatečné absorpční vlastnosti, aby nasákly vlhkost. Přípustné jsou i „gázové ponožky.“ Povrch stíracích manžet se navlhčí vhodným roztokem (např. 0,8% roztok chloridu sodného a 0,1% roztok peptonu ve sterilní deionizované vodě nebo sterilní vodě). Chůze po ploše se provádí tak, aby vzorky byly odebrány reprezentativně ze všech částí dané plochy, včetně podestýlky a roštů, pokud jsou rošty bezpečné pro chůzi. Do odběru jsou zahrnuty veškeré jednotlivé posady v budově. Po skončení odběru vzorků musí být manžety opatrně sejmuty tak, aby se z nich neuvolnil přichycený materiál.

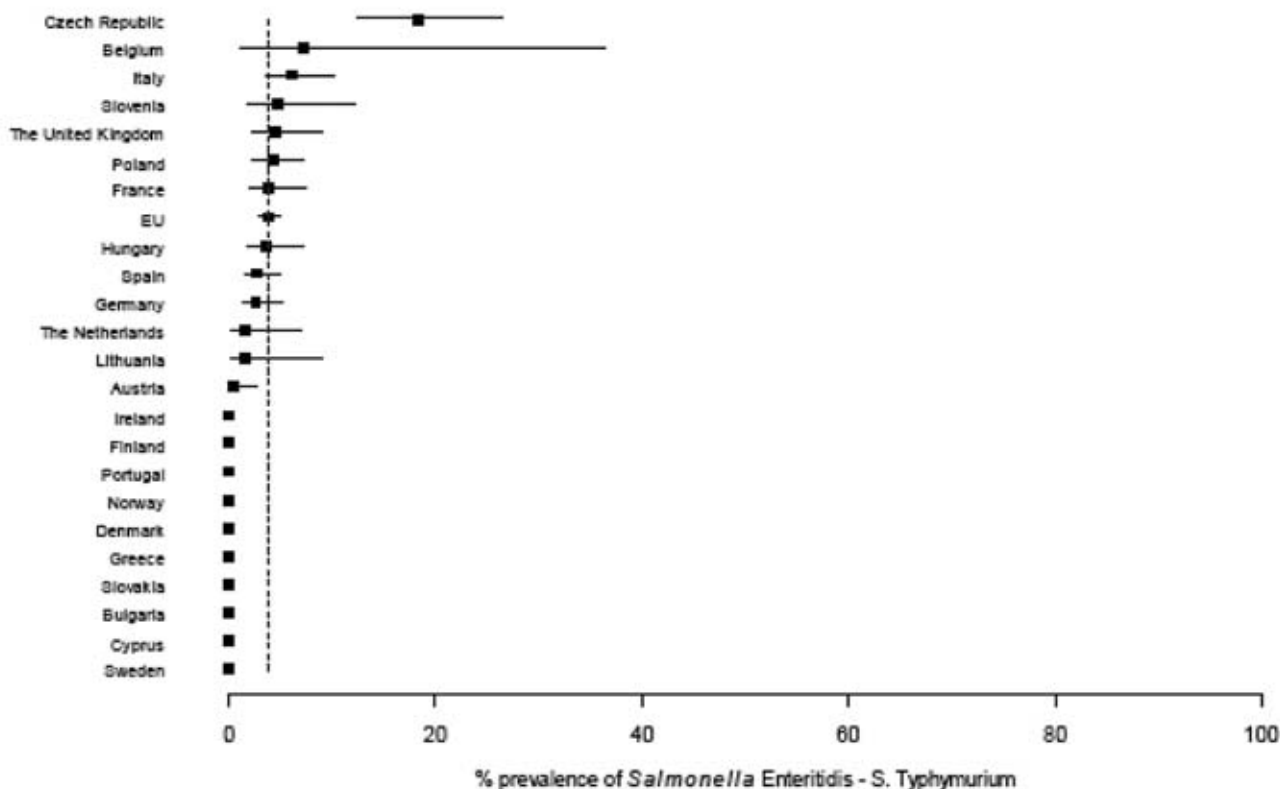
Stírací manžety mohou být sloučeny pro účely rozboru tak, aby vznikly minimálně dva vzorky.

4. Obecné údaje

Přítomnost *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* v hejnech krůt.

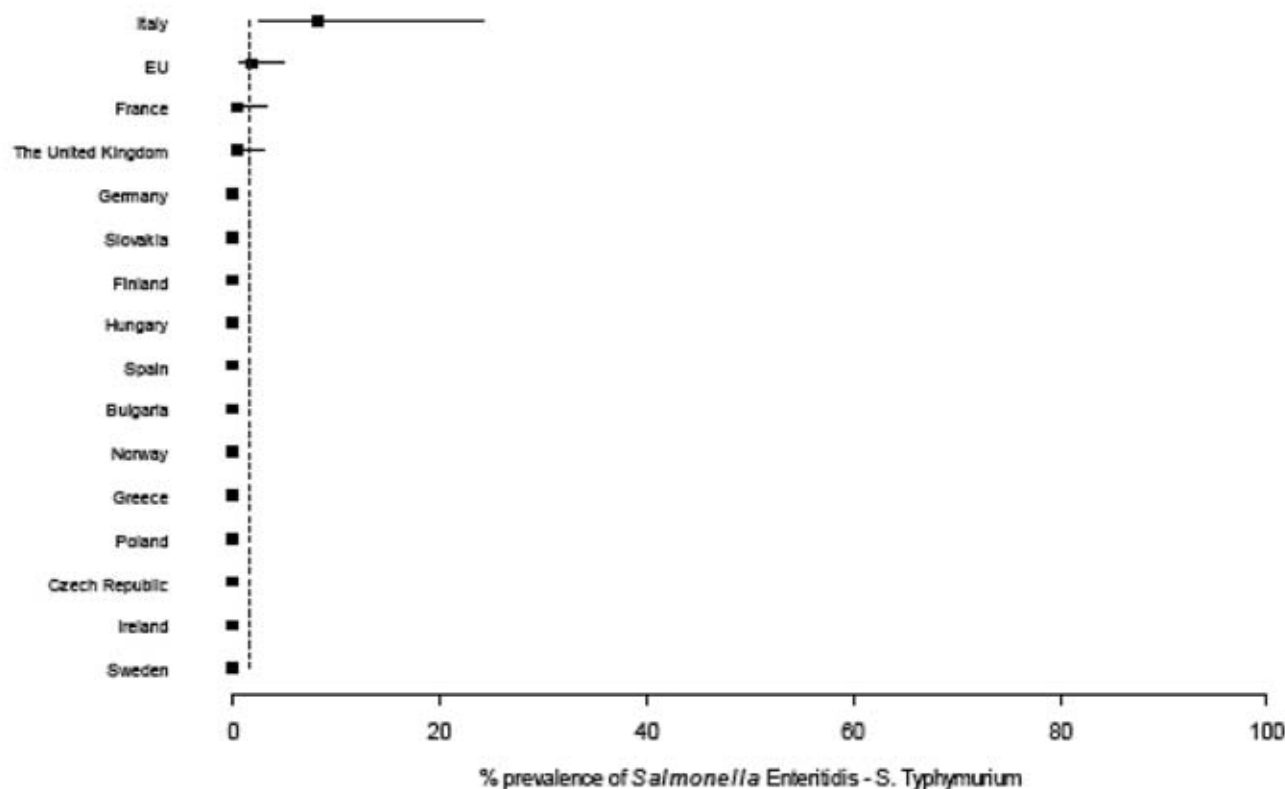
V současné době není prováděn monitoring výskytu *Salmonella spp.* v hejnech krůt, a proto nelze předložit údaje o nálezové situaci v ČR. Za výchozí hodnotu pro dosažení cíle se považuje výsledek základní studie v hejnech chovaných a výkrmových kroců a krůt, která byla provedena dle rozhodnutí Komise č. 2006/662/ES o finančním příspěvku Společenství na základní průzkum prevalence salmonel u krůt. Tato studie proběhla 1. 10. 2006 – 30. 9. 2007 s těmito výsledky:

Krůty na výkrm

V rámci studie bylo v ČR testováno celkem 194 hejn krůt na výkrm, prevalence *Salmonella* spp. dosáhla 42,7%. Nejčetnějším sérotypem zastoupeným u hejn výkrmových krůt v ČR byla *S. enteritidis* (32,4%), následovaná sérotypy: *S. saintpaul* (19,7%), *S. agona* (18,3%), *S. zanzibar* (15,5%), *S. typhimurium* (5,6%), *S. indiana* (2,8%), *S. Blockey* (2,8%), *S. infantis* (2,8%) a *S. derby* (1,4%). Prevalence *S. enteritidis* a *S. typhimurium* byla v rámci této studie stanovena na hodnotu 18,4% (viz graf % prevalence of *Salmonella enteritidis* – *S. typhimurium*).

B) Chovné krůty

Kraj	Hospodářství registrovaná k 31. 7. 2007		
	Celkem	Výkrmová	Reprodukční
Praha	0	0	0
Středočeský	10	10	0
Jihočeský	6	6	0
Plzeňský	16	14	2
Karlovarský	3	3	0
Ústecký	0	0	0
Liberecký	4	4	0
Královehradecký	3	3	0
Pardubický	4	4	0
Vysočina	7	7	0
Jihomoravský	22	21	1
Olomoucký	1	1	0
Zlínský	4	4	0
Moravskoslezský	12	12	0
Celkem	92	89	3

Epizootologickou jednotkou je hejno, které je definováno dle nařízení (ES) č. 2160/2003:

„hejnem“ se rozumí veškerá drůbež stejného nálezového statusu držaná ve stejném místě nebo ve stejném prostoru a představující epizootologickou jednotku; v případě drůbeže v klecových chovech tento termín zahrnuje všechny ptáky sdílející stejný objem vzduchu.

Struktura a organizace daných příslušných orgánů.

Odpovědným orgánem pro dohled a koordinaci veškerých činností v oblasti veterinární péče je Státní veterinární správa ČR (dále jen „SVS“), která vykonává svoje pravomoci na celém území ČR v souladu s § 47 veterinárního zákona, ve znění pozdějších předpisů. SVS koordinuje činnost KVS. Národní program je stanoven na základě § 48 odst. 1 a § 10 veterinárního zákona a s ohledem na vyhlášku č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nález a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

Ministerstvo zemědělství ČR (dále jen „MZe“) stanovuje hlavní směry rozvoje v oblasti veterinární péče a kontroluje jejich plnění podle § 44 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona. MZe na základě nálezové situace stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona. Podrobnosti jsou stanoveny v Metodice kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace (dále jen „Metodika“), schválené MZe a vydané ve Věstníku MZe. Podle platné legislativy (veterinární zákon) má SVS pravomoc pro vykonávání dozoru nad všemi činnostmi nařízenými v Metodice. KVS vykonávají dohled nad činnostmi chovatelů a soukromých veterinárních lékařů, danými v Metodice.

Úřední kontroly na ostatních stupních potravinového řetězce

Mikrobiologické kontroly provádějí v různých částech potravinového řetězce následující organizace:

SVS: Na základě zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, SVS určuje pravidla pro pravidelné mikrobiologické sledování (monitoring) jatečných těl drůbeže na jatkách a během dalšího zpracování v podnicích vyrábějících masné produkty. Mezní hodnotou pro jatečná těla je nepřítomnost zárodků druhu *Salmonella* v 25g směšného vzorku z kůže krku odebraného z jatečných těl po vychlazení. V případě pozitivního výsledku provozovatel jatek musí přijmout opatření na zlepšení hygieny na jatkách a zároveň zkontrolovat systém HACCP.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI): Podle zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, provádí SZPI kontroly potravin rostlinného původu při výrobě a uvádění do oběhu a současně kontroly v obchodní síti.

Orgány ochrany veřejného zdraví (orgány Ministerství zdravotnictví): V oblasti stravování postupují zmíněné orgány podle zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. V případě jakéhokoliv podezření na zdroj nákazy z potravin informují tyto orgány SVS a SZPI.

5. Schválené laboratoře

Laboratoře, které provádí vyšetření na *Salmonelu spp.* v rámci tohoto programu tlumení salmonel jsou stanoveny v souladu s článkem 12 Nařízení (ES) č. 2160/2003.

Vzorky, odebrané v rámci tohoto Národního programu, musí být vyšetřeny v laboratořích státních veterinárních ústavů (dále jen „SVÚ“), které jsou pod kontrolou národní referenční laboratoře (dále jen „NRL“) a je u nich zajištěno napojení na informační systém SVS:

- SVÚ Praha – NRL
- SVÚ Jihlava
- SVÚ Olomouc

6. Metody použité pro vyšetření

Přeprava a příprava vzorků

Vzorky se odešlou do 24 hodin po odběru jako expresní zásilka poštou, kurýrní službou, nebo svoznou linkou laboratorním stanoveným pro bakteriologické vyšetření na *Salmonela spp.* v rámci tohoto programu. V laboratoři se vzorky uloží v chladu až do jejich vyšetření, které musí být zahájeno do 48 hodin po jejich obdržení a do 96 hodin od odběru vzorků.

Pár(y) stíracích/gázových tamponů se opatrně vybalí, aby nedošlo k uvolnění přichyceného trusu, a vloží se do 225 ml pufované peptonové vody (PPV) předehřáté na pokojovou teplotu.

Stírací/gázové tampony musí být zcela ponořeny do PPV, a proto lze v případě potřeby přidat více PPV. Krouživým pohybem se dosáhne úplného nasáknutí vzorku a dále se pokračuje v kultivaci.

Metoda detekce

Použije se metoda detekce doporučená referenční laboratoří Společenství pro salmonely v Bilthovenu, Nizozemsku. Tato metoda je popsána v současném znění návrhu přílohy D normy ISO 6579:2002 „Průkaz bakterií rodu *Salmonela* v trusu zvířat a ve vzorcích ve stadiu prvovýroby“. V této metodě detekce se používá polotuhé médium (modifikované polotuhé médium Rappaport-Vassiladis, MSRV) jako jediné selektivní obohacovací médium.

Sérotypizace

Sérotypizace se provede nejméně u jednoho izolátu z každého pozitivního vzorku, a to podle systému Kaufmann-White.

Uložení kmenů

Alespoň jeden izolovaný kmen z každého hejna za rok bude uložen pro budoucí fagotypizaci a stanovení citlivosti na antimikrobiální látky pomocí běžných metod pro sběr kultur tak, aby byla zajištěna integrita kmenů po dobu minimálně dvou let.

7. Systém hlášení výsledků

Výsledky vyšetření vzorků odebraných a odeslaných v rámci provádění tohoto programu zasílá určená laboratoř příslušné krajské veterinární správě; kopii těchto výsledků zasílá chovateli nebo soukromému veterinárnímu lékaři. Chovatel musí být schopen na požádání, předložit KVS protokoly o vyšetření.

Odběr úředních vzorků a výsledky vyšetření všech vzorků eviduje KVS prostřednictvím informačního systému.

Záznamy o provedených laboratorních vyšetřeních a jejich výsledcích za všechny laboratoře v ČR shromažďuje a sumarizuje v měsíčních intervalech SVÚ Praha – NRL pro salmonely; sumarizované hlášení rozdělené podle krajů poskytuje laboratoř jednou měsíčně SVS.

Výpočet výskytu pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle Společenství:

Hejno krůt se považuje za pozitivní pro účely ověření, zda bylo dosaženo cíle tlumení salmonel, jestliže byla v hejně v jakémkoli okamžiku zjištěna přítomnost *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* (jiné než očkovací kmeny).

Pozitivní hejna krůt se započítávají pouze jednou bez ohledu na počet odběru vzorků a vyšetření. Výskyt se vypočítá zvlášť pro hejna výkrmových krůt a hejna dospělých chovných krůt.

Podávání zpráv:

Zprávy obsahují:

- NRL zpracovává zprávy, které obsahují celkový počet hospodářství a hejn výkrmových krůt a dospělých chovných krůt, u nichž provedl odběr vzorků příslušný orgán nebo chovatel;
- celkový počet pozitivních hospodářství a hejn chovných a výkrmových krůt;
- všechny izolované sérotypy salmonel (včetně sérotypů jiných než *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium*);
- vysvětlení výsledků, zejména pak výjimečných případů.

Výsledky a jakékoli další příslušné informace se ohlašují jako součást zprávy o trendech a zdrojích stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/99/ES.

Další informace

Pro každé vyšetřované hejno krůt by měly být k dispozici tyto informace:

- zda byl vzorek odebrán úředně nebo chovatelem;
- referenční údaje o hospodářství, které se v průběhu času nemění;
- referenční údaje o budově, které se v průběhu času nemění;
- měsíc odběru vzorků.

8. Úřední kontroly na úrovni krmiv

V České republice provádějí dohled nad krmivy následující organizace:

Státní veterinární správa (SVS)

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)

Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)

Úřední kontroly bezpečnosti krmiv, pokud jde o výrobu a uvádění krmiv do oběhu, provádí podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, ÚKZÚZ.

Na přítomnost salmonel vyšetřuje krmiva určená pro hospodářská zvířata v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002 SVS ČR prostřednictvím příslušné krajské veterinární správy. Ta odebírá vzorky krmiv v podnicích vyrábějících krmné směsi, a provádí namátkový odběr vzorků hotových krmiv před odesláním, v množství odpovídajícím objemu výroby.

Úřední kontroly medikovaných krmiv provádí ÚSKVBL.

9. Úřední kontroly v dalších etapách potravního řetězce

Monitoring výskytu salmonel prováděný SVS ČR na drůbežích jatkách. Vzorky kůží z 15 kusů krků odebírá odpovědný pracovník, k tomu účelu vyškolený, na porážce jedenkrát měsíčně v období celého roku.

10. Opatření přijatá při nález *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu

A) Krůty na výkrm

- Chovatel zaznamená tento výsledek do Informace o potravinovém řetězci při vyskladnění krůt na jatka.
- Chovatel provede kontrolu účinnosti preventivních opatření k zajištění biologické bezpečnosti chovu.

- Chovatel provede odběr vzorků krmiva ze zásobníků, které zašle k bakteriologickému vyšetření na přítomnost *Salmonella spp.*
- Po vyskladnění krůt na jatka musí být provedena důkladná mechanická očista, dezinfekce, dezinfekce a deratizace, včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.
- Chovatel provede odběr stěrů k laboratorní kontrole účinnosti desinfekce.
- Další zástav haly může být proveden až po laboratorním potvrzení účinnosti desinfekce.

B) Chovné krůty

a) Opatření přijatá v případě záchytu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu odebíraných chovatelem

V případě výskytu sledovaných sérotypů salmonel (*S. enteritidis*, *S. typhimurium*) ve vzorcích trusu odebraných chovatelem, provede úřední veterinární lékař KVS v hejně úřední odběr konfirmačních vzorků z každého pozitivního hejna. Konfirmační metoda je založena na bakteriologickém vyšetření trusu a prachu. Vzorky se odebírají v souladu s bodem 4 b) i) části D, přílohy II nařízení (ES) 2160/2003 k vyloučení falešně pozitivních výsledků. Jiná z konfirmačních metod uvedených v příloze II nařízení (ES) 2160/2003 není z technických důvodů proveditelností přípustná. Vyšetření konfirmačních vzorků provádí NRL pro salmonely na SVÚ Praha.

Odběr pro konfirmační vyšetření se provádí následovně:

- 5 párů stěrů z bot (1 pár = 1 vzorek)
- 2 vzorky prachu odebrané v různých místech haly (2x250 ml)

Pro analýzu se odebere 25 gramový podvzorek z každého vzorku trusu a prachu. Všechny vzorky musejí být analyzovány odděleně. V případě podezření na rezidua inhibičních látek laboratoř provede test k ověření, že nebyla použita antibiotika, která by potenciálně mohla ovlivnit výsledek analýzy konfirmačního vyšetření.

Do ukončení konfirmačního vyšetření KVS uloží minimálně tato opatření:

- a) provedení bakteriologického vyšetření krmiva a vody na přítomnost *Salmonella spp.*, pokud je to nezbytné;
- b) v případě pozitivního nálezu *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* pozastavení násadových vajec do doby výsledku konfirmačního vyšetření;
- c) provedení důkladné průběžné očisty a dezinfekce a to jak v hale, tak i v ostatních obslužných prostorech (např. sklady krmiv a podestýlky). Po ukončení turnusu provedení důkladné mechanické očisty, desinfekce a bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky.

KVS zruší opatření v případě negativního výsledku konfirmačního vyšetření, takové hejno je považováno za negativní.

b) Opatření přijatá v případě pozitivních úředních vzorků a pozitivních konfirmačních vyšetření na *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium*.

KVS provede epizotologické šetření v chovu s cílem zjistit možný zdroj nákazy a stanoví minimálně, že:

- a) v případě potřeby se provede další bakteriologické vyšetření krmiva na přítomnost *Salmonella spp.*;
- b) všechna drůbež v pozitivním hejnu, a to včetně jednodenních krůtat musí být porážena nebo usmrcena a neškodně odstraněna způsobem co nejvíce omezujícím nebezpečí šíření salmonel. Porážka musí být provedena v souladu s právními předpisy o hygieně potravin. Vedlejší produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, musí být neškodně odstraněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě;
- c) neinkubovaná násadová vejce musí být neškodně odstraněna;
- d) pokud se v líhni ještě nacházejí násadová vejce, musí být neškodně odstraněna nebo ošetřena v souladu s nařízením EP a Rady (ES) č. 1774/2002;
- e) po porážení nebo usmrcení drůbeže z infikovaných hejn musí být v souladu s pokyny příslušné KVS provedena důkladná očista a dezinfekce včetně bezpečného odstranění trusu nebo podestýlky;
- f) KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděné chovatelem. Kontrola účinnosti dezinfekce se provádí bakteriologickým vyšetřením stěrů v souladu s metodou stanovenou NRL.

10.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu v chovech krůt na výkrm. V reprodukčních chovech provádí odběr vzorků ke kontrole účinnosti dezinfekce po poražení pozitivního hejna KVS.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají maximálně 12–24 hodin po ukončení mechanické očištění a závěrečné dezinfekce.
- Odebírá se 10 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonalé provedena mechanická očištění, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro vyšetření se používají tampony v transportním médiu s aktivním uhlím, dostupné v laboratorních provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu cca 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po odběru je stěry nutno zchladit na 4–8 °C a dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do laboratoře v intervalu 24–72 hodin.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce se použije metoda průkazu přítomnosti koliformních bakterií ve vyšetřovaných stěrech.

11. Použití antimikrobiálních látek se řídí Nařízením Komise (ES) č. 1177/2006

- Antimikrobiální látky se nepoužijí jako zvláštní metoda na tlumení salmonely u drůbeže (např. antibiotika).
- K ošetření mohou být použity pouze antimikrobiální látky, registrované Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv v Brně (dále jen „ÚSKVBL Brno“).
- Antimikrobiální látky mohou být použity pouze se souhlasem a pod dozorem KVS u drůbeže, u níž se projevuje salmonelóza s klinickými příznaky způsobem, při kterém by mohlo dojít k nadměrnému utrpení zvířat. Před aplikací antimikrobiálních látek musí být známy výsledky bakteriologického odběru vzorků a testování citlivosti.
- V mimořádných situacích může být provedena aplikace antimikrobiálních látek před výsledkem bakteriologického odběru vzorků a testováním citlivosti za předpokladu, že před aplikací budou odebrány vzorky veterinárním lékařem. Pokud před aplikací antimikrobiálních látek nebyl proveden odběr vzorků, považují se hejna za infikovaná salmonelou.
- Požadavky na použití antimikrobiálních látek se nevztahují na látky, mikroorganismy ani přípravky povolené jako doplňkové látky v krmivech podle článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 ze dne 22. září 2003 o doplňkových látkách používaných ve výživě zvířat (např. probiotika, okyselovadla).

12. Vakcinace

Výběr vakcíny je v kompetenci soukromého veterinárního lékaře, za dodržení následujících podmínek:

- Vakcinace chovných a výkrmových krůt proti salmonelám je dobrovolná.
- Používané vakcíny musí mít platnou registraci ÚSKVBL Brno a musí splňovat požadavky nařízení Komise (ES) č. 1177/2006. Dávkování, způsob aplikace a použití u věkových kategorií je stanoveno výrobcem vakcíny.
- V případě vakcinace živou atenuovanou vakcínou, se tato skutečnost uvede do žádanky o laboratorní vyšetření vzorků trusu.

13. Příslušné právní předpisy

- Nařízení Komise (ES) č. 2073/2005 ze dne 15. listopadu 2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 356/2004 Sb., o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka,
- Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem.

14. Finanční pomoc udělená hospodářským subjektům

Chovatelům se poskytne náhrada nákladů a ztrát, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření v souladu s § 67, § 68, § 69 a § 70 zákona č. 166/1999 Sb., v platném znění.

15. Pokyny pro řádnou chovatelskou praxi nebo jiné pokyny (závazné nebo dobrovolné), definující přinejmenším:

Řízení hygieny v hospodářstvích:

Chovatel musí zpracovat a dodržovat sanitační řád pro hospodářství, vést evidenci o všech desinfekcích a preventivních opatřeních. Součástí sanitačního řádu musí být i kontrola účinnosti desinfekce a ostatních preventivních opatření pro předcházení infekcím zavlečeným zvířaty, krmivy, pitnou vodou, lidmi pracujícími v hospodářstvích:

Ve všech chovech krůt musí být zpracován provozní řád chovu, který zahrnuje veškeré chovatelské postupy od jednodenních krůťat až po vyskladnění na jatka. Ve všech chovech krůt musí být vedena evidence dle plemenářského zákona.

Pro správnou chovatelskou praxi je bezpodmínečně nutné dodržování jednorázových zástavů. Po každém ukončení produkčního cyklu se provádí mechanická očista hal a technologie s následnou účinnou dezinfekcí, deratizací a dezinfekcí.

KVS provádí dozor nad účinností dezinfekce prováděnou chovatelem.

16. Rutinní veterinární dohled v hospodářstvích

Dle veterinárního zákona 166/1999 sb., v platném znění je chovatel zodpovědný za zdraví zvířat. Rutinní veterinární dohled je prováděn soukromým veterinárním lékařem.

17. Registrace hospodářství

Pro každé hospodářství, v němž jsou chována hejna krůt je vydáno pověřenou osobou registrační číslo hospodářství a veškerá chovatelská evidence se vede podle plemenářského zákona a vyhlášky č. 136/2004 Sb., v platném znění.

18. Evidence záznamů v hospodářství drůbeže

Řídí se nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004. Chovatelská evidence musí, obsahovat nejméně následující informace:

- datum příjmu drůbeže,
- původ drůbeže,

- počet drůbeže,
- dosažená užitková ukazatele,
- úhyny,
- dodavatelé krmiv,
- druh a období používání doplňků a ochranná lhůta,
- sledování příjmu krmiv a vody,
- provedené vyšetření a diagnóza stanovená ošetřujícím veterinářem, popřípadě doprovázená výsledky laboratorních vyšetření,
- druh léku (zejména antimikrobiálních látek), datum začátku a konce jeho podávání,
- datum vakcinace a druh použité vakcíny,
- výsledky všech zdravotních prohlídek, kterým byla drůbež pocházející ze stejného hejna podrobena již dříve,
- počet krůt určených k poražení,
- předpokládané datum poražení,
- datum porážky a její výsledek porážek (zpětné hlášení z jatek o veterinární prohlídce),
- výsledky kontroly účinnosti dezinfekce,
- výsledky pravidelného odběru vzorků vody a krmiv pro drůbež za účelem kontroly dodržování ochranných lhůt,
- výsledky vyšetření na přítomnost salmonel provedených v souladu s požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2160/2003, tj. Národního programu.

19. Dokumenty doprovázející zvířata

V rámci kraje předá chovatel příjemci (v případě dalšího chovu) písemně údaje o výsledcích laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel (datum posledního odběru vzorku a jeho výsledek vyšetření a výsledek všech vyšetření hejna (pozitivní/negativní).

Veterinární osvědčení k přemístění zvířat k dalšímu chovu mimo území kraje nebo informace o potravinovém řetězci k přemístění zvířat na porážku (nebo i zdravotní potvrzení) musí mimo ostatních údajů obsahovat výsledek všech laboratorních vyšetření hejna na sledované sérotypy salmonel provedených v průběhu životního cyklu hejna (negativní/ pozitivní) a datum posledního odběru s výsledkem vyšetření.

V případě obchodování v rámci Společenství musí zásilku zvířat doprovázet veterinární osvědčení podle nařízení Komise (ES) č. 599/2004, kterým se přijímá harmonizovaný vzor osvědčení a záznam o kontrole při obchodování se zvířaty a živočišnými produkty ve Společenství.

20. Jiná příslušná opatření pro zajištění výsledovatelnosti zvířat

Každé hejno musí být nezaměnitelně označeno. Označení hejna se skládá z registračního čísla hospodářství, označení hejna a označení haly. Ve formátu CZ12345678-02/2006 hala Pod rybníkem.

V jedné hale může být v průběhu roku více hejn, ale tato hejna musí mít odlišné číslo např. 02/2006 a 06/2006.

Za správné označení hejna odpovídá chovatel.

Označení hejna musí být uvedeno vždy na žádance o laboratorní vyšetření a v příslušné dokumentaci doprovázející zvířata při přesunech hejna a při veškeré další evidenci.

Ministerstvo zemědělství ČR
Státní veterinární správa ČR
Č.j.: 7313/2010 – 10000
V Praze dne 4. 3. 2010

ÚPRAVA METODIKY KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2010

V souladu § 44 odst.1 písm. d) zákona č.166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanovuje Ministerstvo zemědělství povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce, a určuje, které z nich a v jakém rozsahu se hradí z prostředků státního rozpočtu.

Dne 18. 11. 2009 byla schválena pod. č.j.: 34994/2009-10000 „METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2010“, která byla následně v prosinci 2009 zveřejněna ve Věstníku Ministerstva zemědělství České republiky částce 1 – PROSINEC 2009.

Dne 4. 3. 2010 byly schváleny následující úpravy:

1. V části I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu, oddíl B. Kontrola zdraví část 4. Prasata text u kódu EpB100 zní:
„EpB100 BRUCELÓZA – VyLa – komplexní sérologické vyšetření (RBT + RVK)
Zmetalky nebo prasnice, které porodily málo životaschopná selata (jeden odběr) odběr se provede bezprostředně po zmetání.“
2. V části I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu, oddíl B. Kontrola zdraví část 5. Ovce text u kódu EpC400 zní:
„EpC400 MAEDI -VISNA – VyLa – sérologické vyšetření (ELISA)
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).“
3. V části I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu, oddíl B. Kontrola zdraví část 6. Kozy text u kódu EpD400 zní:
„EpD400 ARTRITIDA A ENCEFALITIDA KOZ – VyLa – sérologické vyšetření
V hospodářstvích (stádech), v nichž se provádí kontrola užitkovosti, se vyšetření provádí 1x ročně. Do reprezentativního počtu zvířat se zařazuje 25% samičích zvířat, která dosáhla nejvyššího stáří ve stádě, a to nejméně 50 samičích zvířat (je-li v hospodářství méně než 50 zvířat musí být vyšetřena všechna).“
4. V části I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu, oddíl B. Kontrola zdraví část 10. Zajíci text u kódů EpH 101, EpH 102, EpH201 a EpH202 zní:
„EpH101 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)
Při podezření z nákazy nebo nakažení k došetření pozitivních zajíců při RA. KVS určí rozsah vyšetření.
EpH102 BRUCELÓZA – VyLa (P + BV)
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslaní na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS určí rozsah vyšetření.
EpH201 TULAREMIE – VyLa (P + BV)
Při podezření z nákazy nebo nakažení k došetření pozitivních zajíců při RA. KVS určí rozsah vyšetření.
EpH202 TULAREMIE – VyLa (P + BV)
Na celém území se vyšetřují uhynulí zajíci, případně ulovení zajíci zaslaní na vyšetření na základě vyslovení podezření z nákazy. KVS určí rozsah vyšetření.“

5. V části I. Povinné úkony hrazené ze státního rozpočtu, oddíl B. Kontrola zdraví část 11. Prasata divoká se text u kódu EpI100 nahrazuje textem:

- „**EpI101** **KLASICKÝ MOR PRASAT –VyPr – prohlídka**
Při výskytu protilátek u divokých prasat:
 V okresech s výskytem protilátek se vyšetřuje 50% odlovených prasat divokých v období 6 měsíců po posledním nálezů protilátek, v období dalších 6 měsíců se vyšetřuje 25% odlovených prasat divokých.
- EpI102** **KLASICKÝ MOR PRASAT –VyPr – prohlídka**
Na ostatním území republiky:
 se vyšetřuje 10% odlovených prasat divokých. KVS určí rozsah vyšetření.
- EpI103** **KLASICKÝ MOR PRASAT –VyPr – prohlídka**
Na celém území republiky:
 se vyšetřují všechna uhynulá prasata divoká.“

6. V části II. Povinné úkony hrazené chovatelem zvířat, oddíl B. Kontrola zdraví část 27. Včely text u kódu ExM500 zní:

- „**ExM500** **AKARAPIDÓZA– VyLa (PV)**
 Parazitologické vyšetření; vyšetřuje se vzorek 30 včel z každého včelstva na stanovišti, v případě, že se jedná o chovy s komerční produkcí matek.“

7. V části V. Akce stanovené v Národním programu ozdravování od IBR – povinné text u kódu IBR 102 zní:

- „**IBR102** **INFEKČNÍ RINOTRACHEITIDA SKOTU (IBR) – VAKCINACE – Va** (markerovou vakcínou – inaktivovanou)
 Rozsah vakcinace určí KVS v souladu s ozdravovacími plány jednotlivých hospodářství. K vakcinaci bude od 1. 7. 2010 použita pouze markerová inaktivovaná vakcína. Příspěvek ze státního rozpočtu.“

8. V části VI. Výše výdajů na preventivní a diagnostické úkony uvedené v části I. a V. se tabulka a text pod tabulkou nahrazuje tabulkou a textem pod ní:

”

Úkon	Výše příspěvku v Kč	Předpokládaný počet úkonů v roce 2010
Vakcinace vodičích a asistenčních psů	200,-	50
Odběr krve u skotu, ovcí, koz a koňovitých	20,-	270.000
NOP IBR – odběr krví	20,-	280.000
Genotypizace ovcí	20,-	6.000
Odběr vzorků na Campylobacter a Trichomonas (výplašek předkožkového vaku) u plemeníků v přirozené plemenitbě	250,-	1.000
Odběr krve od plemeníků v inseminačních stanicích a přirozené plemenitbě	50,-	10.000
Tuberkulinace u koz	17,-	2.000
Tuberkulin (Bovitubal) – kozy	5,-	2.000
Tuberkulinace u skotu	17,-	6.000
Simultání tuberkulinace	40,-	2.500
Tuberkuliny (Bovitubal, Avitubal)	5,- + 10,-	2.500
Odběr krve od zmetalek u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých – za jeden odběr	150,-	14.000
Hemos skot, ovce, kozy, koně	6,-	440.000
Hemos prasata	10,-	5.000

Úkon	Výše příspěvku v Kč	Předpokládaný počet úkonů v roce 2010
Odběr zmetků, plodových obalů u skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých nebo málo životných selat	200,-	250
Vyšetření koňovitých na nakažlivý zánět dělohy koní u hřebců u klisen	200,- 100,-	1.500
Vyšetření na brucelózu a tularemii, příspěvek na vyšetření jednoho kusu zajíce rychlou aglutinací	35,-	1.000
Zástřelné u lišek – ks	380,-	5.000
Nálezne u divokých prasat – ks	1000,-	380
Nálezne u zajíců – ks	150,-	1000
Klinické vyšetření včel – jedno včelstvo	25,-	10.000
Odběr vzorků k laborat. vyšetření u zoozvířat	50,-	1.500

Úhrady úkonů na úseku kontrola dědičnosti zdraví a reprodukce

Úkon	Cena
testace plemenných býků – posouzení zdravotního stavu telete	30 Kč
testace u plemenných býků – pozitivní nález u potomstva	35 Kč
hlášení dědičných vad a VVV potomstva býků	90 Kč
testace plemenného kance – posouzení zdravotního stavu selat (vrhu)	35 Kč
hlášení dědičných vad a VVV potomstva kanců	90 Kč

Laboratorní vyšetření uvedená v části I. provedená ve státních veterinárních ústavech a laboratořích, kterým SVS ČR vydala povolení k provádění veterinárně laboratorní diagnostické činnosti jsou plně hrazena ze státního rozpočtu.

Příspěvek na laboratorní vyšetření na trichinelózu divokých prasat podle kódu EpI200 je ve výši 65,- Kč za kus.

U vyšetření zajíců na tularemii, brucelózu nebo obě vyšetření najednou se jedná pouze o příspěvek na vyšetření jednoho kusu zajíce rychlou aglutinací, nikoli o plnou úhradu výloh spojených s vyšetřením.

Příspěvek na odběr vzorků pro monitoring – virologické vyšetření zvířat na bluetongue za první zvíře – 150,- Kč a za každé další 25,- Kč, plus náklady na nákup odběrových zkumavek s K2EDTA.“

9. V části VII. Přílohy se nahrazuje text 2. Metodika Národního programu ozdravování od IBR, takto:

„Metodika Národního programu ozdravování od IBR

Ministerstvo zemědělství České republiky

na základě § 44 odst.1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu v ČR,

kterým se stanovují zásady a povinnosti spojené s ozdravováním od infekční rinotracheitidy skotu (dále jen „IBR“).

Čl. 1

Zásady ozdravovacího programu

Těmito zásadami se stanoví

- povinnost všem chovatelům skotu, jejichž hospodářství není úředně ozdravené nebo úředně prosté infekční rinotracheitidy skotu, zahájit ozdravování od této nákazy,
- zapojení dalších organizací do procesu ozdravování,
- termín zahájení ozdravování,

- d) zásady a metody ozdravování,
- e) povinnosti chovatelů spojené s ozdravováním a poskytováním nezbytných údajů o jeho průběhu,
- f) podmínky, za nichž může být hospodářství prohlášeno za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR.

Čl. 2 Základní pojmy

Pro účely těchto zásad se rozumí

- a) *infekční rinotracheitidou skotu – (IBR)* – nebezpečná nákaza manifestující se klinicky na respiračním aparátu nebo na genitálním aparátu skotu. Původcem je bovinní herpes virus typ 1 (BHV-1),
- b) *národním ozdravovacím programem* – program schválený ministerstvem zemědělství dne 11. 8. 2005 č.j.: 21682/2005-17210 jehož cílem je docílit ozdravení na celém území státu,
- c) *ozdravovacím plánem* – souhrn úkonů a povinností spojených s ozdravením jednotlivého hospodářství, odsouhlasený místně příslušnou Krajskou veterinární správou či Městskou veterinární správou v Praze (dále jen „KVS“),
- d) *vstupním sérologickým vyšetřením* – vyšetření skotu při zahájení ozdravování, které upřesní aktuální nakažovou situaci v hospodářství,
- e) *základní imunizací* – vakcinace inaktivovanou markerovou vakcínou dle návodu výrobce, kterou je dosaženo žádané protilátkové ochrany trvající minimálně 6 měsíců,
- f) *infikovaným zvířetem* – zvíře s protilátkami vytvořenými po přirozené infekci terénním kmenem BHV-1 nebo s protilátkami po aplikaci konvenční vakcíny,
- g) *markerovou vakcínou* – vakcína s chybějícím glykoproteinem E (gE-),
- h) *konvenční vakcínou* – vakcína s kompletním virem (BHV-1),
- i) *gE ELISA testem* – specifický laboratorní test, schopný rozlišit protilátky vytvořené po vakcinaci markerovou vakcínou (gE-) od protilátek vytvořených po infekci terénním kmenem BHV-1, příp. po vakcinaci konvenční vakcínou,
- j) *konvenčním ELISA testem* – laboratorní test prokazující protilátky proti celému BHV-1,
- k) *ohniskem nákazy* – hospodářství či stádo, v němž došlo u skotu k výskytu klinických příznaků IBR a nákaza byla potvrzena laboratorním vyšetřením,
- l) *klidovým ohniskem IBR* – hospodářství či stádo, v němž jsou podle výsledků vyšetření (konvenčním ELISA testem) sérologicky pozitivní zvířata bez klinických příznaků IBR,
- m) *hospodářstvím – stádem s neznámou nakažovou situací* – hospodářství či stádo, v němž není znám výsledek sérologického vyšetření, zjišťujícího protilátky proti BHV-1,
- n) *hospodářstvím – stádem úředně ozdraveným od IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata, a v němž bylo provedeno na závěr ozdravení sérologické vyšetření zvířat starších 6 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem,
- o) *hospodářstvím – stádem úředně prostým IBR* – hospodářství či stádo, v němž nejsou infikovaná zvířata ani zvířata vakcinovaná markerovými vakcínami a v němž bylo provedeno sérologické vyšetření zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem s negativním výsledkem,
- p) *pozorovací dobou* – období 6 měsíců od vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda (laboratorně potvrzeno), do provedení závěrečného laboratorního vyšetření, na jehož základě lze hospodářství nebo stádo prohlásit za ozdravené nebo úředně prosté IBR.

Čl. 3 Chovatelské a veterinární důvody ozdravení

Ozdravení od IBR je významné zejména:

- a) z hlediska zlepšení zdravotního stavu stád skotu a snížení ekonomických ztrát u chovatele,
- b) z hlediska udržení konkurenceschopnosti při obchodu se skotem, spermatem, vaječnými buňkami a embryi skotu se státy prostými nákazy,
- c) z hlediska sjednocení podmínek při tuzemském přemísťování skotu,
- d) z důvodů zabezpečení větší ochrany před zavlečením nákazy do IBR prostých hospodářství,
- e) z hlediska získání dodatečných garancí od Evropské komise při obchodování se skotem v rámci Evropské unie.

Čl. 4 Povinný ozdravovací program

Ozdravovací program se stanovuje jako povinný pro všechny chovatele skotu, kteří nemají hospodářství úředně ozdravená nebo úředně prostá IBR. Nakažová situace bude zjišťována prostřednictvím vstupního sérologického vyšetření ve všech stádech považovaných za klidová ohniska IBR a ve stádech s neznámou nakažovou situací.

Čl. 5 Zahájení ozdravování

Ozdravování v České republice bude zahájeno **od 1. ledna 2006 ve všech krajích**. Ozdravení jednotlivých hospodářství a stád bude zahajováno postupně, v závislosti na kapacitních možnostech státních veterinárních ústavů z hlediska zabezpečení vstupních sérologických vyšetření, možnostech místně příslušných KVS projednat a odsouhlasit ozdravovací plány jednotlivých hospodářství a možnostech chovatele zejména s ohledem na zdravotní stav zvířat a nakažovou situaci ve stádě.

Čl. 6 Obecné zásady ozdravování

Ozdravování od IBR:

- a) je prováděno na celém území státu,
- b) je organizováno tak, aby bylo dosaženo na administrativně vymezeném územním celku (kraji, okresu) IBR ozdraveného a následně prostého stavu v nejkratší možné době,
- c) je organizováno tak, aby pokud možno nezpůsobilo chovateli výpadek v produkci. Infikovaná zvířata budou eliminována ze stáda zejména v rámci jeho přirozené obměny.

Ke konci ozdravení je možné proces urychlit jednorázovým vyřazením zbývajících infikovaných zvířat,

- d) se v ohniscích nákazy zahájí až poté, co je onemocnění převedeno do klidové podoby (klidového ohniska),
- e) předchází vstupní sérologické vyšetření určených kategorií skotu, stanovení metody ozdravení a zpracování ozdravovacího plánu pro jednotlivé hospodářství.

Čl. 7 Vstupní sérologické vyšetření

Vstupní sérologické vyšetření (konvenčním ELISA testem) bude provedeno:

- ve stádech se stavem do 50 ks skotu u všech zvířat starších 6 měsíců
- ve stádech se stavem od 51 ks skotu
  - u 100 % mladého skotu ve věku od 6 měsíců do otelení
  - u 100 % prvotetek nejdříve však 4 týdny po otelení
  - u 20 % ostatních krav
  - u 100 % plem. býků v přír. plemenitbě

V případě zamoření přesahujícího 50% u prvotetek a u vzorku ze skupiny ostatních krav, nebudou zbývajících krávy v základním stádu sérologicky došetřovány a bude u 100% krav postupováno jako by byly pozitivní. V případě nižšího procenta zamoření (než 50%) bude došetřeno zbývajících 80% krav, aby bylo zjištěno skutečné procento pozitivních zvířat v základním stádě a mohlo být případně použito eliminační metody bez vakcinace, která by vedla k rychlejšímu ozdravení stáda.

Postup (dle výsledku vyšetření):

Prokáže-li vstupní sérologické vyšetření v hospodářství pozitivní (infikovaná) zvířata, **zahajuje se ozdravování.**

Neprokáže-li vstupní sérologické vyšetření v hospodářství pozitivní (infikovaná) zvířata, **je postup následující:**

- V hospodářstvích, v nichž byla vyšetřena všechna zvířata starší 6 měsíců, se stanoví pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na konci této doby se provede opakované sérologické vyšetření všech zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**
- V hospodářstvích, v nichž nebyla vyšetřena všechna zvířata starší 6 měsíců, se do 1 měsíce od vstupního sérologického vyšetření provede sérologické vyšetření všech původně nevyšetřovaných zvířat starších 6 měsíců (krav) konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek u všech zvířat negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na konci této doby se provede znovu vyšetření všech zvířat starších 6 měsíců konvenčním ELISA testem. Je-li výsledek vyšetření negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

Vstupní sérologické vyšetření se neprovádí v hospodářstvích, v nichž byla prováděna (dle záznamů chovatele) vakcinace polyvalentními vakcínami (Triangle, Cattlemaster, případně dalšími vakcínami s obsahem BHV-1) nebo i konvenčními vakcínami proti IBR. Vakcinovaná zvířata budou považována za IBR pozitivní ze 100% a evidenčně budou takto zařazena.

Vyšetření (ani ozdravování) nebude rovněž prováděno u výkrmu skotu pokud je vykrmován odděleně od zvířat ozdravovaného stáda, v samostatném, prostorově i provozně odděleném objektu. Přemístění vykrmovaného skotu se může uskutečnit pouze na jatka.

Čl. 8 Metody ozdravování, předpoklady k prohlášení stáda za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR

V rámci národního ozdravovacího programu se využijí následující metody:

a) eliminační bez vakcinace

v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno nižší procento (cca do 10 %, při dohodě s chovatelem i více procent) pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců (viz čl. 7),
- u pozitivních zvířat se zaznamená výsledek do průvodních listů skotu,
- vyřazení sérologicky pozitivních kusů (jednorázově nebo ve stanoveném termínu po dohodě s KVS),
- sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců konvenčním ELISA testem za 4–6 týdnů po vyřazení posledního pozitivního zvířete,
- je-li výsledek sérologického vyšetření negativní, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede opět sérologické vyšetření,
- Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

b) eliminační s vakcinací inaktivovanou markerovou vakcínou

v hospodářstvích, v nichž je při vstupním sérologickém vyšetření potvrzeno vyšší procento pozitivních zvířat.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců (viz čl. 7),
- u pozitivních zvířat se výsledek zaznamená do průvodních listů skotu,
- provede se základní imunizace sérologicky pozitivních i negativních kusů od stáří 6 měsíců **inaktivovanou markerovou vakcínou.**
- další cyklické revakcinace **inaktivovanou markerovou vakcínou** v intervalech 6 měsíců,
- průběžné provádění základní imunizace mladého skotu, který dosáhl věku 6–9 měsíců **inaktivovanou markerovou vakcínou.** Dále se mladý skot zařadí do vakcinačního režimu (revakcinace v 6 měs. intervalech) spolu s ostatním již vakcinovaným skotem.
- provádění namátkových sérologických kontrol (gE ELISA testem) indikátorových zvířat ze skupiny sérologicky negativních (podle výsledků vstupního sérologického vyšetření) až do doby, než jsou ze stáda vyřazena všechna infikovaná zvířata. Počet vyšetřovaných zvířat v rámci namátkových kontrol bude následující (v závislosti na velikosti stáda):

kategorie skotu	stádo do 300 ks skotu	stádo nad 300 ks skotu
jalovičky 14–16 měs. stáří	5 ks ^{x)}	10 ks
prvotelky (nejdříve 1 měs. po porodu)	5 ks ^{x)}	10 ks

^{x)} ve stádech s nižším počtem skotu v dané kategorii se vyšetřuje celá kategorie skotu.

Vyšetření se provádí 1x za 6 měsíců. Jsou-li zjišťována nově infikovaná zvířata, je chovatel povinen toto hlásit neprodleně místně příslušné KVS. KVS rozhodne o případném sérologickém prošetření vyššího počtu zvířat, případně celé skupiny negativních zvířat. Positivitu u nově infikovaných zvířat je nutno zaznamenat v průvodních listech skotu.

- ukončení vakcinací je možné až po vyřazení posledního infikovaného zvířete ze stáda a jednom sérologickém vyšetření skotu staršího 6 měsíců gE ELISA testem s negativním výsledkem. Toto sérologické vyšetření se provede nejdříve za 4–6 týdnů po vyřazení posledního infikovaného zvířete. V případě, že toto vyšetření prokáže ve stádě infikovaná zvířata, tato se vyřadí a opět se provede za 4–6 týdnů sérologické vyšetření. Toto se opakuje do té doby, dokud jsou ve stádě prokazována infikovaná zvířata,
- po prvním sérologickém vyšetření, které prokáže, že ve stádě nejsou infikovaná zvířata, nastupuje pozorovací doba v délce 6 měsíců. Na závěr této doby se provede u všech zvířat starších 6 měsíců opět sérologické vyšetření gE ELISA testem,
- je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně ozdravené od IBR,**
- po vyřazení všech vakcinovaných zvířat ze stáda se provede u všech zvířat starších 6 měsíců sérologické vyšetření (konvenčním ELISA testem). Je-li výsledek negativní, **lze hospodářství prohlásit za úředně prosté IBR.**

V hospodářstvích, v nichž jsou telata určená k obnově základního stáda (jalovičky) a následně mladý chovný skot (jalovice) odchováány odděleně od základního stáda, je možné provést základní imunizaci těchto zvířat až před přemístěním do stáje prvotetek a to nejpozději 14 dní před přemístěním. Toto je možné za následujících podmínek:

- výsledek všech namátkových vyšetření u původně sérologicky negativních zvířat (dle vstupního vyšetření) je negativní,
- telata – mladý skot musí pocházet od vakcinovaných matek.

c) **radikální**

Jedná se o odsun všech zvířat z hospodářství poražením na jatkách nebo přemístěním zvířat za podmínek viz čl. 14. Metoda bude uplatněna zejména v méně početných stádech skotu nebo v případech, kdy chovatel již nechce v dalším chovu pokračovat. O použití této metody se rozhoduje sám chovatel.

Postup:

- vstupní sérologické vyšetření skotu staršího 6 měsíců,
- jednorázové nebo postupné vyřazení (přemístění) skotu do stanoveného data,
- v případě, že do objektu bude ustájen zdravý skot je nutné provést mechanickou očistu a desinfekci objektů a zařízení a ustájit indikátorová zvířata (sérologicky negativní skot). Po 4-6 týdnech se tato zvířata sérologicky vyšetří konvenčním ELISA testem. Jsou-li výsledky negativní, lze do objektů ustájit skot přemístěný z ozdravených nebo IBR prostých hospodářství,
- je-li s chovatelem dohodnut pozdější termín ozdravování, je nutné provést základní imunizaci, případně následné revakcinace v 6 měs. intervalech.

Při rozhodování o metodě ozdravování musí být zohledněny veterinární i ekonomické aspekty.

Vzory ozdravovacích programů jsou uvedeny v přílohách č. 1–3.

Čl. 9

Vakcíny v průběhu ozdravování.

Vakcíny, používané v rámci ozdravování, musí být registrovány v ČR. V rámci národního ozdravovacího programu je od 1. 7. 2010 možno používat pouze inaktivované markerové vakcíny.

V ozdravovaných, ozdravených i prostých stádech je zakázáno používat polyvalentní vakcíny, obsahující BHV-1.

Čl. 10

Uznání, pozastavení či odebrání statusu hospodářství úředně ozdraveného nebo úředně prostého IBR

Uznání hospodářství nebo stáda za úředně ozdravené či úředně prosté IBR – se provede na základě laboratorních vyšetření deklarujících, že ozdravování bylo úspěšně dokončeno (viz zásady v čl. 8).

Pozastavení statusu – v případě, že chovatel nezabezpečil provedení zdravotních zkoušek stanovených Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace, nebo vzniklo podezření z nákazy u jednoho nebo více zvířat ve stádě.

Odebrání statusu – v případě, že se změnila v hospodářství nebo stádě nakažová situace a tato byla potvrzená laboratorním vyšetřením.

Znovuzískání statusu – hospodářství úředně prosté IBR je možné v souladu s ustanovením přílohy III rozhodnutí Komise 2004/558/ES tím, že chovatel provede u skotu staršího 6 měsíců dvě sérologická vyšetření konvenčním ELISA testem (prokazujícím protilátky proti celému BHV – 1) v intervalu 3 měsíců. První sérologické vyšetření nesmí být provedeno dříve než za 1 měsíc po odsunu posledního infikovaného zvířete ze stáda.

Hospodářství (stáda) skotu, která získala status úředně prostých hospodářství (stád) nebo kterým byl status pozastaven či odebrán budou zveřejňována a ve stanovených časových intervalech aktualizována na webových stránkách SVS ČR.

Čl. 11

Povinnosti chovatelů

- a) provést vstupní sérologické vyšetření zvířat a na jeho základě rozhodnout o metodě ozdravování,
- b) zpracovat ozdravovací plán (po konzultaci se soukromým vet. lékařem a KVS) a předložit k odsouhlasení KVS,
- c) u pozitivních zvířat (zjištěných vstupním sérologickým vyšetřením) zaznamenat výsledek do průvodních listů skotu,
- d) zajistit provádění odborných veterinárních úkonů spojených s ozdravováním soukromým veterinárním lékařem,
- e) vést evidenci zvířat ve všech stájových objektech. Pro každou stáj vést stájový registr (viz zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon) a vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem),

- f) stanovit přesný systém přemístování zvířat v rámci hospodářství, je-li přemístování zvířat z hlediska provozního nezbytné. O přemístění vést záznamy (viz zákon č. 154/2000 Sb. a vyhláška č. 136/2004 Sb.).
- g) neprovádět mezipodnikové kooperace, které nejsou zohledněny v ozdravovacím plánu,
- h) zabezpečit, aby zvířata ozdravovaného stáda nepřišla do kontaktu se zvířaty z ostatních stád, která mají rozdílný nakažový status,
- i) dodržovat ozdravovací plán,
- j) poskytovat stanovené údaje o průběhu ozdravování,
- k) hlásit KVS veškeré problémy, které se vyskytnou v průběhu ozdravování, a které by mohly průběh ozdravování negativně ovlivnit,
- l) organizovat pastvu skotu tak, aby bylo zabráněno bezprostřednímu kontaktu zvířat ozdravovaného stáda nebo prostého stáda se stádem, vedeným jako klidové ohnisko IBR nebo jako stádo s neznámou nakažovou situací. S ohledem na tuto skutečnost musí být zabezpečeno i hrazení pastvin a zábrana úniku zvířat,
- m) vymezit okruh pracovníků, kteří budou přicházet do kontaktu se zvířaty ozdravovaného stáda. Tyto pracovníky odborně proškolit z hlediska dodržování nezbytných protinakažových opatření,
- n) upozornit chovatele, případně další osoby, přicházející do styku se zvířaty z ozdravovaného stáda, že nesmí ošetřovat ani doma chovat skot infikovaný původcem IBR ani skot, u něhož není známa nakažová situace,
- o) nepovolit účast rizikových zvířat na svodech,
- p) stanovit, aby další osoby (zejména pracovníci biologických služeb) vstupovaly do objektů pro chov skotu jen v odůvodněných případech a za dodržení stanovených protinakažových a hygienických podmínek,
- q) uchovávat údaje o sérologických vyšetřeních a vakcinacích zvířat 3 roky po ukončení ozdravování,
- r) podle okolností je možné stanovit i další podmínky.

Čl. 12

Povinnosti hospodářství, která nejsou úředně ozdravená nebo úředně prostá IBR a pro která byl s KVS dohodnut pozdější termín zahájení ozdravování

- a) sérologicky vyšetřit skot starší 6 měsíců v rámci programu vstupních sérologických vyšetření stád na IBR do konce roku 2006 (viz čl. 7),
- b) projednat s KVS termín zahájení ozdravování,
- c) skot z těchto hospodářství nesmí být přemístěn do ozdravovaných, ozdravených a prostých hospodářství,
- d) skot z těchto hospodářství nesmí přijít do kontaktu se skotem z ozdravovaných, ozdravených a prostých hospodářství,
- e) ošetřovatelé tohoto skotu nesmí ošetřovat skot v hospodářstvích či stádech, která ozdravují od IBR nebo jsou úředně ozdravená nebo úředně prostá nakaživa,
- f) pracovníci biologických a servisních služeb dodržují při vstupu do těchto hospodářství taková protinakažová a hygienická opatření, aby nezpůsobili rozvlékání nakaživy,
- g) v případě, že chovatel nezahájí ozdravení do konce roku 2006, provede se v termínu do 31.12.2006 základní imunizace všech zvířat starších 6 měsíců markerovou vakcínou. V odůvodněných případech může KVS tuto dobu prodloužit, nejpozději však do 30.6.2007. Následně budou prováděny cyklické revakcinace v 6 měs. intervalech inaktivovanou markerovou vakcínou. Do vakcinačního režimu musí být průběžně zařazován skot, který dosáhne stáří 6-9 měsíců,
- h) do stáda může být přemístěn pouze skot, který je v imunitě proti BHV-1 (po vakcinaci inaktivovanou markerovou vakcínou).

Čl. 13

Podmínky pro hospodářství, která zahájila ozdravování před 1. lednem 2006 a k vakcinaci skotu používají konvenční vakcíny.

- a) hospodářství, v nichž probíhá ozdravování a bude podle KVS schváleného ozdravovacího plánu ukončeno vakcinování zvířat do 30. 6. 2007, mohou do tohoto data používat k imunizaci monovalentní konvenční vakcíny proti IBR. Pokud nebude vakcinování zvířat ukončeno do uvedeného data (stanoveného ozdravovacím plánem) musí být zpracován nový ozdravovací plán na bázi markerových vakcín.
- b) hospodářství, v nichž probíhá ozdravování podle KVS schváleného ozdravovacího plánu a bude pokračovat vakcinování skotu i po 30. 6. 2007, mohou použít k imunizaci zvířat monovalentní konvenční vakcíny nejpozději však do 31. 12. 2006. Od 1. 1. 2007 musí přejít na markerové vakcíny. Před realizací této změny musí být zpracován nový ozdravovací plán.

Čl. 14

Náležitosti ozdravovacího plánu jednotlivého hospodářství

Ozdravovací plán, který zpracuje chovatel a předkládá k odsouhlasení KVS, musí obsahovat zejména:

- adresu hospodářství (sídlo) a adresu majitele, registrační číslo hospodářství v ústřední evidenci, telefon, fax, e-mail, kraj,
- jméno, adresu a telefon soukromého vet. lékaře zabezpečujícího odbornou veterinární činnost spojenou s ozdravováním,
- stav skotu v hospodářství podle kategorií,
- rozdělení skotu v jednotlivých stájích v rámci hospodářství (u metody s vakcinací),
- roční procento obměny základního stáda (u metody s vakcinací),
- uskutečňuje-li se výkrm skotu v prostorově a provozně odděleném objektu (vykrmovaná zvířata není nutné zahrnout do ozdravování)
- datum a výsledek vstupního sérologického vyšetření u jednotlivých vyšetřovaných kategorií skotu,
- zvolenou metodu a postup ozdravování, zejména :
  - při vakcinační metodě druh použité vakcíny,
  - termíny provedení základní imunizace skotu,
  - termíny cyklických revakcinací v šestiměsíčních intervalech,
  - termíny průběžně prováděných základních imunizací mladého skotu (v 6 – 9 měs. stáří) v dalším období,
  - termíny namátkových sérologických vyšetření u vybraných zvířat ve skupině sérologicky negativních (podle výsledku vstupního vyšetření),
  - předpokládaný termín vyřazení posledních infikovaných zvířat a ukončení vakcinací,
  - předpokládaný termín pro prohlášení hospodářství za úředně ozdravené (úředně prosté) od IBR.
- zásady přemísťování skotu v rámci hospodářství i mimo něj,
- povinnosti pracovníků v hospodářství,
- činnost soukromého vet. lékaře případně dalších osob v procesu ozdravování,
- nezbytná ochranná opatření proti zavlečení původce nákazy do stáda (ustájovací prostory, pastviny, při přemísťování zvířat a další),
- proškolení ošetřovatelů skotu v ozdravovaném hospodářství o hlavních zásadách ozdravování a o nezbytných hygienických opatřeních,
- zabezpečení ochranných pomůcek (pracovní oděv, pracovní obuv a další) a hygienických prostředků při nezbytném vstupu pracovníků biologických a servisních služeb do objektů pro ustájení zvířat.

Čl. 15

Přemísťování skotu, účast na svodech

V průběhu národního ozdravovacího programu se může přemístění uskutečnit následovně:

- Do IBR úředně prostého hospodářství
  - z hospodářství prostého IBR,
  - z hospodářství ozdraveného od IBR, nevakcinovaná zvířata u nichž bylo provedeno sérologické vyšetření konvenčním ELISA testem s negativním výsledkem
- Do IBR úředně ozdraveného hospodářství:
  - z hospodářství prostého IBR
  - z hospodářství ozdraveného od IBR
- Do hospodářství vedeného jako klidové ohnisko IBR:
  - z klidového ohniska IBR
- Do hospodářství ozdravovaného od IBR:
  - z prostého hospodářství za předpokladu, že u skotu bezprostředně po přemístění bude provedena imunizace **inaktivovanou** markerovou vakcínou. Dále bude přemístěný skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství,
  - z ozdraveného hospodářství. Jedná-li se o skot nevakcinovaný proti IBR, bude po přemístění provedena základní imunizace **inaktivovanou** markerovou vakcínou a dále bude skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství,
  - z ozdravovaného hospodářství za předpokladu, že je přemísťovaný skot v imunitě proti BHV 1 resp. se podrobil minimálně základní imunizaci markerovou vakcínou. Dále bude přemístěný skot začleněn do vakcinačního režimu realizovaného v ozdravovaném hospodářství.

Účast skotu na svodech:

- mohou se zúčastnit jen zvířata z hospodářství či stád se *stejným nálezovým statusem*.
- z ozdravovaných hospodářství se může zúčastnit skot, který je v imunitě proti BHV-1, tzn. byla u něho provedena minimálně základní imunizace. Účast telat mladších 6 měsíců je podmíněna tím, že pocházejí od matek v imunitě proti BHV-1 a je u nich předpoklad, že jsou dostatečně chráněna kolostrálními protilátkami,
- účast skotu z hospodářství s neznámou nálezovou situací není dovolena.

Čl. 16**Nezbytná data ke sledování a hodnocení průběhu ozdravování**

Chovatel, v jehož hospodářství probíhá ozdravování, bude průběžně, nejpozději do jednoho měsíce po provedeném úkolu, poskytovat KVS, případně ostatním orgánům státního dozoru následující údaje:

- a) *údaje o chovateli* – jméno, název, adresa (jen u prvního hlášení),
- b) *údaje o hospodářství* – název, registrační číslo, adresa,
- c) *údaje o zvířatech* – identifikační čísla zvířat podléhajících ozdravovacímu programu,
  - údaje o počtu zvířat v jednotlivých kategoriích dle identifikačních čísel,
  - údaje o počtu provedených sérologických vyšetření (vstupní, namátková, závěrečná),
  - údaje o výsledcích vyšetření podle identifikačních čísel zvířat,
  - zvolená metoda ozdravování,
  - údaje o počtu vakcinovaných zvířat podle identifikačních čísel,
  - údaje o časovém průběhu ozdravování:
    - zahájení, datum,
    - vyřazování infikovaných zvířat a datum vyřazení posledního infikovaného zvířete,
    - datum ukončení vakcinací,
    - datum zahájení pozorovací doby,
    - datum provedení závěrečných vyšetření (první, druhé nebo třetí) před prohlášením stáda za úředně ozdravené nebo úředně prosté IBR,
    - datum, ke kterému bylo hospodářství KVS prohlášeno za úředně ozdravené nebo úředně prosté,

Údaje o laboratorním vyšetření musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout státní veterinární ústavy a rovněž Výzkumný ústav veterinárního lékařství, tzn. organizace, které vyšetření provedly. Údaje o provedených vakcinacích musí uchovávat a v případě potřeby poskytnout i soukromý vet. lékař.

Čl. 17**Účinnost**

Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2006.

**Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda eliminační s vakcinací
inaktivovanou markerovou vakcínou**

Chovatel – adresa – IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měs. stáří: .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měs. – do otelení: .....
- Krávy: .....
- Plemenní býci (přir. plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně,^{x)} prostorově a provozně odděleně^{x)} ustájen: .....

Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený od ozdravovaného stáda nemusí být zařazen do ozdravování a nemusí být vakcinován. Musí však být vytvořeny podmínky, aby se původce onemocnění nemohl dostat do ozdravovaného stáda. Musí být také určeno, že zvířata po dokrmení budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem: .....

Roční procento obměny základního stáda skotu včetně prvotetek: .....

Odborné veterinární úkony spojené s ozdravováním provádí soukromý veterinární lékař:

.....

.....

tel.: .....

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem) .....

Výsledek vyšetření :

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví ve stáří od 6 měs. do otelení (100 % zvířat) .....
- % poz. prvotetek (vyšetřených za 4–6 týdnů po porodu) (100 % zvířat) .....
- % poz. krav (20 % zvířat) .....
- % poz. plem. býků v přir. plemenitbě (100 % zvířat) .....

Program vakcinování zvířat (vakcinují se všechna zvířata od stáří 6 měsíců vyjma žíru skotu, prostorově a provozně odděleně ustájeného v termínech dle návodu výrobce vakcíny) :

- **druh použité vakcíny:** .....
- **předpokládané datum základní imunizace: 1.** ..... **2.** (bude-li prováděna) .....
- **dohodnuté termíny pro základní imunizaci ml. skotu (který dovršil věku 6–9měsíců):** .....

.....

.....

- **předpokládané časové schéma cyklicky vakcinovaných zvířat v šestiměsíčních intervalech:**

měsíc ..... měsíc ..... rok .....

měsíc ..... měsíc ..... rok .....

měsíc ..... měsíc ..... rok .....

Schéma přemísťování zvířat v hospodářství:

(uveďte se systém přemísťování skotu mezi jednotlivými ustajovacími objekty v rámci ozdravovaného hospodářství v případě, že toto přemísťování je z hlediska provozu nezbytné a podmínky, které je nutné z hlediska ochrany zvířat před šířením původce nákazy dodržovat.

Předpokládaný termín vyřazení posledního infikovaného zvířete: měsíc ..... rok .....

.....

Předpokládaný termín prohlášení hospodářství za ozdravené od IBR: .....

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování:

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování (viz čl. 12–13 případně další) a jeho včasné a úspěšné završení. Je potřeba kontrolovat dodržování podmínek a v případě potřeby je v průběhu procesu aktualizovat.

V ..... dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{x)} nehodící se škrtněte

Pozn.: Ozdravovací program je možno v průběhu ozdravování po konzultaci s KVS aktualizovat.

Vzor ozdravovacího plánu– ozdravovací metoda eliminační bez vakcinace

Chovatel – adresa- IČ:

Hospodářství:

Registrační číslo hospodářství:

Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:

- Telata do 6 měs. stáří .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měs. do otelení .....
- Krávy .....
- Plem. býci (přir. plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně,^{x)} prostorově a provozně odděleně^{x)} ustájený: .....

Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem .....

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem) .....

Výsledek vyšetření :

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měs. – do otelení (100 % vyš. zvířat) .....
- % poz. prvotetek (vyšetřených za 4–6 týdnů porodu) (100 % zvířat) .....
- % poz. krav (20 % zvířat) .....
- % poz. plem býků (100 % zvířat) .....

Termín(y) vyřazení všech sérologicky pozitivních zvířat ze stáda:

.....
 .....

Předpokládaná data sérologických vyšetření nutných k prohlášení stáda za úředně prosté IBR:

- první vyšetření .....
- druhé vyšetření .....
- závěrečné (třetí) vyšetření .....

předpokládané datum prohlášení hospodářství za úředně prosté IBR .....

Doplnění stáda za vyřazené kusy bude provedeno:

- zdravými zvířaty z vlastního odchovu .....
- nákupem z IBR prostého hospodářství .....

Pozn.: Doplnění stáda sérologicky negativním skotem může být provedeno až po vyřazení všech infikovaných zvířat ze stáda a jednom sérologickém vyšetření zvířat starších 6 měsíců (konvenčním ELISA testem) s negativním výsledkem.

V ..... dne .....

podpis chovatele

^{x)} nehodící se škrtněte

Vzor ozdravovacího plánu – ozdravovací metoda radikální

Chovatel – adresa- IČ:**Hospodářství:****Registrační číslo hospodářství:****Stav skotu v hospodářství podle kategorií v ks k datu:**

- Telata do 6 měs. stáří .....
- Skot samičího pohlaví starší 6 měs. do otelení .....
- Krávy .....
- Plem. býci (přir. plemenitba) .....
- Výkrm skotu společně,^{s)} prostorově a provozně odděleně^{s)} ustájený: .....

Pozn.: Výkrm skotu prostorově a provozně odděleně ustájený nemusí být zařazen do ozdravování. Musí být vytvořeny podmínky, aby původce nemohl být zavlečen do ozdravovaného stáda. Musí být určeno, že všechna zvířata po ukončení výkrmu budou přemístěna výhradně na jatka.

- Skot celkem .....

Datum vstupního sérologického vyšetření (zvířat starších 6 měsíců, konvenčním ELISA testem) .....**Výsledek vyšetření :**

- % poz. zvířat u skotu samičího pohlaví staršího 6 měs. do otelení (100 % zvířat) .....
- % poz. prvotek (vyšetřených za 4–6 týdnů porodu) (100 % zvířat) .....
- % poz. krav (20 % zvířat) .....
- % poz. plem býků (100 % zvířat) .....

Pozn.: Vyšetření nemusí být provedeno v případě, že chovatel bude ještě před zahájením ozdravování vyžadovat uplatnění výhradně radikální metody.

Podmínky, které je nutno dodržovat v průběhu ozdravování :

Zde budou uvedeny specifické podmínky nezbytné pro správný průběh ozdravování (viz čl. 12–13 případně další) a jeho včasné a spěšné završení. Podmínky při uplatnění radikální metody se budou uvádět jen v případě, že je to nutné, např. při likvidaci stáda trvající delší dobu apod.

Datum odeslání zvířat na jatka: .....

.....

.....

Datum provedení mechanické očisty a desinfekce objektů a pomůcek: .....

Datum ustájení indikátorových zvířat – počet (v případě zájmu chovatele o nového ustájení zdravých zvířat):
.....

Předpokládaný termín ustájení zdravých zvířat do objektů po ozdravení: .....

V ..... dne .....

podpis chovatele

razítko a podpis KVS

^{s)} nehodící se škrtněte

10. V části VII. Přílohy bod 3. Národní program tlumení výskytu salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce v letech 2008–2010 odstavec 6.1. zní:

„6. 1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS po závěrečné dezinfekci po poražení pozitivního hejna.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře. Na žádanku je třeba uvést i dobu, která uplynula od ukončení dezinfekce.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonelu v SVÚ Praha.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce bude metodika vyšetření 6 stěrů metodou stanovení celkového počtu mikroorganismů použita v rámci programu pro tlumení salmonel v chovech nosnic produkujících konzumní vejce od 1. 6. 2010.“

11. V části VII. Přílohy bod 4. Národní program pro tlumení výskytu salmonel v reprodukčních chovech drůbeže (*Gallus gallus*) letech 2010–2014 odstavec 9.1. zní:

„9. 1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna KVS po závěrečné dezinfekci po poražení pozitivního hejna.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře. Na žádanku je třeba uvést i dobu, která uplynula od ukončení dezinfekce.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonelu v SVÚ Praha.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce bude metodika vyšetření 6 stěrů metodou stanovení celkového počtu mikroorganismů použita v rámci programu pro tlumení salmonel v reprodukčních chovech drůbeže (*Gallus gallus*) od 1. 6. 2010.

12. V části VII. Přílohy bod 5. Národní program pro tlumení salmonel v chovech kuřat chovaných na maso pro období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2011 odstavec 14.1. zní:

„14. 1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit

s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře. Na žádanku je třeba uvést i dobu, která uplynula od ukončení dezinfekce.

- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonelu v SVÚ Praha.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce bude metodika vyšetření 6 stěrů metodou stanovení celkového počtu mikroorganismů použita v rámci programu pro tlumení salmonel v chovech kuřat na maso od 1. 6. 2010.“

13. V části VII. Přílohy bod 6. Národní program pro tlumení salmonel v chovech krocanů a krůt pro období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2012 odstavec 10.1. zní:

10.1. Metodika provádění kontroly účinnosti závěrečné dezinfekce

- Kontrola účinnosti dezinfekce je prováděna chovatelem jako jedno z opatření přijatých při nálezů *S. enteritidis* a/nebo *S. typhimurium* ve vzorcích trusu v chovech krůt na výkrm. V reprodukčních chovech krůt provádí odběr vzorků ke kontrole účinnosti dezinfekce po porážení pozitivního hejna KVS.
- Vzorky ke kontrole účinnosti dezinfekce se odebírají po ukončení doby expozice dezinfekčního prostředku ze suchých povrchů uvnitř dezinfikovaného objektu, nejdéle však do 72 hod po provedení dezinfekce.
- Odebírá se 6 stěrů z různých míst tak, aby bylo zajištěno jejich reprezentativní rozmístění s ohledem na místa, kde mohla být nedokonale provedena mechanická očista, případně mohlo dojít k poklesu účinné koncentrace dezinfekčního prostředku. Pro odběr se používají tampony v transportním médiu, dostupné v laboratořích provádějících vyšetřování. Stěry provádíme tamponem smočeným těsně před odběrem v transportním médiu. Stíráme plochu 100 cm² na sebe kolmými úhlopříčnými tahy po dobu minimálně 30 s.
- Po provedeném odběru je nutno vzorky uchovat při teplotě v rozmezí 4–8 °C a nejpozději do 24 hodin dopravit s úplně a přesně vyplněnou žádankou do schválené laboratoře. Na žádanku je třeba uvést i dobu, která uplynula od ukončení dezinfekce.
- Stěry jsou do 48 hodin po odběru vyšetřeny laboratořemi schválenými Státní veterinární správou České republiky jako jednotlivé vzorky. Pro kontrolu účinnosti dezinfekce v chovech drůbeže je použita metoda stanovení celkového počtu mikroorganismů ve vyšetřovaných stěrech stanovená NRL pro salmonelu v SVÚ Praha.
- Pro kontrolu účinnosti dezinfekce bude metodika vyšetření 6 stěrů metodou stanovení celkového počtu mikroorganismů použita v rámci programu pro tlumení salmonel v chovech krocanů a krůt od 1. 6. 2010.

Ing. Jakub Šebesta, v. r.
ministr zemědělství ČR